

**3 / תמצית דוחו"ת כספים מאוחדים ביניים (לא מבוקרים)
ליום 30 בספטמבר 2013**

חברי הדירקטוריון

זאב גוטמן

יו"ר הדירקטוריון

זלמן שובל

שמואל אשל

משה באואר

עובד בן עוזר

אדיב ברוך

שלום-יוסף הוכמן*

רם הרמלך

פנחס וולובלסקי

אירה סובל

אסתר פרידמן**

נורית קראוס

גדעון שובל

תוכן העניינים

עיצוב: סטודיו 'שחר שושנה' מקבוצת 'סקורפיו '88'
נדפס בדפוס העיר העתיקה, ירושלים.

דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2013

5 דוח הדירקטוריון
53 סקירת ההנהלה
64 הצהרת (certification) המנהל הכללי
65 הצהרת (certification) החשבונאי הראשי
67 דוח סקירה של רואי החשבון

תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים (לא מבוקרים)

68 תמצית מאזן מאוחד
69 תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
70 תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
71 תמצית דוח מאוחד על השינויים בהון העצמי
72 תמצית דוח מאוחד על תזרימי המזומנים
75 ביאורים לדוחות הכספיים

דו"ח הדירקטוריון ליום 30 בספטמבר 2013

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 28 בנובמבר 2013 הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק" או "בנק ירושלים") והחברות הבנות שלו לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 (להלן: "התקופה הנסקרת"). הדוחות ערוכים על פי הנחיות המפקח על הבנקים, והנתונים מוצגים בסכומים מדווחים. הכללים שישומו בעריכת דוחות ביניים אלו הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוח השנתי ליום 31 בדצמבר 2012. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוח השנתי של 2012.

פעילות התאגיד הבנקאי ותיאור התפתחות עסקיו

הבנק

בנק ירושלים בע"מ נוסד בשנת 1963 כחברה ציבורית, כהגדרתה על פי פקודת החברות נוסח חדש התשמ"ג - 1983, בשם: בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ. בשנת 1992 הנפיק הבנק מניות לציבור והפך בכך לחברה שמנייתיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב. בשנת 1996 שונה שם הבנק לשמו הנוכחי, בנק ירושלים בע"מ. לפרטים בדבר בעלי השליטה בבנק ראה פרק בעלי השליטה בבנק בדוח הדירקטוריון ליום 31 בדצמבר, 2012.

הבנק הינו תאגיד בנקאי, בעל רשיון בנק על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, ופועל כבנק מסחרי החל משנת 1998. הבנק נשען על בסיס לקוחות רחב של משקי בית, תושבי ישראל ותושבי חוץ ופועל בתחומי המשכנתאות, אשראי צרכני, חסכונות ופיקדונות, מימון בניה למגורים, מימון אשראי לרכישת רכב, אשראי מסחרי אחר ופעילות בשוק ההון. הנהלת הבנק שוכנת בקרית שדה התעופה (איירפורט סיטי). נכון לתאריך פרסום הדו"ח הבנק פועל באמצעות 21 סניפים, הפזורים ברחבי הארץ.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

לבנק תוכנית אסטרטגית אשר במרכזה צמיחה קמעונאית נרחבת תוך הגדלת בסיס הלקוחות וסל המוצרים והשירותים למשקי בית, תוך גיוון ופיזור תחומי הפעילות הקמעונאיים שלו, דוגמת חשבונות עו"ש, אשראי צרכני ופיקדונות (להלן בדוח זה: "התכנית" או "התכנית האסטרטגית").

על פי התכנית, אסטרטגיית הצמיחה מלווה בהצעת ערך מבודלת ללקוחות תוך פיתוח התמחותו הקמעונאית של הבנק. בבסיסה של התכנית האסטרטגית, הפחתת הסיכון הסיסטמי של הבנק, על-ידי גיוון וגירעון הלקוחות ומקורות ההכנסה המימוניים בדגש על פעילות במגזר משקי הבית, הן בגיוס פיקדונות, והן במתן אשראי ובכלל זה אשראי צרכני.

התכנית האסטרטגית נשענת על ניתוח סביבת התחרות אשר מלמד על פוטנציאל חיובי לגיוס לקוחות מקרב משקי הבית, זאת לאור הריכוזיות במערכת הבנקאית מחד, והגברת המודעות מאידך של הלקוח והנכונות שלו להיטיב את מצבו.

לצורך הגשמת יעדי התכנית כאמור לעיל פועל הבנק במספר ממדי פעולה שהוגדרו בתכנית האסטרטגית כדלהלן

- הרחבת פעילותו הקיימת של הבנק, בדגש על הרחבת הפעילות בתחומי העו"ש והאשראי הצרכני.
- פתיחת 3-5 סניפים במהלך שנת 2013 והרחבת מערך הסינוף על ידי שימוש בסניפי וידאו מבוססי טכנולוגיה.
- מעבר לשימוש נרחב באמצעים טכנולוגיים לתקשורת עם הלקוח הכוללים בנקאות רב-ערוצית ואפשרות לפתיחת חשבון פיקדון באינטרנט, תוך הקטנת התלות בפעילות הסניפים הפיזיים.
- המשך שדרוג מערכות ה-IT של הבנק הכולל הטמעת מערכת CRM, המשך פיתוח מרכז שירות טלפוני מתקדם, המאפשר את ביצוע מרבית הפעולות הבנקאיות ללא צורך בהגעה לסניף, פיתוח תשתית לעמדות שירות וכספומטים ושדרוג אתר האינטרנט של הבנק. סך היקף ההשקעות הכולל, מוערך ככעשרות מיליוני ש"ח ומבוצע באופן מדורג ומבוקר.

• הצעת ערך פינגסית טובה יותר ללקוח, הן בתחום החסכונות והפיקדונות והן בתחומים צרכניים נוספים. הצעת הערך אינה באה רק על חשבון הרווחיות מהלקוח, אלא מבוססת על הסטת מודל ההפעלה לאמצעים טכנולוגיים. מודל זה מאפשר עלויות זולות יותר, מבלי לפגוע באיכות השירות הניתן ללקוח וללא צורך להתפשר על איכות ניהול הסיכונים מצד הבנק.

• העמקת מודעות הצרכנים לדימוי הבנק כבנק תחרותי ויצירתי.

בחודש אוקטובר 2012 החל הבנק במהלך הדרגתי לגייס חשבונות עו"ש בקרב משקי הבית (חשבונות פרטיים). הבנק מבקש לגייס אלפי חשבונות חדשים מקרב לקוחות קיימים וחדשים כאחד במהלך 2013. לשם כך גיבש הבנק הצעת ערך עם פטור גורף מעמלות עו"ש ליחידים תושבי ישראל.

במהלך שנת 2013 גייס הבנק אלפי חשבונות חדשים על פי מתווה התכנית האסטרטגית.

חשבון העו"ש נחשב למוצר עוגן ולפיכך ההתרחבות בתחום חשבונות העו"ש צפויה לתרום תרומה מהותית להפחתת סיכוני האשראי על ידי העמקת הקשר עם הלקוחות וגיוון המוצרים הבנקאיים. כמו כן, היא צפויה לאפשר לבנק להרחיב לאורך זמן את בסיס לקוחותיו. הגדלת הריווחיות צפויה להיות מושגת בעקבות מכירת המוצרים הנלווים.

מטרת הבנק היא לשרת את הלקוחות תוך שמירה על בסיס עלויות צר ומיטבי ולכן פותח קונספט של סניף וידאו שיכול לשרת כ- 3,000 לקוחות, הסניף מאויש על ידי עובד או שניים במשמרת ונשען על טכנולוגיה המאפשרת שיחת וידאו בין הלקוח לבנקאי מתמחה במוקד הטלפוני.

בתחום האשראי הצרכני, ממשיך הבנק בהתאם לתכנית האסטרטגית שלו את המהלך אשר החל בשנת 2010, למתן אשראי צרכני ללקוחות הבנק וללקוחות חדשים, הנמנים על מגזר משקי הבית. מהלך זה מביא בהדרגה לפיזור ולגירעון תיק האשראי של הבנק אשר מרוכז במשכנתאות. מאז שנת 2010 ניתן האשראי הצרכני להיקף נרחב של לקוחות. בד בבד גדלו ההוצאות בגין הפסדי האשראי מתחום אשראי זה המספק מרווחים גבוהים יותר. הדירקטוריון והנהלה המשיכו לעקוב אחר תהליך חיתום האשראי הצרכני ובכלל זה שיפור מודלי החיתום וביצוע תהליך מתמשך של הפקת לקחים.

בנוסף, שם הבנק דגש רב על חיזוק מערך הפיקוח והבקרה, בשלושת מעגלי הבקרה. לפרטים ראה פירוט בפרק הסיכונים ודרכי ניהולם.

הבנק ממשיך בפעילות העסקית בתחום לווּי פרויקטים ובניה וזאת תוך בחינה שמרנית של רווחיות העסקאות, ושילוב גופים מוסדיים בסינדיקציות לפיזור סיכון האשראי בעסקאות גדולות, תוך בחינה שוטפת של מצב שוק הנדל"ן.

השינוי בהגדרת ליבת הפעילות של הבנק וההרחבה המסיבית של נקודות המגע עם הלקוח ושל היצע השירותים הקמעונאיים מלווים בבחינה קפדנית על ידי הבנק של השינויים בפרופיל הסיכונים הנגזר ממאפייני הפעילות החדשים ובהקצאות ההון הנדרשות להלימת הסיכונים האמורים.

תכנית העבודה של הבנק לשנת 2013, המבוססת על עקרונות התכנית האסטרטגית, נשענת, בין היתר, על תכנון ההון (יחס הון כולל ויחס הון ליבה) שאישר דירקטוריון הבנק. לאור אי הוודאות הגוברת בסביבה המאקרו כלכלית ולאור דרישות רגולטוריות נוספות בעניין תוספת ההון הנדרש לפעילות הבנק, ביצע הבנק התאמות בתוכנית הצמיחה שלו לשנתיים הקרובות, שבמרכזן האטת קצב הצמיחה באשראי אל מול יכולתו והפוטנציאל הקיים. עיכוב זה בפוטנציאל הגידול של הבנק עשוי להאט את קצב הגידול ברווחיו של הבנק.

בחודש יולי 2013 הוחלט על יישום תוכנית התייעלות בבנק, במטרה לצמצם את הוצאות הבנק. לפרטים ראה להלן פרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח.

במהלך חודש אוגוסט 2013 נחתם הסכם לרכישת חברת כלל פינגסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ (להלן כלל בטוחה) כמפורט להלן בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח. כלל בטוחה חברה בבורסה ובמסלוקת הבורסה ועוסקת במתן שירותי מסחר בבורסה ובשווקים בחו"ל. בהתאם להסכם ירכוש הבנק את מלוא מניותיה של כלל בטוחה כנגד תמורה בסכום השווה להון העצמי של כלל בטוחה במועד השלמת ההסכם, כפוף להתאמות כפי שיהיו ליום ההשלמה. מהלך זה צפוי להגדיל את היקף פעילות הבנק בתחום שוק ההון תוך כניסה לתחומי פעילות נוספים בהם הבנק לא פעל בעבר. תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות

שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כח אדם.

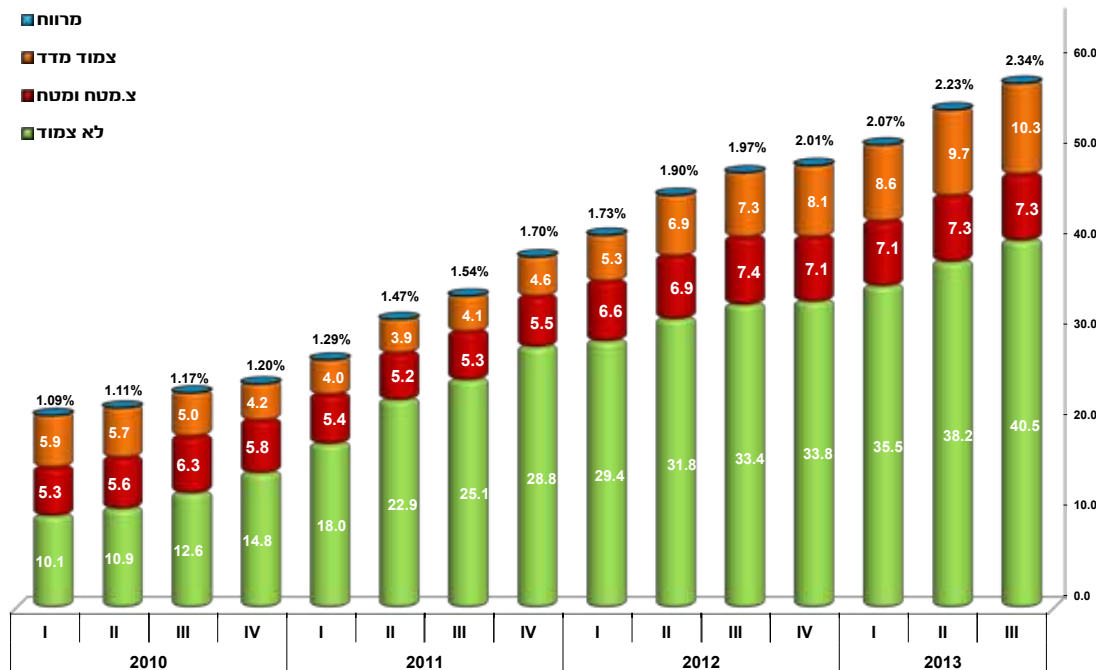
התפתחויות בסעיפי רווח והפסד

הרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של 2013 הסתכם ב- 8.9 מיליוני ש"ח, לעומת רווח נקי בסך 33.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. למרות גידול מתמשך בהכנסות ריבית, נטו (גידול של 21.3 מיליוני ש"ח לעומת התקופה המקבילה אשתקד) נרשם גידול חד בהוצאות בגין הפסדי אשראי בסך של כ- 28.2 מיליוני ש"ח הנובע בעיקרו מהפרשה חד פעמית להפסדי אשראי בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי בסך של 19.2 מיליוני ש"ח בעקבות הנחיית בנק ישראל מיום 21 במרץ 2013 כמפורט להלן בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח, וגידול בהוצאות התפעוליות והאחרות בסך של כ- 26.4 מיליוני ש"ח.

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע הייתה 1.7% לעומת 6.8% בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות ריבית, נטו בתשעת החודשים הראשונים של 2013 הסתכמו ב- 192.4 מיליוני ש"ח, לעומת 171.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - גידול של כ-12%. הגידול נובע מהמשך שיפור במרווחי המשכנתאות, מגידול ביתרת האשראי הצרכני וכן מהוזלת עלות גיוס מקורות.

להלן נתוני מרווח האשראי ממוצע רבעוני בשנים 2010-2013 (במיליוני ש"ח):

ההוצאות בגין הפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של 2013 הסתכמו ב- 48.4 מיליוני ש"ח לעומת 20.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מהפרשה חד פעמית להפסדי אשראי בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי בסך של 19.2 מיליוני ש"ח בעקבות הנחיית בנק ישראל מיום 21 במרץ 2013 כמפורט להלן בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח, וכן מגידול בהפרשה לדיור לפי עומק פיגור בסך של כ- 3.9 מיליוני ש"ח ומגידול בהפרשה להפסדי אשראי צרכני בסך של כ- 3.3 מיליוני ש"ח.

יחס ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה הנסקרת על בסיס שנתי לסך האשראי לציבור נטו (כולל סיכון אשראי חוץ מאזני) בנטרול ההפרשה החד פעמית הינו 0.40%, בהשוואה ל 0.37% בתום שנת 2012.

ההכנסות מימון שאינן מריבית בתשעת החודשים הראשונים של 2013 הסתכמו ב- 10.1 מיליוני ש"ח, לעומת 17.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 41%. עיקר הקיטון נובע מירידה ברווחי הנוסטרו אשר אשתקד היו גבוהים באופן יחסי.

העמלות בתשעת החודשים הראשונים של 2013 הסתכמו ב- 66.7 מיליוני ש"ח, לעומת 68.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. קיטון של כ- 2%.

הוצאות התפעוליות והאחרות בתשעת החודשים הראשונים של 2013 הסתכמו ב- 211.9 מיליוני ש"ח, לעומת 185.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - גידול של כ- 14%. עיקר הגידול נובע מגידול בהוצאות שכר, פחת ומחשוב וזאת על רקע יישום התכנית האסטרטגית של הבנק.

לפרטים אודות תוכנית ההתייעלות ראה להלן בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח.

ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של 2013 בסך של 0.8 מיליוני ש"ח.

התפתחויות בסעיפי רווח כולל אחר

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו (לאחר השפעת המס) הסתכמו בירידה של כ-1.4 מיליוני ש"ח לעומת עליה של 7.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הירידה נובע מקיטון ברווחים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן.

ההתפתחויות בסעיפי המאזן

סך כל המאזן ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכם בכ- 12,720 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 12,292 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012 - גידול של כ- 3%.

יתרת הנכסים הנזילים (מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך) ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכמה בכ- 2,820 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 2,524 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012 - גידול של כ- 12%. עיקר הגידול נובע מגידול ביתרת מקורות הבנק.

יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכמה בכ- 1,910 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 1,361 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012 - גידול של כ- 40%.

יתרת ניירות הערך ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכמה בכ- 910 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 1,163 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012 - קיטון של כ- 22%.

אחוז מתוך תיק ניירות הערך ליום 30 בספטמבר 2013	יתרות ליום		
	31 בדצמבר 2012	30 בספטמבר 2013	
	מיליוני ש"ח		
99%	1,140	897	אגרות חוב ממשלתיות ישראליות
1%	17	10	אגרות חוב בנקאיות ישראליות
-	6	3	אגרות חוב קונצרניות ואחרות ישראליות
100%	1,163	910	סך הכל ניירות ערך

יתרת האשראי לציבור, נטו הסתכמה ליום 30 בספטמבר 2013 בכ- 9,683 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 9,581 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012.

להלן טבלת נתוני ביצוע אשראי קמעונאי:

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
	2012	2013	
שינוי ב-%	מיליוני ש"ח		
-8%	1,042	954	ביצועי אשראי לדיור
-31%	112	77	מיחזור הלואות לדיור
-11%	1,154	1,031	סך הכל אשראי לדיור (כולל מיחזורים)
21%	366	443	ביצועי אשראי צרכני (כולל כרטיסי אשראי ועו"ש*)
-48%	107	56	ביצועי אשראי לרכב
-6%	1,627	1,530	סך הכל ביצוע אשראי קמעונאי

(* צבירה נטו של יתרות עו"ש וכרטיסי אשראי במהלך התקופה.

יתרת פיקדונות הציבור הסתכמה ליום 30 בספטמבר 2013 בכ- 10,402 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 9,814 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012 - גידול של כ- 6%, לכרטיסים ראה להלן, בפרק גיוס מקורות המימון.

יתרת תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים הסתכמה ליום 30 בספטמבר 2013 בכ- 1,434 מיליוני ש"ח (מזה - יתרת כתבי התחייבות נדחים בסך של 480 מיליוני ש"ח) לעומת כ- 1,581 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012 (מזה - יתרת כתבי התחייבות נדחים בסך של 490 מיליוני ש"ח) קיטון של כ- 9%. עיקר הקיטון נובע מפירעונות של אגרות חוב במהלך התקופה המדווחת.

סך הכל יתרת פיקדונות הציבור, תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים הסתכמה ליום 30 בספטמבר 2013 בכ- 11,836 מיליוני ש"ח לעומת כ- 11,395 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012 - גידול של כ- 4%.

ההתפתחויות בשיעורי הכנסות והוצאות

להלן פערי הריבית של נכסי הבנק הנושאים ריבית אל מול התחייבויות הבנק במגזרי ההצמדה השונים:

ממוצע שנת	ממוצע ינואר-ספטמבר	
2012	2013	
לא צמוד	2.12%	2.42%
צמוד למדד	0.87%	1.34%
מט"ח וצמוד מט"ח	1.92%	1.82%
סך הכול	1.67%	1.85%

פער הריבית במגזר המט"ח והצמוד מט"ח דומים לפערי הריבית בשנת 2012.

הגידול בפערי הריבית במגזר השקלי ובמגזר צמוד המדד נובע בעיקר משיפור הרווחיות באשראי לדיור, מגידול בתיק האשראי הצרכני ומהוזלת מחירי המקורות.

לפירוט נרחב ראה תוספת א' בסקירת ההנהלה.

אירועים מהותיים בתקופת הדוח

1. ביום 7 בינואר 2013 התקשרה ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה בהסכם (להלן "חברת הבת"), עם צד ג' לא קשור לבנק, למכירת פעילות ניהול התיקים, כמשמעותה בחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה - 1995, אשר נוהלה על ידה. ביום 21 במרץ 2013 הושלמה העברת פעילות ניהול התיקים של חברת הבת לצד ג' לא קשור לבנק, בהתאם להסכם שבין הצדדים. יצוין כי ההכנסות שנבעו לחברת הבת מהפעילות הנמכרת כאמור, וכן התמורה בגין המכירה כאמור, הן בסכום שאינו מהותי לבנק.
2. ביום 21 במרץ 2013, פרסם המפקח על הבנקים הנחיות בנושא הקצאת ההון וההפרשה לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור ושינוי משקל הסיכון של ערבות לפי חוק המכר. הרקע לפרסום ההנחיות הינו הגידול המהיר בהיקף תיקי הלוואות בביטחון נכס למגורים, על רקע עלייה משמעותית במחירי הדירות, אשר הביאו לגידול בסיכונים הגלומים בתיקי הלוואות לדיור בתאגידים הבנקאיים.
להלן עיקרי ההנחיות אשר נכללו בהוראה החדשה:
עד למועד ההנחיה, לצורך חישוב יחסי הלימות ההון הלוואה לדיור שוקללה בשיעור של 35%, למעט הלוואה לדיור ממונפת בעלת רכיב של ריבית משתנה, אשר מחודש אוקטובר 2010 שוקללה ב-100%. על פי ההנחיה החדשה, הקצאת ההון בגין הלוואות לדיור תעשה לפי שיעורי השקלול שלהלן:
הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן הוא עד 45%, ישוקללו במשקל סיכון של-35% - ללא שינוי.
הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן, גבוה מ- 45% ועד 60%, ישוקללו במשקל סיכון של - 50%, במקום ב- 35%.
הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן, גבוה מ- 60% ישוקללו במשקל סיכון של - 75% לצרכי דרישת הון, במקום ב- 35% או ב- 100% (להלוואות ממונפות).
במקביל בוטלה הדרישה מאוקטובר 2010 לשקלל במשקל סיכון של - 100% הלוואות ממונפות בהן שיעור המימון עולה על 60% ובסכום של מעל 800 אלפי ש"ח ואשר שיעור הריבית המשתנה בהן עולה על 25%, במקומה, כאמור, יוחל שיעור שקלול של 75%.
ההנחיות קובעות כי יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי המוחזקת בגין הלוואות לדיור לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת הלוואות האמורות החל מהדוחות לציבור לרבעון השני של שנת 2013. האמור לא יחול על הלוואות לדיור אשר מוחזקת בגין הפרשה לפי עומק הפיגור או הפרשה פרטנית.
בנוסף, קובעות ההנחיות הפחתה בהקצאת ההון הנדרשת בגין ערבויות חוק מכר במקרה שהדירה נמסרה כבר למשתכן. ערבויות אלה ישוקללו במקדם המרה לאשראי של 10% במקום 20%. מהלך זה מהווה הקלה בדרישות הקצאת ההון ועשוי להגדיל את היצע האשראי הבנקאי לענף הבינוי והנדל"ן.
כתוצאה מיישום ההנחיות גדלה ההפרשה להפסדי אשראי בתקופה הנסקרת בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי בסך של 19.2 מיליוני ש"ח ברוטו לפני מס (12.2 מיליוני ש"ח נטו לאחר מס).
כמו כן כתוצאה מעדכון משקולות הסיכון של הלוואות לדיור צפויה ירידה שנתית בשיעור של כ- 0.1%-0.2% ביחס הון רוברד 1 לרכיבי סיכון.
3. ביום 30 במאי 2013 הודיעה חברת מעלות כי בהמשך למעקב אחר דירוג הבנק תחת המתודולוגיה המעודכנת לדירוג בנקים של מעלות (כפי שפורסמה ב- 9 לנובמבר 2011), היא מותירה את דירוג הבנק על AA+ ומעדכנת את תחזית הדירוג ליציבה משלילית.
4. א. בחודש יוני, 2013 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ג-2013 אשר קבע כי שיעור מס השכר החל על מוסדות כספיים יעמוד על 18% מהשכר ששולם בעד עבודה בחודש יוני ואילך ומס הרווח יעמוד על 18% מהרווח שהופק. ההוראה לגבי מס הרווח בשנת המס 2013 תחול לגבי החלק היחסי מהרווח בשנה זו.
ב. ביום 30 ביולי, 2013 אושרה בכנסת בקריאה שנייה ושלישית התכנית הכלכלית לשנים 2013-2014 (חוק התקציב), אשר כוללת בין היתר שינויים פיסקאליים אשר מטרתם העיקרית היא העמקת גביית המיסים לאותן השנים. השינויים האמורים כוללים, בין היתר, העלאת שיעור מס החברות מ- 25% ל- 26.5%, החל מיום 1 בינואר, 2014.

ג. להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם הבנק בעקבות השינויים האמורים:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס כולל במוסדות כספיים
	%		
2012	25.00	* 16.33	35.53
2013	25.00	* 17.58	** 36.22
2014 ואילך	26.50	18.00	37.71

* שיעור משוקלל.
** לעומת שיעור מס של 35.90% ערב פרסום התיקון.

יתרות המסים הנדחים הנכללות בדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר, 2013 מחושבות לפי שיעורי המס החדשים, שחקיקתם הושלמה למעשה נכון לתאריך המאזן ועל כן הן כוללות את השינויים האמורים לעיל.

השינויים האמורים בשיעורי המס כאמור לעיל, הביאו לגידול ברווח הנקי בסך של כ- 2.2 מיליוני ש"ח ו- 1.6 מיליוני ש"ח בתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2013 בהתאמה.

5. ביום 4 ביוני 2013 נתקבלה בבנק הודעה בדבר הגשת בקשה לועדה להטלת עיצום כספי לעניין תאגידי בנקאיים, להטיל על הבנק עיצום כספי על פי החוק לאיסור הלכנת הון התש"ס-2000, בגין הפרות לכאורה של החוק האמור. הבקשה, שאיננה נוקבת בסכום העיצום המבוקש, מתייחסת להפרות לכאורה הנזכרות בדו"ח הביקורת מחודש פברואר 2013, שנערך על ידי הפיקוח על הבנקים ביחס לתקופה שבין השנים 2007 עד 2010.

הבנק השיב על הבקשה והציג בתשובתו את עמדתו לפיה פעל בהתאם להוראות הדין, וזאת בהמשך לתשובותיו של הבנק לדו"ח הביקורת עצמו, ולמתווה הטיפול המפורט שהציג במסגרתן, המשקף, למיטב הבנתו, תרבות ציות ראויה, והקפדה של כל דרגיו על קיום הוראות הדין.

בשלב זה אין ביכולתו של הבנק להעריך האם יוטל עליו עיצום כספי כתוצאה מהודעה זו ואם כן, באיזה סכום. לפרטים ראה פרק הסיכונים ודרכי ניהולם.

6. ביום 14 ביולי 2013 הודיע הבנק (אסמכתא: 091584-01-2013) כי על רקע שינויים בדרישות ההון ודרישות רגולציה נוספות והשפעתן על הבנק, הוחלט על יישום תכנית התייעלות בבנק, במטרה לצמצם את הוצאות הבנק.

הבנק צופה כי יישום תכנית ההתייעלות הכוללת, בין היתר, צמצום משרות במטה והקפאת שכר לתקופה של עד שנתיים, צפוי להוביל לחסכון שנתי בסך של כ- 15 מיליון ש"ח לפני מס בהוצאות השכר בבנק שיתבטא בתוספת תשואה שנתית של כ- 1.5%.

החיסכון בהוצאות הבנק כאמור צפוי לקבל ביטוי חלקי בסך מוערך של כ- 5 מיליון ש"ח לפני מס בשנת 2013 וביטוי מלא בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2014.

תכנית ההתייעלות הוכנה בהתבסס על נתונים ומידע המצויים כיום בידי הבנק, אך בהיותה, מטבע הדברים, כוללת ביצוע של פעולות עתידיות, מימושה עשוי להיות כרוך בשינויים והחיסכון הצפוי עשוי להשתנות עקב כך. בין היתר יתכנו שינויים עקב התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, שינויים בסביבה העסקית ושינויים בחקיקה וברגולציה.

7. ביום 6 באוגוסט 2013 התקשר הבנק עם כלל פיננסים בע"מ ("כלל פיננסים") ועם חבר הבורסה של כלל פיננסים בע"מ - כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ ("כלל בטוחה") בהסכם לרכישת מלוא החזקותיה של כלל פיננסים בכלל בטוחה ("ההסכם"). בהתאם להסכם ירכוש הבנק את מלוא החזקותיה של כלל פיננסים בכלל בטוחה כנגד תמורה בסכום השווה להון העצמי של כלל בטוחה במועד השלמת ההסכם, כפוף להתאמות כפי שיהיו ליום השלמה. 90% מהתמורה המשוערת תשולם ביום השלמה, ו- 10% מהתמורה המשוערת יופקדו בידי נאמן לצורך בחינה סופית של גובה התמורה. ההון העצמי של כלל בטוחה עומד, נכון ליום 30 בספטמבר 2013 על כ- 261 מיליון ש"ח. יצוין, כי הונה העצמי של כלל בטוחה צפוי להיות מוחזק בנכסים נזילים במועד השלמת העסקה. השלמת העסקה כפופה להתקיימותם של תנאים מתלים, אשר, למועד הדוח התקיימו. מועד השלמת העסקה נקבע ליום 15 בדצמבר 2013.

ביום 10 באוקטובר 2013 החליט דירקטוריון הבנק על מיזוג הבנק עם כלל פיננסים בטוחה ניהול והשקעות בע"מ וכלל פיננסים בטוחה ברוקראז' בע"מ, כמפורט בדוחות מיידים מיום 16 באוקטובר 2013 (אסמכתא: 2013-01-167883) ומיום 21 באוקטובר 2013 (אסמכתא: 2013-01-170553, 2013-01-170559), אשר המידע הכלול בהם מובא על דרך ההפניה.

כלל פיננסים התחייבה לשיפוי הבנק בשל שורת אירועים המפורטים בהסכם בקשר לנזק או חבות בגין התקופה הקודמת למועד השלמת ההסכם, לרבות בגין הפרת מצגים, בגין חבות בשל פעילות כלל בתקופה הקודמת למועד השלמת ההסכם, בגין חביות מס, חביות הנובעות מיחסי עבודה ואירועים נוספים שנקבעו בהסכם, בתנאי שהבנק הודיע לכלל אודות קרות אירוע משפה לא יאוחר מ- 84 חודשים ממועד ההשלמה, או לא יאוחר מ- 36 חודשים ממועד ההשלמה (ביחס לחבות בשל פעילות עבר והפרת מצגים). סכום השיפוי המקסימלי (למעט ביחס לפעילות עבר, שלגביה השיפוי אינו מוגבל בסכום) לא יעלה על 190 מיליוני ש"ח, ועל 250 מיליוני ש"ח ביחס לאירועים הנוספים. כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ בעלת השליטה בכלל פיננסים, התחייבה ביחד ולחוד עם כלל פיננסים בכל התחייבויותיה של כלל פיננסים לשיפוי.

התמורה והשלמת העסקה המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והוא עלול להשתנות עקב אירועים שהתרחשו תלוייה בגורמים שהינם חיצוניים לבנק ואשר אינם ידועים לו למועד הדוח, לרבות אירועים העלולים להשפיע על גובה ההון במועד השלמת העסקה, ככל שתושלם, ובכלל זה תוצאות פעילות חבר הבורסה עד מועד ההשלמה כאמור, השלמת בחינת יתרות הנכסים להפחתה, וההפרשות לעובדים.

לפרטים נוספים ראו דוח מידי מיום 13 במאי 2013 (מס' אסמכתא: 2013-01-060682) וכן דוח מידי מיום 6 באוגוסט, 2013 (מס' אסמכתא: 2013-01-110338), דו"ח מידי מיום 12 בספטמבר, 2013 (מס' אסמכתא 2013-01-144048 לגבי אישור הממונה) ודו"ח מידי מיום 28 באוקטובר 2013 (מס' אסמכתא לגבי אישור הבורסה 2013-01-176949) אשר המידע הכלול בהם מובא כאן על דרך ההפניה.

8. ביום 26 באוגוסט 2013, פרסמה חברת "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ" (חברה בת בבעלות מלאה של הבנק) תשקיף מדף להנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים.

9. ביום 29 באוגוסט 2013 פרסם המפקח על הבנקים הנחיות המטילות מגבלות על מתן הלוואות לדיור על ידי הבנקים. הרקע לפרסום הנחיות הינו גידול בסיכונים הגלומים בתיקי הלוואות לדיור בתאגידים הבנקאיים וכן חיזוק עמידות הלוואות והמערכת הבנקאית בפני השפעות שליליות אפשריות שעלולות להיגרם בעת עליית שיעורי הריבית בעתיד.

להלן עיקרי ההנחיות אשר נכללו בהוראה החדשה:

- תאגיד בנקאי לא יאשר ולא יבצע הלוואה לדיור, בשיעור החזר מהכנסה העולה על 50%.
- הלוואות לדיור, בהן שיעור החזר החודשי מההכנסה הוא בין 40% ל- 50%, ישוקללו ב- 100% לצורך חישוב יחס הלימות ההון.
- תאגיד בנקאי יאשר ויבצע הלוואה לדיור, רק בהתקיים שני התנאים הבאים:
 - א. היחס בין חלק ההלוואה לדיור בריבית משתנה, לבין סך ההלוואה, אינו עולה על 66.66%.
 - ב. היחס בין חלק ההלוואה לדיור בריבית משתנה הנושא ריבית שעשויה להשתנות במהלך תקופה קצרה מחמש שנים ממועד אישור הלוואה, לא יעלה על 33.33% מסך ההלוואה.
- תאגיד בנקאי לא יאשר ולא יבצע הלוואה לדיור עם תקופה לפירעון סופי העולה על 30 שנים.
- תאגיד בנקאי לא יאשר ולא יבצע מיחזור הלוואה, אם כתוצאה מן המיחזור נוצרה חריגה מאחת המגבלות לעיל, או הוגדלה חריגה שהייתה קיימת ערב המיחזור.

הבנק מיישם את ההנחיות ופועל על פיהן.

10. ביום 29 באוגוסט 2013 החליט דירקטוריון הבנק על אימוץ מדיניות חלוקת דיבידנד של עד 30% מהרווח הנקי של הבנק בכל שנה, כמפורט בדוח המידי שפרסם הבנק ביום 29 באוגוסט 2013 (אסמכתא: 2013-01-132396), אשר המידע המופיע בו מובא על דרך ההפניה.

11. ביום 29 באוגוסט 2013 החליט דירקטוריון הבנק על תשלום דיבידנד ביניים לבעלי המניות של הבנק בסכום כולל של 11 מיליוני ש"ח, כמפורט בדוח המידי שפרסם הבנק ביום 29 באוגוסט 2013 (אסמכתא: 2013-01-132441), אשר המידע המופיע בו מובא על דרך ההפניה.

אירועים לאחר תאריך המאזן

לפרטים אודות מינוי וסיום כהונה של נושאי משרה בכירה ראה להלן בפרק נושאי משרה בכירה.

פרטים על חברות מוחזקות עיקריות

לפרטים על חברות מוחזקות עיקריות ראה ביאור 7 (עמוד 203) לדוחות הכספיים לשנת 2012.

נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים

נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים של הבנק ופרטים אחרים שפורסמו בדוח הדירקטוריון מצורפים בנספח לדוח הדירקטוריון.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות ידועות מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו, במידה ונכללו, במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים חריגים, כגון: שינויים קיצוניים בשיעורי הריבית, פיחות/תיסוף המטבע והאינפלציה וכן אירועים מדיניים/ביטחוניים בלתי צפויים אשר יכולים לשנות את התנהגות הציבור הן מההיבט של היקף לקיחת האשראי, פירעונו המוקדם, מיחזורו או קשיים בפירעונו השוטף בכל מגזרי הפעילות של הבנק והן מההיבט של יכולת גיוס המקורות. כמו כן, שינויים ברגולציה או בהוראות חקיקה, הוראות גורמי פיקוח והתנהגות מתחרים עשויים להשפיע על פעילות הבנק.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "צפוי", "עשוי", "עלול", "הערכה" וביטויים דומים להם.

ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים בין היתר:

- מיזוגים ורכישות במערכת הבנקאית והשפעתם על מבנה התחרות בענף.
- השפעת שינויים בהוראות רגולטוריות על טעמי הלקוחות ו/או על היקף הפעילות במערכת הבנקאית ומבנה התחרות בה ו/או על רווחיות הבנק.
- יכולת התממשות של תכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו.
- תגובות לא חזויות של גורמים נוספים (לקוחות, מתחרים ועוד) הפועלים בסביבה העסקית של הבנק.
- התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק.
- תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים.
- שינוי בטעמי הצרכנים ו/או בהתנהגותם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על הערכות מקצועיות של הבנק, על תחזיות מאקרו כלכליות של חזאים בדבר מצב המשק והסביבה העסקית, על פרסומים והערכות של גורמים בענף ועל ניתוחים סטטיסטיים שעורך הבנק לגבי התנהגות לקוחותיו.

האמור משקף את נקודת המבט של הבנק והחברות הבנות שלו במועד עריכת הדוחות הכספיים בנוגע לאירועים עתידיים, המבוססת על הערכות שאינן ודאיות. מנתונים והערכות אלה נגזרות הערכות הבנק והחברות הבנות שלו והתכניות העסקיות שלהם. כאמור לעיל התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי ולהשליך על התממשות התכניות העסקיות או להביא לשינוי בתכניות אלה.

השקעות בהון התאגיד הבנקאי ועסקאות במניותיו

ההון העצמי

ההון העצמי של הבנק ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכם בכ- 691 מיליוני ש"ח בהשוואה לכ- 694 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012.

בתשעת החודשים הראשונים של השנה נרשם גידול ברווח הנקי בסך של כ- 8.9 מיליוני ש"ח, ומנגד חולק דיבידנד בסך של כ- 11.0 מיליוני ש"ח כמו כן, נרשם קיטון בהון הנובע מהתאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן בסך של 1.4 מיליוני ש"ח.

לפרטים אודות חלוקת הדיבידנד ראה פרק אירועים בתקופת הדוח לעיל.

לפירוט בדבר שינויים בהון העצמי ראה להלן בדוחות הכספיים, דוח על השינויים בהון העצמי.

לעניין יעדי ההון תחת הוראות של באזל II ראה להלן בפרק הלימות הון אשר בפרק הסיכונים ודרכי ניהולם.

הבנק בוחן את צרכי ההון שלו, במסגרת תכנית העבודה השנתית של הבנק, ובהתאם להנחיות בנק ישראל בהתאם ליישום הוראות באזל III ובהתאם להתפתחויות במהלך העסקים השוטף. לבנק אין אפשרות להעריך את סוגי מכשירי ההון שיתפתחו בהתאם להוראות בנק ישראל.

יחס הון הליבה לרכיבי סיכון עומד על 9.5% לעומת 9.7% בסוף שנת 2012. יחס זה גבוה מדרישת ההון המזערי שקבע המפקח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית.

להלן מידע לגבי ירידת הערך של אגרות חוב זמינות למכירה (ממשלתיות, בנקאיות וקונצרניות) שנרשמה לקרן ההונית בחלוקה לטווחים של משך הזמן ושיעור הירידה:

סכום ירידת ערך (במיליוני ש"ח)							שיעור ירידת ערך לתאריך הדוח הכספי
סך הכל ירידת ערך ליום		משך הזמן בו השווי ההוגן של הנכס היה נמוך מעלותו					
31 בדצמבר 2012	30 בספטמבר 2013	מעל 12 חודשים	9-12 חודשים	6-9 חודשים	עד 6 חודשים		
1.7	1.2	0.6	-	-	0.6	עד 20%	
-	-	-	-	-	-	20%-40%	
-	-	-	-	-	-	מעל 40%	
1.7	1.2	0.6	-	-	0.6	סך הכל	
1.7	1.2	0.6	-	-	0.6	מזה אגרות חוב ממשלתיות	

התפתחויות עיקריות בסביבה העסקית

כללי

ברבעון השלישי של 2013, צמח המשק הישראלי בקצב איטי תוך גידול בביקוש המקומי אשר קיזז את הירידה בייצוא. שיעור האבטלה עמד בחודש ספטמבר 2013 על 6.0%, לעומת 6.8% בסוף שנת 2012. המדד המשולב למצב המשק ברבעון השלישי של שנת 2013 עלה ב- 0.8% לעומת עליה של 0.7% בתקופה המקבילה אשתקד. צמיחת התוצר ב-2013 צפויה לעמוד על 3.6%. בניכוי ההשפעה של הפקת הגז מקידוח "תמר" על מדידת התוצר, הצמיחה צפויה לעמוד על 2.6%. ארגון הסחר העולמי הוריד את תחזית הצמיחה העולמית ל-2013 מ- 3.3% ל- 2.5% עקב האטה אפשרית בקצב ההתאוששות במשקים המפותחים, תוך המשך התמתנות הצמיחה במשקים המתעוררים.

אינפלציה ושער חליפין

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 עלה מדד המחירים לצרכן ב- 1.8%, המדד ללא ירקות ופירות והמדד ללא אנרגיה ב- 1.7% והמדד ללא דיור ב-1.3%. בשנים עשר החודשים האחרונים עלה המדד הכללי ב- 1.3% בלבד. שער החליפין של הדולר ירד ברבעון השלישי של 2013 ב-2.2% ושער החליפין של האירו עלה ב-1.1%.

המדיניות הפיסקלית והמוניטארית

במהלך הרבעון השלישי של 2013 ירדה ריבית בנק ישראל לרמה של 1%. על פי התחזיות של בנק ישראל, הריבית צפויה להישאר ברמה זו עד אמצע 2014. מתחילת השנה ועד ספטמבר 2013 הסתכם הגרעון הממשלתי לסך של כ- 14.1 מיליארד ש"ח, לעומת 20.2 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

שוק ההון והכספים

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 התאפיין שוק המניות בישראל בתנודתיות רבה, ברבעון השלישי נרשמה מגמה חיובית כאשר בחודש ספטמבר הגיע מדד ת"א 25 לרמת שיא של למעלה משנתיים. כמו כן חלה עליה משמעותית בנפח המסחר, והמחזור הממוצע עמד על כ- 1.25 מיליוני ש"ח ביום, זינוק של למעלה מ- 30% ביחס לחודשים קודמים. מדד ת"א 25 עלה ברבעון השלישי של 2013 ב-6.3%, ומתחילת השנה עלה ב- 6.7%. מדד ת"א 100 עלה ב-6.6% ומתחילת השנה ב- 8.9%. מדד איגרות החוב הממשלתיות עלה ברבעון השלישי ב- 1%, ומתחילת השנה ב- 2.1%.

ענף הבניה

בחודש ספטמבר 2013 עמדה הכמות המבוקשת של דירות חדשות על כ- 2,870 יחידות. הכמות המבוקשת של דירות חדשות בתשעת החודשים הראשונים של השנה הייתה גבוהה ב- 3.5% מזו שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד. בסוף חודש ספטמבר 2013 נותרו כ- 21,220 דירות חדשות למכירה, כ- 0.2% יותר מאשתקד. על פי ממוצע מכירות הדירות בחודשים יולי - ספטמבר 2013, מלאי זה משקף 10 חודשי היצע - מספר החודשים שיעברו עד מכירת כל הדירות החדשות שנותרו למכירה.

מכלל הדירות החדשות, שנתרו למכירה, כ- 36% מוצעות למכירה במחוז המרכז, כ- 16% במחוז תל אביב, כ- 13% במחוז הדרום ובמחוז ירושלים, כ- 11% במחוז חיפה וכ- 6% במחוז הצפון. בהשוואה לסוף חודש ספטמבר 2012, נרשמה עלייה של כ- 60% במחוז הצפון, של כ- 28% במחוז ירושלים ושל כ- 18% במחוז חיפה. לעומת זאת, נרשמה ירידה של כ- 14% במחוז המרכז, של כ- 13% במחוז הדרום ושל כ- 6% במחוז תל אביב.

כמו כן, במספר הדירות החדשות בבנייה ביזמה פרטית שנתרו למכירה, נרשמה ירידה מתונה בשנה האחרונה בניגוד לעלייה שנרשמה ברציפות מחודש אוקטובר 2009.

ענף הרכב

מתחילת השנה ועד חודש ספטמבר 2013 נמסרו כ- 165 אלף כלי רכב חדשים, עליה של 2.5% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בחודש ספטמבר 2013 נמסרו כ- 12 אלף רכבים חדשים, בדומה לחודש המקביל אשתקד.

תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות

הפעילויות העיקריות

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 המשיך הבנק במימוש תוכניתו העסקית.

הבנק פועל באמצעות מטה הבנק, סניפי הבנק וחברות בנות. מגזרי הפעילות של הבנק סווגו בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים לפי סוגי הלקוחות הנכללים בכל אחד מהמגזרים ואינם תואמים בהכרח את המבנה הארגוני של הבנק.

הבנק פועל ומספק מגוון שירותים בנקאיים בארבעה מגזרי פעילות עיקריים:

- מגזר משקי הבית - לקוחות המגזר הינם משקי בית ועסקים קטנים שלהם סממני פעילות של משקי בית.
- מגזר בנקאות פרטית - לקוחות המגזר הינם לקוחות בעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה, אשר השירותים להם ניתנים באמצעות סניף המתמחה בבנקאות פרטית בעיקר לתושבי חוץ (רובם מארצות צפון-אמריקה, אנגליה וצרפת).
- מגזר עסקי - לקוחות המגזר הינם חברות בניה, קבלנים וחברות נדל"ן, לקוחות עסקיים, תאגידיים ועמותות.
- מגזר ניהול פיננסי - המגזר כולל את ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק והפוזיציות, ניהול תיק הנוסטרו של הבנק, פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל ומול בנק ישראל, וכן ביצוע עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים.

פירוט בקשר לתוצאות הפעילות לפי מגזרי פעילות, ההכנסות והרווח הנקי, ראו בביאור 11 - מגזרי פעילות לתמצית הדוחות הכספיים.

פעילות הבנק בתחום גיוס המקורות מהציבור מרוכזת בחטיבה הפיננסית. בשל העובדה כי פעילות זו נוגעת לכלל מגזרי הפעילות של הבנק וכי לתחום זה מאפיינים ייחודיים וחוצי מגזרי פעילות, תתואר פעילות זו במרכז בפרק "גיוס מקורות המימון" ולא בכלל מגזר בנפרד.

מגזר משקי בית

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר משקי הבית:

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר							
2012*				2013			
משקי בית							
סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים		סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	
		משכנתאות	משכנתאות			משכנתאות	משכנתאות
במיליוני שקלים חדשים							
							הכנסות ריבית, נטו
137.4	-	57.9	79.5	146.7	-	64.7	82.0
(9.4)	-	(5.1)	(4.3)	(3.8)	-	(2.2)	(1.6)
128.0	-	52.8	75.2	142.9	-	62.5	80.4
43.0	5.9	6.6	30.5	38.8	7.2	4.5	27.1
171.0	5.9	59.4	105.7	181.7	7.2	67.0	107.5
(19.3)	-	(20.9)	1.6	(47.2)	-	(26.3)	(20.9)
(41.7)	(7.6)	(19.8)	(14.3)	(48.0)	(7.7)	(27.4)	(12.9)
71.4	(1.1)	12.1	60.4	55.2	-	8.4	46.8
							רווח נקי (הפסד) (לפני העמסת הוצאות עקיפות)
8.2	(9.8)	(21.1)	39.1	(15.0)	(9.9)	(32.6)	27.5
							רווח נקי (הפסד) (לאחר העמסת הוצאות עקיפות)

* סווג מחדש

הכנסות מגזר זה מהוות כ- 67% מכלל הכנסות הבנק והוצאות מגזר זה מהוות כ- 77% מכלל הוצאות הבנק (מזה הוצאות ישירות כ- 23% והוצאות עקיפות כ- 54%).

בתקופה הנסקרת נרשם הפסד במגזר פעילות זה בסך 15.0 מיליוני ש"ח אל מול רווח בסך 8.2 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר השינוי נבע מהפרשה חד פעמית לדיור על פי הנחיות בנק ישראל שבוצעה בתקופה הנסקרת. בפעילות המשכנתאות נרשמה עליה בהכנסות ריבית נטו, בעקבות עליה במרווח וביתרות המגזר השקלי. כמו כן נרשם בפעילות זו גידול בהוצאות הפסדי אשראי בעקבות הפרשה חד פעמית, שהקטינה את הרווח בסך של כ-19 מיליוני ש"ח. גם בפעילות הבנקאות והפיננסים נרשמה עליה בהכנסות ריבית בעקבות גידול במרווח וביתרות האשראי הצרכני. יחד עם זאת, נרשם גידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי בעיקר בגין גידול ביתרות וגידול בשיעור ההפרשה הקבוצתית. בפעילות שוק ההון נרשם גידול בהכנסות שאינן מריבית בעיקר בעקבות הכנסה חד פעמית בשל מכירת פעילות ניהול התיקים בחברה בת של הבנק, בסך 0.7 מיליוני ש"ח. לפרטים בנוגע לסביבה העסקית המאקרו כלכלית ולמחירי הדיור בתשעת החודשים הראשונים של השנה ראה בפרק "התפתחויות עיקריות".

מגבלות חקיקה, תקינה, הנחיות וחוזרים של המפקח על הבנקים ואילוצים מיוחדים

הבנק בכלל ומגזר משקי הבית, בפרט, פועלים במסגרת חוקים, תקנות, הנחיות רגולטוריות והוראות, המוחלות על הבנקים על-ידי גופי חקיקה ופיקוח לרבות, הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות הערך, הממונה על ההגבלים העסקיים והממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר.

להלן פירוט לגבי עדכוני חקיקה והוראות רגולטוריות בנושאים הקשורים למתן שירותים בנקאיים למשקי בית:

1. ביום 21 במרץ 2013 פרסם המפקח על הבנקים הנחייה בנושא הקצאת ההון וההפרשה לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור ושינוי משקל הסיכון של ערבות לפי חוק המכר והשפעתה על הבנק, לפרטים ראה בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח לעיל.
2. ביום 29 באוגוסט 2013 פרסם המפקח על הבנקים הנחיות המגבילות, בהתייחס להלוואות לדיור, את שיעור ההחזר מן ההכנסה, את חלק ההלוואה שניתן בריבית משתנה ואת התקופה הסופית לפירעון ההלוואה. לפרטים נוספים בנוגע להוראה ראה בפרק אירועים בתקופת הדוח לעיל.

תקנות השקעות משותפות בנאמנות (עמלת הפצה), (תיקון), התשע"ג - 2013

ביום 1 במאי 2013 נכנס לתוקפו התיקון לתקנות השקעות משותפות בנאמנות, אשר מפחית את עמלות הפצה שמשלמים בתי השקעות לבנקים בתמורה להפצת קרנות הנאמנות שלהם. במסגרת התיקון הופחתו העמלות בקרנות כספיות מ-0.125% ל-0.1%; בקרנות איגרות חוב וקרנות מנייתיות הן הופחתו ל-0.35%, במקום 0.4%-ו-0.8% בהתאמה; ובקרנות שקליות הן הופחתו ל-0.2% במקום 0.25% כיום. ליישום התקנות לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית

ביום 19 למרץ, 2013 פורסם דוח המסכם את עבודת הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית אשר מונה על ידי נגיד בנק ישראל ושר האוצר בעקבות המלצה של הועדה לשינוי כלכלי חברתי - "ועדת טרכטנברג", ומפרט את מסקנותיו והמלצותיו הסופיות.

כבר מיום פרסום דוח הביניים של הועדה (ב-16 ביולי 2012) החל הפיקוח על הבנקים ביישום המלצות הצוות. לשם יישום מלא של המלצות ממשיכים בבנק ישראל ומשרדי הממשלה הרלוונטיים בעבודה על תיקוני חקיקה מתאימים שיעגנו את המלצות הצוות.

להלן הוראות חקיקה ספציפיות אשר תוקנו עד כה כתוצאה מעבודתו של הצוות:

א. כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון), התשע"ג-2012

ביום 1 בינואר 2013 נכנס לתוקף התיקון לכללים האמורים, במסגרתו יבוטלו דמי ניהול ניירות ערך בגין מלווה קצר מועד ובגין קרנות כספיות, יוטלו מגבלות על עמלות הבנקים בגין פעולות בניירות ערך ויבוטלו עמלות נוספות למשקי בית ולעסקים קטנים.

יישום התיקון ועדכון תעריפון העמלות בהתאם לחקיקה החדשה צפוי להוריד את היקף העמלות הנגבות ממשקי הבית ומהעסקים הקטנים. אך ליישום התיקון אין השפעה מהותית על הכנסות הבנק מעמלות, לאור מדיניות הבנק של מתן פטור גורף מעמלות עו"ש ליחידים.

ב. תמחור מחדש של עמלות בגין פעילות בניירות ערך

ביום 28 בנובמבר, 2012 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא תמחור מחדש של עמלות הנגבות בגין פעילות בניירות ערך. בהמשך לממצאים ולהמלצות בדוח הביניים של הצוות בקשר עם עמלות הטבות בעד פעילות בניירות ערך, ובהמשך לתיקון לתוספת הראשונה לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) התשס"ח-2008, כמפורט לעיל, נדרש הבנק לקבוע את שיעורן החדש של עמלות הנגבות בעד קניה, מכירת ופדיון ניירות ערך תוך התחשבות בשינויים שחלו במבנה העמלה בתיקון האמור ובצורך להתאימם, ככל הניתן, למחיר הנגבה בפועל.

כן נדרש להודיע לפיקוח על הבנקים על שיעורי העמלות החדשים, כאמור לעיל, עד ליום 1 במרץ, 2013. בד בבד עם פרסום ההודעה לציבור על השינוי, כמתחייב מכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (גילוי נאות ומסירת מסמכים), התשנ"ב-1992.

בנוסף, נדרש הבנק לשנות את אופן ההתקשרות עם הלקוחות בדבר מתן הנחות בעמלות בגין פעילות בניירות ערך, כך שיהיה על בסיס שיעור או סכום העמלה, ולא על בסיס שיעור הנחה משיעור או סכום העמלה התעריפי, וזאת עבור הסכמים חדשים או חידוש הסכמים, מיום 1 במרץ, 2013. עדכון תעריפון העמלות צפוי להוריד את היקף העמלות הנגבות ממשקי הבית ומהעסקים הקטנים. ליישום החוזר לא צפויה להיות השפעה מהותית על הכנסות הבנק מעמלות.

מגזר בנקאות פרטית

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר בנקאות פרטית:

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר							
2012*				2013			
בנקאות פרטית							
סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	משכנתאות	סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	משכנתאות
במיליוני שקלים חדשים							
							הכנסות ריבית, נטו
16.0	-	6.3	9.7	14.9	-	3.8	11.1
(1.6)	-	(0.8)	(0.8)	(0.6)	-	(0.3)	(0.3)
14.4	-	5.5	8.9	14.3	-	3.5	10.8
8.8	2.6	5.6	0.6	8.3	2.3	5.7	0.3
23.2	2.6	11.1	9.5	22.6	2.3	9.2	11.1
(1.1)	-	-	(1.1)	(0.6)	-	0.6	(1.2)
(4.8)	(0.3)	(3.1)	(1.4)	(5.8)	(0.3)	(3.7)	(1.8)
11.1	1.5	5.2	4.4	10.2	1.2	3.9	5.1
1.9	1.2	(0.5)	1.2	(0.3)	0.8	(2.4)	1.3

* סווג מחדש

הכנסות מגזר זה מהוות כ- 8% מכלל הכנסות הבנק, הוצאות המגזר זה מהוות כ- 11% מכלל הוצאות הבנק (מזה הוצאות ישירות 3% והוצאות עקיפות 8%).

בתקופה הנסקרת נרשם הפסד במגזר פעילות זה בסך 0.3 מיליוני ש"ח אל מול רווח בסך 1.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר השינוי נובע מעליה בהוצאות הישירות המיוחסות למגזר פעילות זה, בין היתר בשל גידול ביתרות האשראי. בפעילות המשכנתאות נרשמה עליה בהכנסות ריבית בעיקר בגין עליה במרווחים. בפעילות בנקאות ופיננסים נרשם קיטון של כ-36% בהכנסות הריבית, בשל קיטון במרווחי הפאסיבה.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים

בנוסף לפירוט אשר ניתן בעניין זה ביחס למגזר משקי הבית לעיל והרלוונטי גם לגבי תחום פעילות זה, כפופים השירותים הניתנים במסגרת מגזר זה גם למגבלות ספציפיות של הדינים החלים במדינות התושבות השונות של לקוחות המגזר. בשנת 2011 נחקק בארה"ב חוק ה-FATCA, לפיו יידרשו המוסדות הפיננסיים בעולם לזהות את כל לקוחותיהם האמריקאים ולהעביר דיווח לגבי נתוני לקוחות אלו למס הכנסה האמריקאי (ה-IRS). בחודש ינואר 2013, התפרסם הנוסח הסופי של התקנות המסדירות את הנושא ואשר כניסתן לתוקף צפויה להיות במחצית שנת 2014.

הבנק נערך ליישום כחלק מהיערכותו הנמשכת ליישום החוק החל משנת 2014, ובכלל זה חתימה על הסכם עם רשויות המס בארצות הברית. באוקטובר 2013 פורסמה טיוטת נוסח סטנדרטי של הסכם בינמדינתי, אשר בכוונת ה-IRS לחתום עם ממשלות זרות, וביניהן ממשלת ישראל, ככל שיחתם הסכם בנוסח זה עם ממשלת ישראל, יתאים הבנק את היערכותו בנושא ה-FATCA לאמור בהסכם זה.

הבנק נמנע ממתן כל ייעוץ או סיוע הקשור לאופן זיהוי החשבון כאמריקאי או בקשר עם מיסוי אמריקאי, ובכלל זה כל עצה בנוגע ל-FATCA.

נכון למועד הדוח, אין ביכולתו של הבנק להעריך את השפעת החקיקה האמורה על פעילותו.

כמו כן, לאור החקיקה הקיימת בארה"ב, מוסדות פיננסיים שאינם בעלי רישיון אמריקאי מתאים, מנועים מלתת את מגוון השירותים בניירות ערך ללקוחות שהינם תושבי ארה"ב. לפיכך, נדרש בנק ירושלים לתת שירותים בניירות ערך ללקוחותיו שהינם תושבי ארה"ב רק במגבלות החקיקה האמריקאית בנושא זה.

מגזר עסקי

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר עסקי:

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר							
*2012				2013			
מגזר עסקי							
סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	בנייה ונדל"ן	סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	בנייה ונדל"ן
במיליוני שקלים חדשים							
							הכנסות ריבית, נטו
27.7	-	12.0	15.7	28.2	-	9.7	18.5
(3.3)	-	(2.6)	(0.7)	(1.4)	-	(1.0)	(0.4)
24.4	-	9.4	15.0	26.8	-	8.7	18.1
17.0	0.9	3.8	12.3	20.4	0.7	3.5	16.2
41.4	0.9	13.2	27.3	47.2	0.7	12.2	34.3
0.2	-	(0.5)	0.7	(0.6)	-	(1.0)	0.4
(6.5)	(0.7)	(2.4)	(3.4)	(5.8)	(0.4)	(1.9)	(3.5)
22.7	-	6.7	16.0	25.8	-	5.9	19.9
12.3	(0.4)	2.9	9.8	15.7	(0.4)	2.6	13.5

* סווג מחדש

הכנסות מגזר זה מהוות כ- 17% מכלל הכנסות הבנק, הוצאות מגזר זה מהוות כ-10% מכלל הוצאות הבנק (מזה הוצאות ישירות 3% והוצאות עקיפות 7%).

רווחיות המגזר, במהלך התקופה הנסקרת הסתכמה ב-15.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-12.3 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של כ-28%. עיקר העליה ברווח נובעת מגידול בהכנסות מפעילות הנדל"ן בה נרשמה עליה בהכנסות ריבית הנובעת הן מגידול ביתרות והן בגידול במרווחי הפעילות. כמו כן, נרשמה עליה בהכנסות שאינן מריבית, בעיקר בגין הכנסות מעמלות.

מגבלות חקיקה ותקינה ואילוצים מיוחדים

הבנק בכלל והמגזר העסקי בפרט, פועלים במסגרת חוקים, תקנות, הנחיות רגולטוריות והוראות, המוחלות על הבנקים על-ידי גופי חקיקה ופיקוח לרבות, הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות הערך, הממונה על ההגבלים העסקיים והממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר.

להלן פירוט לגבי עדכוני חקיקה והצעות חקיקה בנושאים הקשורים למתן שירותים בנקאיים למגזר העסקי

ביום 21 במרץ 2013 פרסם המפקח על הבנקים הנחייה בנושא הקצאת ההון וההפרשה לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור ושינוי משקל הסיכון של ערבות לפי חוק המכר והשפעתה על הבנק, לפרטים ראה בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח לעיל.

מגזר ניהול פיננסי

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר ניהול פיננסי:

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
2012*	2013	
ניהול פיננסי		
במיליוני שקלים חדשים		
		הכנסות ריבית, נטו
(10.0)	2.6	מחיצוניים
14.3	5.8	בינמגזרי
4.3	8.4	הכנסות ריבית, נטו
17.1	10.1	הכנסות שאינן מריבית
21.4	18.5	סך הכל הכנסות
-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(3.0)	(3.3)	הוצאות ישירות
11.7	9.6	רווח נקי (לפני העמסת הוצאות עקיפות)
11.0	8.5	רווח נקי (לאחר העמסת הוצאות עקיפות)

* סווג מחדש

הכנסות מגזר זה מהוות כ- 7% מכלל הכנסות הבנק, הוצאות מגזר זה מהוות כ- 2% מכלל הוצאות הבנק (מזה הוצאות ישירות 1% והוצאות עקיפות 1%)

רווחיות המגזר הסתכמה בתקופה הנסקרת ברווח בסך של 8.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח של 11.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

עיקר הקיטון ברווח נובע מרווחים מפעילות הנוסטרו שהסתכמו בסך של כ-10.6 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח של כ-18.0 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד (ברוטו לפני מס).

גיוס מקורות המימון

הבנק נוקט לאורך שנים במדיניות החותרת להרחבת הפעילות מול משקי בית במטרה להרחיב את בסיס המפקידים ולהזייל את עלות גיוס המקורות. מדיניות זו תרמה בשנים אלו לגידול ניכר במשקלם של משקי הבית בסך פיקדונות הציבור. יתרת פיקדונות הציבור הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2013 בכ-10,402 מיליוני ש"ח לעומת כ-9,814 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012. פיקדונות הציבור כוללים חסכונות ופיקדונות ממשקי בית ופיקדונות שגויסו מגופים מוסדיים ומחברות. נמשכת מגמת גיוס המקורות ממשקי בית, בתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכמה הצבירה נטו בפיקדונות ממשקי בית בסך של כ-474 מיליוני ש"ח.

להלן הרכב מקורות המימון של הבנק הכוללים את פיקדונות הציבור, תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים:

השינוי באחוזים	יתרות ליום		
	31 בדצמבר 2012	30 בספטמבר 2013	
10%	5,367	5,927	פיקדונות שקליים וחשבונות עו"ש
-	3,012	3,025	תוכניות חסכון ופיקדונות צמודים למדד
1%	1,435	1,450	פיקדונות במט"ח וצמודי מט"ח
6%	9,814	10,402	סך הכל פיקדונות הציבור
-9%	1,581	1,434	תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
4%	11,395	11,836	סך הכל מקורות המימון

ביום 30 במאי 2013 הודיעה חברת מעלות כי בהמשך למעקב אחר דירוג הבנק תחת המתודולוגיה המעודכנת לדירוג בנקים של מעלות (כפי שפורסמה ב-9 לנובמבר 2011), היא משאירה את הדירוג ilA+ של הבנק ומעדכנת את תחזית הדירוג ליציבה משלילית.

ביום 26 באוגוסט 2013, פרסמה חברת "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ" (חברה בת בבעלות מלאה של הבנק) תשקיף מדף להנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים.

הסכמים מהותיים שלא במהלך העסקים הרגיל

לעניין מכירת פעילות ניהול התיקים של קבוצת הבנק לצד שלישי ראה פירוט בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח. לעניין רכישת חברת כלל פיננסיים בטוחה ניהול השקעות בע"מ ראה פירוט בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח.

עסקאות עם צדדים קשורים שלא בדרך העסקים הרגילה

בתקופה הנסקרת לא היו עסקאות עם צדדים קשורים שלא בדרך העסקים הרגילה.

הסיכונים ודרכי ניהולם

דיון בגורמי סיכון

לפירוט נרחב אודות פרק זה - ראה דוח כספי לשנת 2012 (עמודים 107-74).

הלימות הון

רקע כללי

בנק ישראל פירסם ב-20 ביוני, 2010 הוראות ניהול בנקאי תקין העוסקות במדידה והלימות הון. ההוראה מגדירה את אופן חישוב הלימות ההון והיא מבוססת על המלצות ועדת באזל, בנושא ההתכנסות הבינלאומית למדידת הון ותקני הון (באזל II) שפורסמו בחודש יוני 2006.

המלצות באזל II מתחלקות לשלושה נדבכים:

נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי.

נדבך שני - תהליך ה-ICAAP ותהליך סקירת הפיקוח (SREP).

נדבך שלישי - משמעת שוק.

לפרוט ראה דוח כספי לשנת 2012 (עמוד 77).

נתוני הדוחות הכספיים של הבנק, חישוב נכסי הסיכון ויחס הלימות ההון ליום 30 בספטמבר, 2013 מחושבים ומוצגים בהתאם להנחיות הנדרשות על פי כללי הגישה הסטנדרטית בבאזל II. יחס הלימות ההון לרכיבי סיכון בשיעור 13.4% ויחס הון ליבה לרכיבי סיכון בשיעור 9.5% (באזל II) המוצגים בדוח ליום 30 בספטמבר, 2013 מכסים על פי הערכות הבנק את ההון הנדרש בגין הנדבך הראשון והנדבך השני, כולל תרחישי קיצון שמשמשים את הבנק בהערכתיו הפנימיות. יחס זה גבוה מיחס ההון המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים.

בחודש דצמבר 2010 פרסמה ועדת באזל המלצות בנושא "מסגרת פיקוחית גלובלית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית" המכונים באזל III. בין היתר ההמלצות כוללות דרישה להעלאת יחס הון עצמי רובד 1 (הון ליבה) המזערי בהדרגה מ-2% עד ל-7% (4.5% יחס הון מזערי ובנוסף 2.5% כרית לשימור הון) בשנת 2019. כמו כן כוללות ההמלצות דרישות חדשות בתחום ניהול סיכון הנזילות, הגדרת כריות הון נוספות (כרית אנטי מחזורית וכרית ספציפית כנגד הסיכון המערכתי), דרישה לניהול יחס מינוף ועוד. כמו כן, המליצה הוועדה כי מכשירי ההון הנכללים ברובדים 1 ו-2 יידרשו לכלול מנגנון לספיגת הפסדים וכי מכשירים שלא עומדים בתנאים החדשים יופחתו בהדרגה מההון.

ביום 30 במאי, 2013 פרסם בנק ישראל הוראות נוהל בנקאי תקין מעודכנות המאמצות את המלצות באזל II ובאזל III החל מיום 1 בינואר 2014 במערכת הבנקאית בישראל (נוהלי בנקאי תקין 201 - 211).

בהוראות הנוהל הבנקאי נקבע כי על התאגידים הבנקאיים וחברות האשראי:

- לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 (הון ליבה) מזערי לנכסי סיכון משוקללים של 9% עבור כלל המערכת הבנקאית החל מיום 1 בינואר 2015, ועבור תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית לעמוד ביחס הון כולל מזערי של 10% החל מיום 1 בינואר 2017.
- לעמוד ביחס הון כולל מזערי לנכסי סיכון משוקללים של 12.5% עבור כלל המערכת הבנקאית החל מיום 1 בינואר 2015 ועבור תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית לעמוד ביחס הון כולל מזערי של 13.7% החל מיום 1 בינואר 2017.

בנוסף, נקבעו קריטריונים לכשירות של הון עצמי רובד 1, הון רובד 1 נוסף והון רובד 2. כמו כן, נקבעו הוראות מעבר המתייחסות להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו.

בחודש מרץ 2013 הבנק ערך סקר להשפעה הכמותית של המעבר למשטר באזל III. לפי תוצאות סקר זה, המעבר למשטר באזל III מקטין את יחס הלימות ההון העצמי, רובד 1 בכך -0.2% 0.3%.

תהליכי ה-ICAAP וה-SREP

ביום 9 במאי, 2013, אישר דירקטוריון הבנק את התהליך הפנימי להערכת הנאותות ההונית - ICAAP - Internal Capital Assessment Adequacy Process ליום 31 בדצמבר 2012. ה-ICAAP הינו תהליך שוטף שבאמצעותו הבנק מזהה ומטפל בסיכונים הגלומים בפעילותו, בוחן את ההון הנדרש לתמיכה בסיכונים אלו ומוודא כי ההון העומד לרשותו עולה על דרישה זו. בניית תהליך זה בבנק מהווה חלק מרכזי בהיערכות הבנק לדרישות באזל II ולדרישות בנק ישראל ליישום הוראות הנדבך השני של הוראות אלו.

במקביל לתהליך ה-ICAAP, מבצע המפקח על הבנקים תהליך סקירה והערכה - Supervisory Review and Evaluation Process (הקרוי SREP), במסגרתו נדרש הפיקוח לחוות את דעתו על הלימות הונו של תאגיד בנקאי ועל נאותות תהליך הערכת הלימות ההון שלו (ICAAP) ביחס לחשיפותיו לסיכון (פרופיל הסיכון), תוך התחשבות במסגרת הממשל התאגידי של הבנק. תהליך זה יסייע למפקח בגיבוש דעתו לגבי רמת ההון המתאימה, הצעדים הפיקוחיים ופעולות מפחיתות סיכון נוספות ביחס לנאותות ההונית של הבנק.

תהליך זה יוביל לקביעה של יעדי ההון העכשוויים והעתידיים של הבנק ועל כך נמשכים הדיונים עם בנק ישראל.

המפקח על הבנקים פרסם הוראת שעה בדבר יישום דרישות הגילוי של נדבך 3 של באזל II. להלן טבלת קשר בין דרישות הגילוי בהוראה האמורה לבין סעיפי דוח הדירקטוריון או הביאורים לדוחות הכספיים בהם נכלל המידע הנדרש, למעט דרישות אשר אינן רלוונטיות לבנק (כגון נושא האיגוח):

מספר טבלה	נושא	מיקום	מספרי עמודים
טבלה 1	תחולת היישום	הלימות הון	25
טבלה 2	מבנה ההון	הלימות הון ביאור 4	27 100
טבלה 3	הלימות ההון	הלימות הון ביאור 4	27 100
טבלה 4	סיכון אשראי - דרישות גילוי כלליות	סיכוני אשראי תוספת ג' לסקירת הנהלה ביאור 3 באור 18 בדוח השנתי לשנת 2012	28-35 62-63 87-99 206-219 לדוח השנתי לשנת 2012
טבלה 5	סיכון אשראי - גילוי לגבי תיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית	הלימות הון חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים	27-28 31
טבלה 7	הפחתת סיכוני אשראי	הלימות הון	28
טבלה 8	סיכון אשראי של צד נגדי	ביאור 7 סיכון סליקה וסיכון צד נגדי	108 35
טבלה 10	סיכון שוק	סיכוני השוק	36-41
טבלה 12	סיכון תפעולי	סיכונים תפעוליים	41-42
טבלה 13	מוציאות במניות בתיק הבנקאי	ביאור 2	84-86
טבלה 14	סיכון ריבית בתיק הבנקאי	סיכון הריבית	36-38

להלן חישוב יחס ההון בהתאם להוראות באזל II:

הון לצורך חישוב יחס ההון			
31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2012	2012	2013	
מיליוני ש"ח			
693.0	686.2	690.9	הון רובד 1, לאחר ניכויים
338.0	270.8	284.6	הון רובד 2, לאחר ניכויים
1,031.0	957.0	975.5	סך כל ההון הכולל
יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
6,452.3	6,330.6	6,597.4	סיכון אשראי
148.2	118.1	59.2	סיכוי שוק
553.3	540.6	604.6	סיכון תפעולי
7,153.8	6,989.3	7,261.2	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
יחס ההון לרכיבי סיכון			
9.7%	9.8 %	9.5%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.4%	13.7 %	13.4%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
13.0%	13.0%	13.0%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

להלן יתרות נכסי סיכון של הבנק על פי הגדבר הראשון (מיליוני ש"ח):

דרישת הון	נכסי סיכון	
סיכון אשראי		
4.1	45.6	חשיפות של ריבוניות
0.1	0.7	חשיפות של סקטור ציבורי
8.8	98.2	חשיפות של תאגידים בנקאיים
137.8	1,531.6	חשיפות של תאגידים
4.6	50.6	חשיפות בביטחון נדל"ן מסחרי
78.2	869.4	חשיפות קמעונאיות ליחידים
13.3	147.3	חשיפות של עסקים קטנים
329.0	3,655.5	חשיפות בגין משכנתאות לדיור
17.9	198.5	חשיפות בגין נכסים אחרים
593.8	6,597.4	סך הכל סיכון אשראי
5.3	59.2	סיכון שוק
54.4	604.6	סיכון תפעולי
653.5	7,261.2	סך הכל

להלן הרכב חשיפות (לפני המרה לאשראי של חשיפות חוץ מאזניות) לפי משקלי סיכון על פי הנדבך הראשון (מיליוני ש"ח):

משקל סיכון	לפני הפחתת ביטחונות פיננסיים כשרים וערבויות	לאחר הפחתת ביטחונות פיננסיים כשרים וערבויות
0%	2,206.4	2,206.4
20%	294.1	294.1
35%	4,088.0	4,086.5
50%	464.2	475.8
75%	4,118.1	3,967.3
100%	2,577.8	2,434.1
150%	111.8	111.7
סך הכל	13,860.4	13,575.9

להלן הרכב החשיפות והיתרות המכוסות בביטחונות וערבויות על פי הנדבך הראשון (מיליוני ש"ח):

חשיפת אשראי ברוטו	חשיפת אשראי נטו	סכומים שנגרעו בגין ערבויות	סכומים שנוספו בגין ערבויות	חשיפת סיכון המכוסה על-ידי ביטחון פיננסי כשיר	חשיפת אשראי ברוטו
חובות של ריבוניות	2,409.5	-	-	-	2,409.5
חובות של ישויות סקטור ציבורי	1.5	-	-	-	1.5
חובות של תאגידים בנקאיים	224.6	-	11.6	-	236.2
חובות של חברת ניירות ערך	-	-	-	-	-
חובות של תאגידים	1,960.5	-11.6	-	-132.0	1,816.9
חובות בבטחון נדל"ן מסחרי	50.6	-	-	-	50.6
חשיפות קמעונאיות ליחידים	1,329.1	-	-	-44.9	1,284.2
הלואות לעסקים קטנים	307.3	-	-	-105.1	202.2
משכנתאות לדיר	7,354.0	-	-	-2.5	7,351.5
איגוח	-	-	-	-	-
נכסים אחרים	223.3	-	-	-	223.3
סך הכל	13,860.4	-11.6	11.6	-284.5	13,575.9

סיכוני אשראי

פירוט החשיפה והתייחסות לניהול סיכוני האשראי ראה בדוח השנתי לשנת 2012, עמודים 81-92.

סיכון האשראי הוא הסיכון העיקרי של הבנק. מהותיות סיכון זה תואמת את עסקי הליבה של הבנק. הסיכון בא לידי ביטוי בפעילות בעיקר מול לקוחות קמעונאיים אך גם מול לקוחות עסקיים ובפעילות הנוסטרו. על מנת לנהל את סיכון האשראי, מוגדרות בבנק מדיניות ניהול סיכוני אשראי ומדיניות אשראי המאשרות מדי שנה על ידי הדירקטוריון.

מדיניות ניהול סיכוני אשראי מתארת את הגורמים היוצרים, מנהלים ומבקרים סיכון זה, את עקרונות ניהול הסיכון, הפחתות וכלי בקרה לניהול הסיכון. כמו כן מתואר בה תהליך קביעת הסמכויות, תהליך הדיווח הסדור ודיווח חריגות.

מסמך נוסף הינו מסמך מדיניות האשראי המאשר על ידי דירקטוריון הבנק, המתווה את מדיניות מתן האשראי של הבנק ומפרט את העקרונות למתן אשראי, מגבלות ובטחונות. במסגרת המדיניות נקבעים גם עקרונות וכללים לניהול תיק האשראי והבקרה עליו, אשר מתייחסים הן למשקי בית והן ללקוחות העסקיים, על-פי סיווגם הענפי.

לעניין תיקון הוראות ניהול בנקאי תקין 311 בנושא "ניהול סיכון אשראי" ראה פרק עדכוני חקיקה להלן.

ריכוזיות

סיכון הריכוזיות הוא סיכון הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי. במטרה לצמצם את סיכון הריכוזיות הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי של הבנק, פועל הבנק לפיזור תיק האשראי בין לווים רבים מענפי משק שונים.

לסיכון ריכוזיות האשראי בבנק מספר היבטים עיקריים:

סיכון ריכוזיות לווים - סיכון הנובע מאשראי הניתן ללווה או מספר לווים המשתייכים לאותה קבוצת לווים. ככל שהפיזור של תיק האשראי בין הלווים השונים רחב יותר, סיכון ריכוזיות הלווים קטן יותר.

במסגרת היערכות הבנק לשינויים בסביבה העסקית ומתוך רצון להקטין את חשיפת הבנק ללווים גדולים, צמצם דירקטוריון הבנק, מעבר למגבלה שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים, את מגבלות לווה בודד ומסגרת לקבוצת לווים.

הבנק מנהל מעקב שוטף אחרי הלווים הגדולים והעמידה במגבלות שקבע הדירקטוריון.

סיכון ריכוזיות ענפי משק - סיכון הנובע מהיקף גבוה של אשראי שניתן ללווים המשתייכים לסקטור כלכלי (ענף משק) מסוים.

לצורך הפחתת סיכון האשראי הנובע מריכוזיות ענף הבניה בתחום ליווי הפרויקטים הבנק משתף פעולה עם חברות ביטוח המנפיקות פוליסות מכר לרוכשי הדירות בפרויקטים ו/או בטוחות לבעלי קרקע בעסקאות קומבינציה וחולקות עם הבנק בטוחות משותפים - "פארי פסו".

כמו כן הבנק משתף פעולה עם גופים פיננסיים, בתחום ליווי פרויקטים ובתחום אנרגיה סולארית, גופים אלה מעמידים אשראי יחד עם הבנק ביחס שנקבע מראש.

הבנק עומד במגבלות בנק ישראל לגבי החשיפה לענפי משק.

סיכון ריכוזיות גיאוגרפית - סיכון הנובע מחדלות פירעון של לווים המרוכזים באזור גיאוגרפי מסוים או בטוחות המרוכזים באזור גיאוגרפי מסוים.

במדיניות האשראי של הבנק נקבעו מגבלות בנוגע לפיזור גיאוגרפי אשר מטרתן להפחית סיכון זה.

סיכון ריכוזיות מגזרי - סיכון הנובע מחדלות פירעון של לווים השייכים לאותו מגזר אוכלוסייה.

הבנק בוחן חשיפתו למגזרי אוכלוסייה באופן שוטף ומבצע ניתוחי תרחישים מהם עולה כי לא צפוי לבנק הפסד חריג כתוצאה מחשיפת הבנק למגזרים. תוצאות הבחינה מוגשות לדירקטוריון הבנק במסגרת דוח חשיפה רבעוני.

טיפול וזיהוי באשראי בעייתי

כחלק מהאמצעים שמפעיל הבנק לניהול סיכונים האשראי, קיימת מתודולוגיה לאיתור וזיהוי חובות בעייתיים המיושמת בכל קווי העסקים. המתודולוגיה כוללת תהליך שוטף, מסודר ומובנה, שבמסגרתו נערכת סריקה יסודית של תיק האשראי, תוך שימוש בקריטריונים המהווים התראה מוקדמת להפיכתו של חוב לבעייתי.

במסגרת הסריקה מאותרים לקוחות בעלי תסמינים שליליים כגון חוב בפיגור, קשיים תזרימיים המתבטאים בקושי בתשלומי הקרן ו/או הריבית בהלוואות, הרעה בפעילות העסקית וכד', ונבחן הצורך במתן המלצת סיווג חדש ללקוח או שינוי סיווג ללקוח בעל סיווג קיים.

ההמלצות מוגשות לוועדות לחובות בעייתיים על פי מדרג הסמכויות שנקבע, אשר דנות בהן ומקבלות לגביהן החלטות על סיווג או ביצוע הפרשה, ההמלצות מדווחות למחלקת החשבות באגף הכספים.

החל מיום 1 בינואר, 2011 נכנסה לתוקפה ההוראה בנושא "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". ההוראה מתאימה את כללי הדיווח החלים על התאגידים הבנקאיים בישראל בנושא זה לאלו החלים על בנקים בארה"ב והיא מבוססת, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב.

ביום 21 במרץ 2013 פרסם המפקח על הבנקים הנחיות בנושא הפרשה לחובות מסופקים כך שהיחס שבין יתרת ההפרשה הקבוצתית לבין יתרת הלוואות לדיור יעמוד על שיעור מינימאלי של 0.35%. לפרטים ראה בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח לעיל.

להלן טבלה המציגה סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים:

יתרה ליום 31 בדצמבר 2012 סיכון אשראי ⁽³⁾			יתרה ליום 30 בספטמבר 2013 סיכון אשראי ⁽³⁾		
כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני
1. סיכון אשראי בעייתי⁽¹⁾					
87.8	9.7	78.1	75.1	5.6	69.5
34.6	6.3	28.3	25.3	2.9	22.4
278.1	0.4	277.7	271.9	0.1	271.8
400.5	16.4	384.1	372.3	8.6	363.7
280.3	-	280.3	265.8	-	265.8
*מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 יום או יותר ⁽²⁾					
2. נכסים שאינם מבצעים:					
53.8	9.7	44.1	46.8	5.6	41.2
-	-	-	-	-	-
53.8	9.7	44.1	46.8	5.6	41.2
סך הכל נכסים שאינם מבצעים					

1. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
2. לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 יום או יותר.
3. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
4. לא כולל חובות שהכרת הכנסות בגינן נעשית על בסיס מזומן.

להלן פרטים על ההפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח) של הלוואות לדיור אשר בגינן נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי, על פי עומק הפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314:

יתרה ליום 30 בספטמבר 2013							
סך הכל	יתרות בגין הלוואות בפיגור שמוחזרו ⁽³⁾	עומק פיגור של 90 ימים או יותר					עומק פיגור של 30 ועד 89 ימים
		סך הכל מעל 90 ימים	מעל 33 חודשים	מעל 15 חודשים עד 33 חודשים	מעל 6 חודשים עד 15 חודשים	90 ימים ועד 6 חודשים	
45.1	-	43.7	32.8	3.4	3.5	4.0	1.4
13.6	-	13.6	13.2	0.2	0.1	0.1	-
318.1	23.7	229.1	40.0	23.3	61.6	104.2	65.3
48.7	3.3	45.4	26.8	10.3	8.3	-	-
269.4	20.4	183.7	13.2	13.0	53.3	104.2	65.3

1. בגין ריבית על סכומים שבפיגור.
2. לא כולל יתרת ההפרשה לריבית.
3. הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פרעון.

להלן פרטים בנוגע לשיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור:

31 בדצמבר 2012	30 בספטמבר 2013	
0.81%	0.69%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית מיתרת האשראי לציבור
2.90%	2.71%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
0.96%	1.12%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור ⁽¹⁾
119%	161%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר בהכנסות ריבית ⁽¹⁾
3.60%	3.36%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
0.38%	0.66%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור ^{(1), (2)}
0.38%	0.40%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת ⁽²⁾
38.9%	34.5%	שיעור המחיקות נטו בגין האשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ⁽²⁾

1. ההפרשה ליום 30 בספטמבר 2013 כוללת הפרשה חד פעמית להפסדי אשראי בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי בסך של 19.2 מיליוני ש"ח בעקבות הנחיית בנק ישראל מיום 21 במרץ 2013 כמפורט לעיל בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח.
2. במונחים שנתיים אפקטיביים.

חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾ על בסיס מאוחד ליום 30 בספטמבר 2013:

סך חשיפת אשראי במיליוני ש"ח ⁽²⁾		דרוג אשראי חיצוני
ליום 31 בדצמבר 2012	ליום 30 בספטמבר 2013	
49	60	AAA עד AA -
56	10	A עד +A -
105	70	סך הכל חשיפה⁽³⁾

1. בנקים, חברות אחזקה של בנקים ובנקים להשקעות.
2. פיקדונות ויתרות ע"ש בבנקים, לבנק אין סיכויי אשראי חוץ מאזני, יתרות נמוכות מ-1 מיליוני ש"ח אינן מוצגות.
3. לא קיימים מוסדות פיננסיים אשר מסווגים כחוב פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת וכן לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי.

היתרות הנכללות בטבלה לעיל כוללות בעיקר מוסדות הפועלים בארה"ב, שוויץ ובריטניה.

עם פרוץ המשבר הפיננסי בשנת 2008, צמצם הבנק את הפקדותיו במוסדות פיננסיים בחו"ל, קבע מגבלות על ריכוזיות ההפקדות וקבע נהלים ובדיקות נדרשות טרם הפקדת כספים בבנקים זרים בחו"ל. הבנק מסתמך על דירוגים של חברות הדירוג - "Standard & Poors", "Moody's". דירוגים אלה רלוונטיים ביחס לפיקדונות אשר הופקדו בבנקים זרים בלבד.

חשיפה לסיכונים סביבתיים

בשנים האחרונות חלה עלייה במודעות העולמית ובישראל לנושא החשיפה לסיכונים סביבתיים, הבאה לידי ביטוי בהרחבת הרגולציה. מגמה זו מחייבת את הבנק להתייחס לחשיפה פיננסית פוטנציאלית הנובעת מסיכונים סביבתיים. הבנק מחויב כלפי ציבור לקוחותיו ובעלי המניות לניהול עסקיו באופן רווחי ואחראי. כחלק ממחויבות זו, פועל הבנק לזהות, להעריך ולנהל את הסיכונים הסביבתיים הכרוכים בפעילותו ובפעילות לקוחותיו. התיאבון של הבנק לסיכון בתחום זה נמוך ולכן הבנק פועל על פי עקרונות שמרניים לניהול סיכונים סביבתיים בפעילות פיננסית.

הפעילות הנוכחית של הבנק מתמקדת בלוחים מהמגזר הקמעונאי אשר להם חשיפה נמוכה לסיכון הסביבתי. כפועל יוצא חשיפת הבנק לסיכון זה אינה משמעותית. גם פעילות הבנק במתן אשראי בתחומי הבניה הנדל"ן ופעילות מסחרית לתאגידים ויחידים אינה חושפת את הבנק לסיכון סביבתי משמעותי בין היתר לאור הימנעות הבנק ממתן אשראי בענפים המועדים לזיהום הסביבה.

הלוואות לדיור

פעילות הבנק בתחום הלוואות לדיור הינה עם אוכלוסיות מהעשירון האמצעי ומעלה, לשם כך מועדפים לקוחות בעלי המאפיינים הבאים: לקוחות ביישובים במרכז הארץ, הנכס משועבד בהלוואות בשעבוד נדל"ן נמצא באזור המוגדר על-ידי הבנק כאזור מועדף, והכנסת המשפחה ברטו אינה פחותה מההכנסה הממוצעת במשק. החל משנת 2011, ירד שיעור המימון בהלוואות לדיור שנותן הבנק באופן ניכר, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 כ- 80% מההלוואות ניתנו בשיעור מימון שאינו עולה על 60% משווי הנכס.

שיעור המימון הממוצע בבנק - יתרת הלוואה חלקי שווי הנכסים המשוערך, כפי שנבדק ביחס לתיק האשראי הקיים בבנק, נמוך מאוד ועומד על כ- 30% (שווי הנכסים המשוערך מחושב ממועד השמאות האחרונה, על פי מדד מחירי הדיור שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בחלוקה על פי אזורים גיאוגרפיים ועפ"י מספר חדרים).

להלן התפתחות תיק האשראי לדיור:

2008	2009	2010	2011	2012	1-9/2013	
937	1,179	1,996	1,489	1,476	1,031	סך הכל ביצוע (מיליוני ש"ח)
						מזה:
523	743	1,198	731	328	355	בריבית משתנה בתדירות קצרה מ- 5 שנים במיליוני ש"ח
252	247	482	243	252	133	במט"ח במיליוני ש"ח

להלן נתונים כלליים על משכנתאות בש"ח:

2008	2009	2010	2011	2012	1-9/2013	
199	203	217	226	221	219	תקופת הלוואה ממוצעת בחודשים
3,082	3,322	3,716	3,740	4,136	4,625	הכנסה לנפש בממוצע (ש"ח)
						התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור מימון הנכס (LTV)
58%	61%	60%	87%	92%	80%	0%-60%
38%	36%	37%	12%	7%	19%	61%-75% ⁽¹⁾
4%	3%	3%	1%	1%	1%	מעל 75%
						התפלגות מספר הסכמים על פי סכום ביצוע (באלפי ש"ח):
85%	82%	75%	72%	74%	69%	0-500
11%	14%	18%	19%	18%	21%	500-1,000
4%	4%	7%	9%	8%	10%	מעל 1,000 ⁽²⁾
300	324	447	458	510	459	סכום הלוואה ממוצעת

1. החל מחודש מרץ 2013, על פי מדיניות הבנק, לא ניתן אשראי צרכני אגב משכנתא ועל כן אחוז סכום ביצוע הלוואות משכנתא בשיעור מימון מעל 60% עלה לעומת שנים קודמות.

2. בתשעת החודשים הראשונים בשנת 2013, ניתנו 42 הלוואות בסך העולה על 2 מיליון ש"ח, בסכום כולל של 135 מיליוני ש"ח.

להלן פרטים בגין מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור (במליוני ש"ח):

יתרה ליום 30 בספטמבר 2013									
גיל ההלוואה (זמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) (מיליוני ש"ח)								שיעור ההחזר מההכנסה הקבועה	שיעור מימון
סך הכל	10 שנים ומעלה	5-10 שנים	2-5 שנים	1-2 שנים	3 חודשים עד שנה	עד 3 חודשים	עד 35%		
3,222.9	525.9	425.7	1,055.1	636.0	451.7	128.5	עד 35%	עד 60%	
1,076.3	93.2	165.0	361.2	226.4	183.4	47.1	35%-50%		
821.5	45.7	117.4	269.9	179.7	168.3	40.5	50%-80%		
372.7	5.7	70.3	92.7	104.9	75.8	23.3	מעל 80%		
5,493.4	670.5	778.4	1,778.9	1,147.0	879.2	239.4	סך הכל		
867.7	19.6	231.3	461.0	55.6	69.1	31.1	עד 35%	60%-75%	
246.8	8.1	74.1	119.0	15.6	15.2	14.8	35%-50%		
192.2	5.2	46.2	100.5	13.9	18.6	7.8	50%-80%		
71.3	0.8	19.4	22.7	19.3	6.3	2.8	מעל 80%		
1,378.0	33.7	371.0	703.2	104.4	109.2	56.5	סך הכל		
101.2	15.7	47.7	28.9	2.9	3.8	2.2	עד 35%	מעל 75%	
54.9	11.8	25.5	10.2	2.2	4.3	0.9	35%-50%		
42.3	0.9	21.0	10.8	3.9	2.9	2.8	50%-80%		
30.2	0.2	6.0	4.2	0.5	16.1	3.2	מעל 80%		
228.6	28.6	100.2	54.1	9.5	27.1	9.1	סך הכל		
30.8	20.2	6.2	2.3	0.3	1.6	0.2	עד 35%	שיעבוד משני או ללא שיעבוד	
4.0	0.4	1.5	1.0	0.4	0.7	-	35%-50%		
3.1	0.1	0.5	1.7	0.2	0.2	0.4	50%-80%		
2.8	-	-	0.3	1.8	0.3	0.4	מעל 80%		
40.7	20.7	8.2	5.3	2.7	2.8	1.0	סך הכל		
7,140.7	753.5	1,257.8	2,541.5	1,263.6	1,018.3	306.0	סך הכל		

איכות לקוחות

אוכלוסיית לקוחות המשכנתאות נמנית בעיקר עם לקוחות בסוף שנות השלושים לחייהם מהעשירונים 6 ומעלה עם הכנסה הגבוהה מההכנסה הממוצעת במשק. יחס ההחזר להכנסה הממוצע נמוך משמעותית מדרישות המינימום המוגדרות במדיניות האשראי של הבנק.

שיעור ההחזר מההכנסה הקבועה:

פחות מ- 5% אחוז מתיק ההלוואות לדיור של הבנק ניתן ללקוחות בעלי יחס החזר להכנסה גבוה מ-50% ששיעור המימון שלהם היה גבוה מ-60%. שיעור ההחזר מההכנסה בהלוואה לדיור משמש מדד ליכולתו של הלקוח להיפרע מההלוואה אותה נטל. ככלל הבנק מקפיד ששיעור ההחזר החודשי של ההלוואה המבוקשת לא יעלה על 35% מהכנסות משק הבית. בהלוואות בהן שיעור ההחזר גבוה יותר, האשראי ניתן ללווים בעלי היקף נכסים גבוה ושיכולת החזר איננה מתבססת רק על ההכנסה השוטפת של המבקשים, או ללווים שההכנסה הפנויה הממוצעת לנפש שלהם גבוהה. בתשעת החודשים

הראשונים של שנת 2013 שיעור יחס החזר להכנסה הממוצע עמד על כ- 34%. כאשר כ- 5.6% מהאשראי לדיור ניתן ללקוחות בעלי יחס החזר להכנסה גבוה מ- 40% ששיעור המימון שלהם היה גבוה מ-60%. ביום 29 באוגוסט 2013 פרסם המפקח על הבנקים הוראת הנחיות המגבילות, בהתייחס להלוואות לדיור, את שיעור ההחזר מן ההכנסה, את חלק ההלוואה שניתן בריבית משתנה ואת התקופה הסופית לפירעון ההלוואה. לפרטים נוספים בנוגע להוראת הנחיות ראה בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח.

התפלגות התיק לפי שיעור מימון

במדיניות האשראי של השנים האחרונות הבנק החליט להקטין את החשיפה לסיכונים אשראי על-ידי הגבלת שיעור המימון המרבי, בדרך כלל ל- 75% מערך הנכס המשועבד. בעקבות ההוראות שפרסם המפקח על הבנקים, החל מהמחצית השנייה של שנת 2010 הקטין הבנק משמעותית את שיעור ההלוואות הניתנות בשיעור מימון מעל 60%. החל מחודש נובמבר 2012 החל הבנק ליישם את הוראת המפקח על הבנקים בנושא הגבלת שיעור המימון בהלוואות לדיור לפיה חלק משמעותי מביצועי ההלוואות יוגבל לשיעור מימון של 50% מערך הנכס המשועבד.

על פי מדיניות האשראי, הבנק לא מעניק הלוואות בהן קיים אלמנט של דחיית תשלומי קרן וריבית. יתרת ההלוואות המובטחות בשעבוד משני או כאשר זכות הביטחון של הבנק אינה מובטחת אינה מהותית. אין בבנק הלוואות לדיור בהן המידע אינו שלם.

ככלל, הבנק לא מעניק הלוואות לתקופה העולה על 30 שנים.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 כ- 16% מסך האשראי לדיור (166 מיליון ש"ח) ניתן לתקופה העולה על 25 שנים. תקופת ההלוואה המקורית של 93% מיתרת תיק האשראי לדיור נמוכה מ 25 שנים.

התפלגות התיק לפי אזור גיאוגרפי

תיק האשראי לדיור של הבנק מפוזר בין לווים רבים שרובם רכשו נכסים ומרוכז במרכז הארץ, 53% מהתיק ניתן לנכסים באזור גוש דן וירושלים רבתי.

תהליך מתן אשראי לדיור

פעילות המשכנתאות כוללת בעיקר מתן הלוואות לדיור וכנגד שעבוד דירת מגורים לתושבי ישראל בבסיסי הצמדה שונים ועל-פי מגוון מסלולי ריבית ולתושבי חוץ במט"ח במטבעות עיקריים (בעיקר דולר ארה"ב, לירה שטרלינג ואירו).

ההלוואות נחלקות לשני סוגים: הלוואות מכספי בנק, והלוואות מכספי ממשלה ובאחריותה לזכאי משרד הבינוי והשיכון (להלן: "הלוואות תקציב"). לבנק אין סיכון אשראי על הלוואות התקציב.

תהליך הערכת ואישור האשראי בשעבוד דירת מגורים הינו תהליך מובנה וסטנדרטי.

האישור להלוואה מבוצע בסניף ו/או מועבר לדרג מאשר בכיר יותר, על-פי מדרג הסמכויות שקבע דירקטוריון הבנק.

התהליך מחייב הפרדת תפקידים (קצין האשראי אינו רשאי לאשר את הבקשות אותן הוא מעריך - מערכת המחשב חוסמת אפשרות זו) כך שגם בקשות בסמכות הסניף אינן יכולות להתבצע על-ידי בעל תפקיד אחד.

בקשות החורגות מסמכות מנהל סניף מועברות לאישור מרכז חיתום. תפקיד מרכז החיתום הוא לבחון את הבקשה מחדש, לאשרה או לדחותה. במידה ובקשת האשראי בסמכות גבוהה מסמכות מרכז החיתום, מרכז חיתום מגבש המלצה ומעבירה לאישור גורם בכיר (מנהל אגף, מנכ"ל או וועדות האשראי) לפי הסמכות הרלוונטית.

כחלק מתהליך ייצור ההלוואה, תיקי האשראי במסגרת פעילות המשכנתאות נבדקים על ידי יחידת בחינה מרכזית הבודקת את שלמות התיק לאחר שאושר וקבלת כל המסמכים והביטחונות הנדרשים. יחידה זו כפופה למערך התפעול האחורי

בחטיבת המשאבים, ובכך קיימת הפרדת ניהולית בין תהליך אישור האשראי והעברת המסמכים ובין בחינתו בטרם ביצוע. פעילות האשראי הקמעונאי נתמכת באופן הדוק בליווי משפטי של עורכי דין מהמחלקה המשפטית בבנק, אשר בוחנים, בין השאר, את הנאותות המשפטית של הסמכים וסוגי הביטחונות.

סיכוני סליקה וסיכון צד נגדי

סיכון סליקה הוא הסיכון שצד נגדי לא יקיים את חלקו ולא יעביר לבנק במועד הקבוע לכך את הסכום הנדרש בעסקת הסליקה, זאת על אף שהבנק העביר לצד הנגדי את החלק שלו. הסיכון קיים רק כאשר התמורות בעסקה לא מועברות סימולטנית. החשיפה לסיכון סליקה היא למשך זמן קצר ובדרך כלל היא תוך יומית.

סיכון צד נגדי הינו סיכון שהצד הנגדי לעסקה יהיה בכשל לפני הסליקה הסופית של תזרימי העסקה. ערך השוק של העסקה, שיכול להיות חיובי או שלילי לכל אחד מהצדדים, תלוי למעשה בתנודות בגורמי השוק. רק במידה שהעסקה תהיה בעלת שווי הוגן חיובי לבנק והצד הנגדי יהיה בכשל - עשוי להיגרם הפסד כלכלי לבנק בעת הכשל. החשיפה לסיכון צד נגדי יכולה להיווצר במשך כל חיי העסקה.

עד לחודש ספטמבר 2007, השתמשה המערכת הבנקאית בסליקת ממסרים, בעיקר באמצעות מערכת מס"ב, בנוסף למערכת סליקת שיקים. בנוסף, החל מחודש ספטמבר 2007, החלה המערכת הבנקאית להפעיל את מערכת RTGS, שהיא מערכת לסליקת תנועות כספיות בזמן אמת. סכום התנועה המחייב העברה ב- RTGS נקבע על-ידי בנק ישראל ל- 1 מיליון ש"ח.

המקור העיקרי לחשיפת הבנק לסיכוני סליקה הינו סליקת עסקאות בנגזרים (OTC). הבנק פועל מול לקוחותיו במכשירים נגזרים הנסחרים בבורסות שונות, אך איננו פועל מולם בנגזרות OTC. הבנק פועל בנגזרות אלו עבור עצמו ורק לצורך גידור סיכונים וככלי נוסף המשמש אותו לשם ניהול הנכסים וההתחייבויות שלו. בנוסף, לבנק חשיפה לסיכוני סליקה הנובעת ממסחר בניירות ערך זרים המתבצע מול ברוקרים באמצעות תהליכי סליקה מסוג Non-DVP.

לכן, עיקר חשיפות הבנק לסיכון צד נגדי מתהווה מול בנקים בארץ ובחו"ל ומוסדות פיננסיים מוכרים בחו"ל בגין סליקת עסקאות בנגזרים (OTC) ומול ברוקרים ונותני שירות קסטודיאן בניירות ערך בגין סליקת עסקאות בניירות ערך זרים. מסגרות הפעילות עם מוסדות אלו מאושרות לפחות אחת לשנה בדירקטוריון הבנק כחלק ממסגרות האשראי של אותם מוסדות. במהלך התקופה הנסקרת לא התממשו סיכוני סליקה או סיכון צד נגדי בבנק.

הפחתת סיכון - הבנק חתם על הסכמי ISDA ועל נספחי CSA מול חלק מהבנקים בו מתבצעת הפעילות בנגזרים. הדבר מאפשר קיזוזים של העסקאות, כך שהסכום שיעבור בין הצדדים לעסקה הוא רק סכום החשיפה נטו, ועל ידי כך להקטין את החשיפה של כל אחד מהצדדים. נספחי CSA מסדירים העברות של כספים בין הצדדים לעסקה כל אימת שהחשיפה מגיעה להיקף מסוים שנקבע מראש, ועל-ידי כך קטנה החשיפה לצד הנגדי.

סיכוני השוק

כללי

סיכוני שוק הם קבוצת הסיכונים אשר מהותם הינה החשיפה להפסד כתוצאה משינויים בפרמטרים שונים בשוק (פרמטרים אקסוגניים). בקבוצת סיכונים זו כלולים מספר סוגי סיכונים ספציפיים, המנוהלים בבנק באופן דומה, על בסיס מסגרת עבודה דומה ובאמצעות אותם גורמים עיקריים.

מנהל החטיבה הפיננסית - משמש כמנהל סיכוני שוק ונזילות ואחראי לביצוע מדיניות הבנק ולגיבוש מסגרת עבודה כוללת לניהול סיכון זה ואישורה במוסדות הבנק. החטיבה בראשותו עוסקת בניהול השוטף של החשיפות לסיכוני שוק בהנחיית היחידות השונות העוסקות בניהול המכשירים הפיננסיים של הבנק וביצירת החשיפות במגזרי הפעילות השונים. מנהל החטיבה הפיננסית אף ממליץ להנהלה, לדירקטוריון ולוועדת הדירקטוריון באשר לכדאיות יצירת הסיכונים באמצעות המכשירים הפיננסיים המותרים ליצירת ולגידור סיכונים, ובכל יתר הנושאים הקשורים ליצירת וניהול החשיפות. כמו כן באחריות ניהול תיק הנוסטרו תוך בחינת השלכות פעילות הנוסטרו על כלל החשיפות.

האופן וההיקף של מערכות הדיווח

הבנק מנהל את סיכוניו בין השאר בעזרת מערכת ALM. המערכת חולשת על תזרימי המזומנים של הבנק, הנגזרים ממגוון פעולותיו הפיננסיות. מערכת זו מאפשרת ניהול נכסים והתחייבויות ALM - (Asset and Liability Management) ובין היתר מאפשרת כימות של סיכוני השוק על פי מתודולוגית הערך הנתון לסיכון - VaR. בנוסף המערכת מאפשרת מעקב אחר מדדי סיכון נוספים כגון: חשיפות ריבית ובסיס ומבחני קיצון (Stress Testing).

ה-VaR אומד את ההפסד המקסימאלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית קבועה מראש על פי תנאי השוק שנצפו בעבר. החישוב בבנק מבוצע, אחת לחודש, לתקופת החזקה של 10 ימים וברמת מובהקות של 99%. הבנק מודד את הסיכון הכולל שלו באמצעות ה-VaR של סך התיק הבנקאי וכן את החשיפה לסיכון של התיק למסחר שלו באמצעות מערכת זו. בנוסף לניהול ובקרה באמצעות מודל ה-VaR, משתמש הבנק גם במודלים אחרים לכימות הסיכונים.

הבנק קבע מגבלות לערך הנתון לסיכון (ה-VaR הכלכלי): סך VaR 20 מיליוני ש"ח. ביום 30 בספטמבר 2013 עמד ערך ה-VaR על 6.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 5.8 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012. הערך המרבי של ה-VaR הכלכלי (סופי חודש) היה במהלך התקופה הנסקרת 7.0 מיליוני ש"ח, לעומת ערך מרבי של 14.4 מיליוני ש"ח בשנת 2012.

מדיניות גידור ו/או הפחתת סיכונים

מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים של הבנק מבוססת על ניהול החשיפות לסיכוני שוק ונזילות על ידי קביעת מגבלות כמותיות. האמצעים בהם נעשה שימוש לצורך העמידה במגבלות כוללים בין השאר: קנייה ומכירה של ניירות ערך סחירים (בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל), גיוס של פיקדונות לא סחירים (מלקוחות פרטיים ומוסדיים), גיוס פיקדונות סחירים ופעילות במכשירים פיננסיים נגזרים.

סיכון הריבית

סיכון הריבית נובע מההבדל שבין רגישות הנכסים לשינויים לא צפויים בשיעורי הריבית לבין רגישות זו של ההתחייבויות - שינויים העלולים להביא לשחיקת ההון של הבנק. פעילות הבנק כמתווך פיננסי יוצרת חשיפה לסיכון זה, והבנק פועל להקטנתה. החשיפה העיקרית של הבנק היא במגזר הצמוד למדד, שכן במגזר זה מרבית הנכסים וההתחייבויות הם בריבית קבועה לטווח ארוך. כמו כן ראוי לציין את החשיפה במגזר השקלי הלא צמוד בשל הגידול בהיקף הפעילות, הן בתחום האשראי, הן בתיק הנוסטרו והן בגיוס המקורות. זאת, על אף שעיקר הפעילות במגזר זה, למעט הפעילות בתיק הנוסטרו, נעשית למח"מ (ריבית) עד שנה. הבנק מנהל מעקב אחר התפתחות משך החיים הממוצע (המח"מ) של

ההלוואות כנגד הפיקדונות, במטרה לנקוט מהלכים למזעור ההשפעה של שינוי אפשרי בשיעורי הריבית על שווי התזרים הפיננסי הנקי שלו. לשם כך הוא מנהל מדידה שוטפת של המח"מ הנגזר מהפעילות החדשה השוטפת, וכן עוקב אחר היקף הפירעונות המוקדמים בהלוואות שלהם השפעה מהותית על המח"מ האפקטיבי.

מדיניות הבנק, בניהול החשיפה לסיכון ריבית, נקבעת בהתחשב בציפיות להתפתחות בשיעורי הריבית השונים, תוך בחינת העלויות לצמצום החשיפה לסיכון זה ובהתחשב באומדן שיעור הפירעון המוקדם בהלוואות ובגורמים המשפיעים עליו. ההערכה של שיעור הפירעון המוקדם מתבצעת על סמך נתוני העבר ועל בסיס הנחות הבנק על מספר גורמים המשפיעים על שיעור זה, ובהם בעיקר שיעור הריבית. הנחת פירעון המוקדם של ההלוואות משמשת במגזר הצמוד למדד לצורך חישוב פערי המח"מ והחשיפה לסיכון ריבית.

להערכת הבנק, בהתחשב בהיקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות ובחשיפות בכל מגזרי ההצמדה, החשיפה לסיכון כתוצאה משינוי לא צפוי של 1% בשיעור הריביות נמוכה עד בינונית, וזאת יחסית לשווי התזרים הנקי המהוון של הבנק. הערכה זו של הבנק הינה "מידע צופה פני עתיד" העשויה להתממש באופן שונה מכפי שנצפה לאור העובדה כי היא מבוססת על היקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות והחשיפות בכל מגזרי ההצמדה וייתכן כי היקף הפירעונות בפועל בעתיד, יהיה שונה.

כמו כן, הבנק חשוף לסיכון הנובע מצמצום המרווחים בתחום המשכנתאות וזאת על רקע התחרות החרפה השוררת בתחום זה. אחת ממטרות של התכנית האסטרטגית בבנק היא להפחית סיכון זה ולצמצם את התלות של הבנק בתחום זה. להלן תמצית החשיפות לשינויים בלתי צפויים בריבית (במיליוני ש"ח לפני מס):

השחיקה הפוטנציאלית ברווח השנתי - רווח (הפסד)		השחיקה הפוטנציאלית בשווי הכלכלי - רווח (הפסד)				
31 בדצמבר 2012	30 בספטמבר 2013	31 בדצמבר 2012	30 בספטמבר 2013	31 בדצמבר 2012	30 בספטמבר 2013	
עלייה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	השפעת שינויי מידדי מקביל בעקום התשואות
						מגזר
2.9	7.7	7.0	-6.0	16.7	-15.8	לא צמוד
-1.7	-1.0	-0.4	0.8	1.6	-1.5	צמוד
5.9	6.9	-2.1	2.1	-3.5	3.4	מטח
7.0	13.6	4.5	-3.1	14.8	-13.9	סה"כ
-12.0	-12.0	-50.0	-50.0	-50.0	-50.0	מגבלה
9.4	15.6	20.8	-18.5	22.8	-21.2	מקסימום במהלך התקופה
4.9	6.7	4.5	-3.1	4.5	-3.1	מינימום במהלך התקופה

להלן מידע לגבי השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו ליום 30 בספטמבר, 2013 (במיליוני ש"ח):

א. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות המאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית):

סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾	מטבע ישראלי		
		צמוד מדד	לא צמוד	
12,694.2	1,560.6	3,799.7	7,333.9	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
856.7	319.6	51.0	486.1	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
12,078.2	1,505.0	3,870.7	6,702.5	התחייבויות פיננסיות
851.3	317.6	51.2	482.5	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
621.4	57.6	(71.2)	635.0	שווי הוגן נטו

ב. השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים:

שינוי בשווי הוגן		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית				השינוי בשיעורי הריבית
מיליוני ש"ח	באחוזים	מטבע ישראלי				
סך הכל	סך הכל	סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾	צמוד מדד	לא צמוד	
(2.90%)	(18)	603.4	56.9	(72.7)	619.2	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
(0.29%)	(1.8)	619.6	57.5	(71.4)	633.5	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
3.07%	19.1	640.5	58.4	(69.6)	651.7	קיטון מידי מקביל של אחוז אחד

1. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
2. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
3. סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.

סיכון הבסיס

החשיפה לסיכון הבסיס נובעת משינויים בשיעורי הריבית, בשערי החליפין ובקצב האינפלציה. מדיניות הבנק היא לנהל את הסיכונים הנובעים מחשיפת הבסיס באופן מבוקר, במסגרת המגבלות שקבעה הדיקטוריון.

הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה השונים באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים שלרשותו, זאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו. המגבלות נקבעו תוך שמירה על גמישות הבנק ויכולתו לשנות את הפוזיציות השונות בתקופה קצרה בהתאם לתחזיות הכלכליות. כדי להגביל את החשיפה לסיכון זה, קבעה הדיקטוריון הבנק את שיעוריה המרביים בכל מגזר הצמדה.

להלן המגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה כפי שקבעה הדיקטוריון (שאיננה בהכרח החשיפה החשבונאית). המגבלות הינן על סכומי העודף (הגרעון) של הנכסים על ההתחייבויות בכל מגזר:

במיליוני ש"ח ליום 30 בספטמבר 2013		באחוזים מההון הפיננסי ⁽¹⁾		
סכום מזערי	סכום מרבי	סכום מזערי	סכום מרבי	
-300	300	-50%	50%	הצמדה למדד
-36	36	\$ -10 מ'	\$ 10 מ'	במט"ח ובהצמדה למט"ח
300	901	50%	150%	לא צמוד

1. ההון הפיננסי הינו ההון העצמי בניכוי נכסים לא כספיים במאוחד.

הבנק מודד את הפוזיציות שלו בבסיסי ההצמדה השונים מדי יום באמצעות מערכת המידע שלו. מידע זה מדווח ליחידות האחראיות על ניהול הפוזיציה והתאמתה למגבלות החלות עליה. המידע בדבר גובה הפוזיציות מדווח באופן שוטף בישיבות של הוועדה לניהול נכסים והתחייבויות, ובישיבות של פורומים אחרים הפעילים בניהול סיכונים.

להלן החשיפה הכלכלית (שאיננה בהכרח החשיפה החשבונאית) בפועל בכל מגזר הצמדה (במיליוני ש"ח):

חשיפה במהלך התקופה הנסקרת ⁽¹⁾				
ממוצעת	מזערית	מירבית	חשיפה ליום 30 בספטמבר 2013	
-130	(2)-302	-12	-26	הצמדה למדד
2.8	-5.1	13.1	-0.7	במט"ח ובהצמדה למט"ח

1. החשיפה במגזר הצמוד למדד מוצגת ל-15 לכל חודש.

2. בתקופת החשיפה מגבלת החשיפה המזערית עמדה על 303- מיליוני ש"ח.

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במדד המחירים לצרכן (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש במיליוני ש"ח):

תרחיש	ליום 30 בספטמבר 2013	מקסימום שנת 2013	מינימום שנת 2013
עלייה של 5% במדד	-1.5	2.3	-6.4

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במדד המחירים לצרכן (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש במיליוני ש"ח):

תרחיש	ליום 30 בספטמבר 2013		מקסימום שנת 2013 ⁽¹⁾		מינימום שנת 2013 ⁽¹⁾	
	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר
התחזקות של 10%	-0.4	-0.1	3.4	0.1	-0.4	-2.4
התחזקות של 5%	-0.2	0.0	1.7	0.1	-0.2	-1.2
החלשות של 10%	0.4	0.1	0.4	2.4	-3.4	-0.1
החלשות של 5%	0.2	0.0	0.2	1.2	-1.7	-0.1

1. החשיפה מחושבת לסופי חודשים

כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכוני שוק, מבצע הבנק בין היתר עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כדי להקטין את החשיפה שלו לסיכונים אלו. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה כמתוך, סוחר או כמשתמש סופי. לבנק מכשירים פיננסיים נגזרים כגון עסקאות עתידיות להחלפה בין מטבעות (Swap) וחוזים עתידיים להגנה על שערי מטבע (Forward).

העסקאות במכשירים הפיננסיים הנגזרים נרשמות לפי שווי הוגן ושינויים בשווי הוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד. כמו כן, הבנק מתקשר בחוזים שבכפני עצמם אינם מכשירים נגזרים אך הם מכילים נגזרים משובצים.

מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכוני שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. החשיפה הבין-מטבעית מנוהלת במסגרת מצומצמת ובגבולות שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק.

סיכוני הנזילות

סיכון הנזילות הינו הסיכון לרווחי הבנק וליציבותו הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו בשל אי-וודאות לגבי זמינות המקורות והיכולת לגייסם (בלי להשפיע השפעה חריגה על המחירים) ולגבי היכולת לממש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. החשיפה נובעת ממתן הלוואות לזמן ארוך (אף אם ניתנו בריבית משתנה) שמומנו מפיקדונות לטווח קצר. סיכון הנזילות קיים גם כאשר גיוס הפיקדונות לטווח הקצר מתאים לתקופת שינויי הריבית בהלוואות, אף שבכך מצטמצמת החשיפה לסיכון הריבית. סיכון זה קיים גם ביחס לפעילות הבנק במט"ח.

הבנק חשוף לסיכוני נזילות ולחשש מפני האטה ביכולת הגיוס של חוב סחיר או ממוסדיים עקב שינויים בשוק, שינויי חקיקה ו/או שינויים בטעמי המפקידים. במטרה להתמודד עם סיכון זה מפעיל הבנק מזה שנים מדיניות של הרחבת בסיס המפקידים והקטנת ההישענות על מפקידים גדולים. בנוסף לכך מושם דגש על שמירה של רמת נזילות גבוהה.

מדיניות הבנק היא להתאים, ככל האפשר, את תקופות הפירעון של המקורות לאלו של השימושים בכל מגזר הצמדה. לאופי האשראי, לשיעורי הפירעונות המוקדמים במגזרי ההצמדה השונים וכן למידת המחזור של הפיקדונות קצרי המועד יש השפעה מהותית על אומדן החשיפה לסיכון זה.

ניהול הסיכון בבנק מנוהל באופן דומה לסיכון השוק ומתואר לעיל בפרק סיכוני השוק.

על פי הוראות בנק ישראל, חייב כל תאגיד בנקאי לקבוע מדיניות כוללת לניהול הנזילות שלו, ולקיים מערכת מידע לשליטה, בקרה ודיווח על מצב הנזילות ולמדידתה. כן נקבע כי יחס הנכסים הנזילים להתחייבויות הנזילות שהבנק נדרש לקיים בתקופת פירעון של עד חודש (להלן: "יחס נכסים נזילים") לא יפחת מ-1. ניתן למדוד את החשיפה לסיכון הנזילות ואת יחס הנכסים הנזילים באמצעות מודל פנימי.

ביום 13 בינואר, 2013 פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 342 מעודכנת בנושא ניהול סיכון נזילות. במסגרת הערכות ליישום הוראות באזל III, מצא הפיקוח לנכון, בתקופת הביניים עד לעדכון מלא של ההוראה בהתאם למסמכי באזל, להבהיר ולהדגיש במספר היבטים באמידת סיכון הנזילות. מועד יישום ההוראה נקבע ליום 30 ביוני 2013. הבנק מיישם הוראה זו.

הבנק בוחן את מצב הנזילות שלו לפחות אחת לחודש באמצעות מודל נזילות פנימי (הבנק קבע את המצבים בהם תידרש הרצת המודל בתדירות גבוהה יותר). לצורך המודל אסף הבנק וממשיך לאסוף נתונים על שיעור הפירעונות המוקדמים, על עיתוים ועל שיעור המחזור של הפיקדונות והחסכונות. בנוסף בוחן הבנק את מצב הנזילות שלו באמצעות שלושה תרחישי קיצון המבטאים: האחד תרחיש לחץ מערכתי (דוגמת כשל בכלל המערכת הבנקאית) העלול להשפיע על הבנק, והשני תרחיש לחץ פנימי המתרחש בבנק בלבד והשלישי תרחיש משולב של לחץ מערכתי ולחץ פנימי. התרחישים השונים נבדלים זה מזה בעיקר בשיעור המחזור של הפיקדונות וביכולת המימוש של הנכסים הנזילים.

דירקטוריון הבנק קבע את עקרונות ניהול הנזילות, את מדרג האחריות והסמכות ואת מערך ההתראות והטיפול בחריגות מהמגבלות שנקבעו. קביעת המגבלות האמורות מביאה בחשבון הן התרחשות צפויה של אירועים בבנק ובסביבתו העסקית והן את האפשרויות העומדות בפני הבנק לגבי גיוס מקורות חלופיים במקרה הצורך ואת העלויות של מקורות אלו.

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות (על פי המודל הפנימי) על יחס הנכסים הנזילים להתחייבויות (לתקופת פרעון עד חודש) שלא יפחת מ-2.2. כמו כן, קבע הדירקטוריון מגבלות נוספות וביניהן שיחס הנכסים הנזילים להתחייבויות (לתקופת פרעון עד חודש) בתרחיש קיצון לא יפחת מ-1.0.

היחס האמור ליום 30 בספטמבר, 2013 עמד על כ-3.1 בהשוואה ליחס של 2.5 ביום 31 בדצמבר 2012. ממוצע יחס זה במהלך התקופה היה 2.8 והשיעור הנמוך ביותר של יחס זה היה 2.4.

יחסים אלו חושבו על פי מודל הנזילות שנבנה בהתאם לנב"ת 342 (יחס נכסים נזילים). הבנק מחשב במקביל את יחס הנזילות המזערי על פי נב"ת 342 המעודכן. תוצאות מודל יחס נזילות מזערי אינן שונות באופן מהותי מתוצאות הנ"ל.

להערכת הבנק, בהתחשב בשיעורי מיחזור הפיקדונות בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון האמור אינה גבוהה, בין היתר, משום שהבנק מגוון את מקורות המימון שלו, מקפיד להרחיב את בסיס המפקידים ולצמצם את מידת ההישענות על

מפקידים גדולים ולשמר כרית נזילות מספקת הבאה לידי ביטוי בכך שיחס הנכסים הנזילים גבוה מהיחס הנדרש. להלן דרישות ההון בגין סיכון שוק על פי הנדבך הראשון (מיליוני ש"ח):

סוג הסיכון	דרישת ההון
סיכון ריבית	*
סיכון שער חליפין	5.3
סך הכל	5.3

* מייצג סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

סיכונים תפעוליים

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או אירועים חיצוניים. הגדרה זו כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון תדמיתי.

הסיכונים התפעוליים שונים מהסיכונים הבנקאיים האחרים, בהיותם סיכונים פסיביים, שאינם מקושרים ישירות לפעילות המניבה תגמול צפוי, אלא קיימים כחלק טבעי מפעילות התאגיד. סיכונים תפעוליים גלומים בכל תהליכי העבודה בארגון, בשל מגוון הפעילויות שבו, בהיות הארגון בעל נכסים, מפעיל מערכות מידע, ובהתקיים קשר עם לקוחות, עובדים וספקים.

מנהל יחידת סיכונים תפעוליים אחראי לביצוע מדיניות הבנק ולגיבוש מסגרת עבודה כוללת לניהול הסיכון התפעולי ואישורה במוסדות הבנק, מסגרת זו כוללת: תכנון, ביצוע ועדכון של מתודולוגיה לניהול הסיכונים התפעוליים, כתיבת נהלי עבודה ליישום מסגרת הפעולה לניהול הסיכון התפעולי, המלצה להנהלה ולדירקטוריון בנוגע לתיאבון לסיכון התפעולי, ביצוע סקרי סיכונים תפעוליים לרבות סקרי מעילות והונאות, הגדרת תהליכי הדיווח לגורמי הניהול השונים, אתגור אופן ניהול הסיכונים התפעוליים ביחידות הבנק ומעקב אחר ביצוע תוכניות להפחתת הסיכון, לרבות אתגור אופן ניהול סיכונים המשכיות עסקית, אבטחת מידע וטכנולוגית המידע, הנחייה מקצועית של הגורמים השונים בבנק בנושא סיכון תפעולי, מינוי מנהלי סיכונים תפעוליים מגזריים והנחייתם, קבלת דיווחים על אירועי כשל ושותפות בתהליכי הפקת לקחים עבור אירועי כשל מהותיים ורוחביים, יצירת מסגרת לדיווח על פרופיל הסיכון התפעולי לדירקטוריון ולהנהלה, שותפות בתהליך בחינת הסיכונים התפעוליים הגלומים במוצרים ובתהליכים חדשים.

כאמור, בנק ישראל פרסם הוראת שעה המסדירה את חישוב הלימות ההון. בהתאם להוראה על הבנק יהיה להקצות הון בגין הסיכונים התפעוליים וזאת החל מיום כניסת ההוראות לתוקף. הבנק מקצה הון על פי הוראה זו בהתאם לגישת האינדיקטור הבסיסי. בגישה זו מחושבת הקצאת ההון הנדרשת בגין הסיכון התפעולי, על בסיס מכפלת ההכנסה הגולמית הממוצעת בשלוש השנים האחרונות במקדם ששיעורו 15%.

בחודש פברואר 2012 הפיץ בנק ישראל את הוראת נב"ת 350 בנושא ניהול סיכון תפעולי. הוראה זו מבוססת בעיקרה על הנחיות ועדת באזל לעניין ניהול נאות של הסיכון התפעולי. הבנק בחן את ההוראה וההשלכות הנובעות מיישום דרישות ההוראה ופועל ליישומה והטמעתה בניהול הסיכון התפעולי בבנק. הבנק חשוף בפעילותו השוטפת, כמו כל מערכת פיננסית/בנקאית אחרת, לסיכונים תפעוליים ובכללם לסיכונים מעילה והונאה. על מנת להקטין את החשיפה להפסדים מהסיכונים התפעוליים פועל הבנק במספר מישורים:

- הקטנת החשיפה התפעולית באמצעות נקיטת אמצעי בקרה מתמשכים ודרישה לביצוע בקרה כפולה בכל תהליך בו קיים סיכון תפעולי מהותי.
- ביצוע בקרות מרכזיות על תחומי פעילות שונים בהתאם לסיכון הטמון בתהליך, תוך דגש על תהליכים בהם לא מתקיימת בקרה כפולה בתהליך.
- ביצוע סקרי סיכונים תפעוליים וסקר מעילות והונאות.
- שיפורים שוטפים בתהליכי עבודה ומיכון תהליכים בהתאם להערכת הסיכונים.
- אישור כל תהליך ומוצר חדשים בוועדה ייעודית לניטור סיכונים תפעוליים וסיכונים מעילה והונאה שבראשה עומד המנכ"ל.

- איסוף מידע על אירועי כשל תפעולי לצורך הפקת לקחים. הנהלת הבנק והדירקטוריון מקבלים דיווח שוטף על אירועי כשל תפעוליים ואירועים בהם היה פוטנציאל להפסד גם אם בפועל הפסד זה לא נגרם.
- הגברת המודעות לסיכונים בקרב עובדי הבנק והטמעת דיווח ארועי כשל באמצעות הדרכות.
- הערכות לשעת חירום וקיום תוכניות המשכיות עסקית.

הבנק מבצע בימים אלה בשיתוף עם יועץ חיצוני, סקר חדש לסיכונים תפעוליים מקיף ועדכני שבמסגרתו מתבצע מיפוי, זיהוי והערכה של רמת הסיכונים ואפקטיביות הבקורות בהתייחס לתהליכים העסקיים והתפעוליים המהותיים. הבנק פועל ליישום תכנית להפחתת הסיכונים השיוריים (הסיכונים הנותרים לאחר הפעלת בקורות) ברמת סיכון גבוה ובינוני. התכנית כוללת בין השאר טיפול בהפחתת סיכונים הקשורים לסיכונים מעילות והונאות. על מנת לשמור על עדכניות מפת הסיכונים התפעוליים, מתבצע סקר סיכונים ספציפי בעת יישום מוצרים או תהליכים עסקיים משמעותיים חדשים. מדי רבעון מדווח להנהלה ולדירקטוריון דוח חשיפות לסיכונים תפעוליים במסגרתו דיווח של ארועי הכשל שארעו בתקופת הדוח, מוקדי הסיכון הקיימים ומצב ההתקדמות ביישום תכנית ההפחתה.

על מנת להפחית את הסיכונים התפעוליים להם הבנק חשוף, רוכש הבנק מידי שנה ביטוח אחריות מקצועית וכן ביטוח נכסים. ביטוחים אלו נותנים מענה לנושאים העיקריים הבאים: סיכונים הונאה חיצונית ופנימית (מעילה), מקרי גניבת כספים ורכוש יקר, נזק פיננסי כתוצאה מזיוף מסמכים כגון: שיקים, שטרי חליפין, אישורי הפקדה, מכתבי אשראי, מכתבי ערבות, שטרי משכנתא ועוד, נזקים כתוצאה מפשעי מחשב לרבות חדירה של גורם עוין למערכות המחשב של הבנק, נזקים לנכסים פיסיים. נזקים פיננסיים שנגרמים ללקוחות או צד שלישי עקב כשל חומרה או תוכנה. גבול האחריות הכללית של הפוליסה הבנקאית עומד על 22.0 מיליוני דולר.

הבנק משתמש במערכת ייעודית לניהול סיכונים התפעול והציות במסגרתה מנוהלים כל סקרי הסיכונים בתחומים אלו. כמו כן מנוהלים במערכת זו דיווחי ארועי כשל הכוללים את פרטי הארוע והפקת לקחים ככל שיידרשו.

סיכוני טכנולוגית המידע ואבטחת מידע

טכנולוגיית המידע הינה מרכיב מרכזי בתפעול ובניהול תקין של הבנק. סיכון זה הוא הסיכון העסקי והתפעולי הנובע מפעילותם השוטפת של מערכות המידע של הבנק, המורכבות מתהליכי העבודה המתבצעים ביחידות המחשוב השונות או מפעילות שוטפת של מערכת ו/ או רכיב תשתית של חומרה או תוכנה המשמשים לצרכי קליטה, אחסון, עיבוד, תפעול, העברה ופלטת נתונים. סיכוני טכנולוגית המידע כוללים גם סיכוני אבטחת מידע וסיכוני בנקאות בתקשורת, אשר עלולים להשפיע על תהליכים עסקיים ו/או תפעוליים בבנק.

במהלך שנת 2012 עודכנה ואושרה מדיניות ניהול טכנולוגיית המידע בבנק, הכוללת גם מדיניות ניהול סיכוני IT. כמו כן בנהלי הבנק הוגדרה תשתית מתודולוגית לניהול סיכונים תפעוליים בתהליכי IT.

מנהל חטיבת המשאבים אחראי על ניהול סיכוני טכנולוגית המידע בבנק. בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 357, מונה בבנק מנהל אבטחת מידע, הכפוף למנהל חטיבת המשאבים. באחריות מנהל אבטחת המידע לקבוע את מדיניות אבטחת מידע בבנק, לפתח תכנית אבטחת מידע, לעקב אחר יישומה וכן לטפל בארועים חריגים בתחום אבטחת מידע.

במהלך שנת 2012 הוקמה יחידת OCIO תחת מנהל אגף המחשוב, אשר במסגרת תפקידה מרכזת את הטיפול בסיכונים פרויקטליים ובסיכוני IT. הטיפול כולל מיפוי הסיכונים הקיימים ומעקב אחר ביצוע תוכניות ההפחתה.

הבנק נמצא בשלבי הסיום של יישום פרויקט שיפור תשתיות המחשוב שלו, כולל פיתוח תשתית ומכשירים אוטומטיים. במסגרת זו ישנם סיכוני פרויקט העלולים למנוע עמידה ביעדי הפרויקט מבחינת תכולה, תקציב ולוחות זמנים. סיכונים אלו מנוהלים באמצעות פורומים סדורים לניהול סיכוני הפרויקט ובסיוע יועצים חיצוניים המלווים את מנהל אגף המחשוב ואת מנהל הסיכונים הראשי (CRO). בבנק קיימת מתודולוגיה סדורה להערכת סיכוני פרויקטים וניהולם. נבנתה תכנית הפחתה סדורה לניהול סיכוני פרויקט שיפור תשתיות המחשוב ומתבצע מעקב שוטף אחר יישום תכנית הפחתת הסיכונים הכלולה בתכנית.

סיכונים משפטיים

הגדרת הסיכון המשפטי הינה - סיכון הנובע מהפוטנציאל להפסד כתוצאה מהפרה של חוקים, תקנות, או הוראות רגולציה, או כתוצאה מזכויות או חובות של הבנק שאינן מבוססות כנדרש; הסיכון חל גם כאשר ישנם חוזים ללא יכולת אכיפה, תביעות משפטיות, או שיקול דעת מוטעה, אשר עלולים להקשות על מימוש או לפגוע בזכויות הבנק.

הסיכון המשפטי עלול לנבוע מתשתית משפטית לקויה או שגויה אשר בהסתמך עליה נתן הבנק שירות ללקוח, קיבל שירות מספק ו/או קיבל בטוחה מלקוח או מצד שלישי כגון: התקשרות שאינה מגובה בהסכם נאות, בטוחה שאינה ניתנת למימוש כתוצאה מפגם ביצירתה או ברישומה, או מכיוון שהבטוחה נגנבה או איבדה את ערכה וכד'.

בנוסף, עלול להיווצר לבנק סיכון משפטי כתוצאה מגורמים חיצוניים אשר אינם תלויים בבנק, כגון: שינוי הוראות חוק, תקנות או הוראות פיקוח שונות (הוראות המפקח על הבנקים, הוראות רשות ניירות ערך, הרשות לאיסור הלבנת הון וכד'), או פסיקה חדשנית של בית המשפט לפיה נדרש הבנק לפעול בנושא מסוים באופן שונה מהאופן בו נהג לפעול עד למתן אותה פסיקה.

הסיכונים המשפטיים הינם חלק ממכלול הסיכונים התפעוליים אליהם חשוף הבנק. היועצת המשפטית של הבנק ממונה על ניהול הסיכונים המשפטיים של הבנק וחברות הבת שלו, ונעזרת לשם כך בעובדי המחלקה המשפטית של הבנק. הסיכון המשפטי והרגולטורי מנוהל בבנק בצורה מוסדרת ומובנית, המעוגנת בהלים ומדיניות כתובים במטרה למזער עד למינימום האפשרי את התממשותם של סיכונים אלו ולמזער את הנוזקים הנגרמים לבנק במקרה וסיכון כזה אכן יתממש בפועל.

לפי מדיניות הבנק ונהליו כל סוגיה משפטית העולה במסגרת ניהול עסקי הבנק מועברת לטיפול המחלקה המשפטית (כל אחד בתחום אחרותו). כל תביעה, הליך משפטי, או איום בתביעה המגיעים אל מי מעובדי הבנק מועברים לטיפול המחלקה המשפטית, כל פניה של לקוח לעובד בנק בשאלה משפטית מופנית למתן מענה על ידי המחלקה המשפטית או בסיועה.

סיכון מוניטין

סיכון המוניטין הוא סיכון להפסד הנובע מפגיעה בשמו הטוב של הבנק או פגיעה בהערכה חיצונית של יכולותיו הבנקאיות או של איתנותו הפיננסית. סיכון כזה עלול להיגרם כתוצאה מגורמים בתוך הבנק כגון: כשל תפעולי של מערכות בבנק, כשלים במניעת אירועים הקשורים להלבנת הון, מעילה והונאה של עובדים וכד', או כתוצאה מגורמים שהינם חיצוניים לבנק כגון: משבר כלכלי בארץ או בעולם, כשלים בבנקים אחרים, תובענה ייצוגית וכד'.

סיכון המוניטין מתאפיין בשני גורמי סיכון עיקריים - סיכון מדרגה ראשונה וסיכון מדרגה שנייה. סיכון מדרגה ראשונה הינו סיכון מוניטין טהור בו התממשות סיכון שאינו מנוהל במקום אחר בבנק מתממש ופוגע ברווחי הבנק. למשל, סיכון האשראי, שהינו סיכון מדרגה ראשונה, יכול לגרום להפסד מעצם התממשות תרחיש לפיו לווים מסוימים לא יפרעו את חובם לבנק. סיכון מדרגה שנייה הינו סיכון הנובע מהתממשות סיכונים אחרים. למשל, התממשות סיכון תפעולי של גניבה בהיקף גדול יכול להוביל לירידה במוניטין (וזאת ללא קשר להפסד מהגניבה עצמה) המתבטאת בירידה ברווחי הבנק.

בין גורמי הסיכון, נכללים גם מספר סיכונים נוספים כגון הסיכון התפעולי, סיכון הציות והסיכון האסטרטגי.

ניהול סיכון המוניטין מתחלק לשניים: מניעת הסיכון, וניהול הסיכון לאחר התממשות אירוע או אינדיקציות להתממשות אירוע.

ברמת מניעת הסיכון תופס סיכון המוניטין מקום מרכזי בהתנהלות הבנק. התיאבון לסיכון, הנהלים, המגבלות, ותחומי הפעילות מכוונים באופן ברור לצמצום החשיפה לסיכון המוניטין. ברמת ניהול הסיכון לאחר התממשות אירוע, מדיניות הבנק בניהול הסיכונים מגדירה שלושה סוגי אירועים שעשויים להיות אירועי סיכון:

(1) אירועים צפויים שניתן להיערך אליהם מראש.

(2) אירועים "מתגלגלים" שמתפתחים בהדרגה ועשויים להפך לאירוע סיכון מוניטין.

(3) אירועים לא צפויים מראש המתרחשים בפתאומיות.

הטיפול בכל אירוע סיכון מנוהל ומרוכז על ידי דוברות הבנק בשיתוף עם מנהל החטיבה הקמעונאית כאשר ביחס לכל אחד מסוגי האירועים האמורים, הוגדרו דרכי פעולה וזוהו הגורמים הרלבנטיים הנוספים שיעבדו מולם.

סיכוני הציות

סיכון הציות הינו הסיכון שעל תאגיד תוטל סנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין כתוצאה מכישלון שלו לציות להוראות צרכניות.

הוראות צרכניות הינן החוקים, התקנות וההוראות המסדירים את הפעילות הבנקאית בישראל בכל הנוגע ליחסים שבין הבנק לבין הלקוח במסגרת החובות המוחלות על הבנק כלפי ציבור לקוחותיו, לרבות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס 2000, צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשס"א 2001, הוראת הפיקוח על הבנקים והנחיות הרשות לניירות ערך.

סיכוני הציות מנוהלים בבנק בכל רמות הארגון כולל סניפים ומחלקות ניהול המוצרים. לשם כך הבנק מתבסס על תהליכי עבודה הכוללים את עקרון הבקרה הכפולה של עורך ובודק ("ארבע עיניים"). כמו כן קיים תהליך מובנה על פיו כל שינוי בהוראות הצרכניות המשפיע על הבנק יוטמע בבנק בנהלים, בתהליכי העבודה, בטפסים ובהדרכה. בתהליך תומכות המחלקה המשפטית ויחידת ארגון ושיטות.

קצין ציות - הוא אחראי לביצוע מדיניות הבנק ולגיבוש מסגרת עבודה כוללת לניהול סיכון הציות ואישורה במוסדות הבנק, מסגרת זו כוללת: תכנון, ביצוע ועדכון של מתודולוגיה ניהול סיכוני הציות, ביצוע סקרי ציות שוטפים, הגדרת תהליכי הדיווח לגורמי הניהול השונים.

מורכבות והתפתחותה של הפעילות הבנקאית, מחייבת את הבנק להקפדה יתרה על קיום מכלול החובות שחלות על התאגיד הבנקאי, בקשריו עם לקוחותיו, מכח חקיקה ראשית, תקנות, צווים, היתרים והוראות בנק ישראל.

הוראות ניהול בנקאי תקין 308 - קצין ציות, מחייבת את הבנקים לאכוף את ההוראות הצרכניות, דהיינו: חוקים, תקנות, והוראות המסדירים את הפעילות הבנקאית בכל הנוגע ליחסים שבין הבנק לבין לקוחותיו, לרבות איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור. על פי ההוראה, מבוצע סקר תשתיות אשר במסגרתו ממופות ההוראות הצרכניות, הסיכונים להתרחשות אירועי חריגה מההוראות ובצידם מוגדרות בקורות למניעתם.

על מנת לוודא כי הבנק ערוך באופן הולם ליישום חובותיו הנגזרות מן ההוראות הצרכניות יש בידי הבנק סקר תשתיות עדכני שבוצע בשנים 2010-2011. בהתבסס על הסקר נקבעה תכנית ציות רב שנתית. תוצאות הסקר נקלטו למערכת ייעודית המאפשרת ניהול ומעקב דינמי אחר סיכוני הציות.

בימים אלו מבצע הבנק עדכון לסקר לבדיקת התאמתם של נהלי וטפסי הבנק להוראות הצרכניות החלות עליו.

סיכון אכיפה מנהלית

ביום 27 בינואר, 2011 פורסם חוק ייעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א - 2011, אשר יצר לראשונה מנגנון משפטי לנקיטת הליך של אכיפה מנהלית על ידי רשות ניירות ערך (לצד האכיפה הפלילית שבעיקר היתה נהוגה עד אותה עת בדיני ניירות ערך) הן כנגד חברות ציבוריות והן כנגד יחידים, בגין הפרה של דיני ניירות ערך.

סיכון האכיפה המנהלית הינו הסיכון שעל הבנק יוטלו סנקציות כספיות או אחרות, בגין אי ציות של הבנק ו/או עובדיו, לדיני ניירות ערך.

במסגרת החוק נקבע כי, אימוץ תכנית אכיפה פנימית אפקטיבית על ידי התאגיד, יהיה אחד השיקולים שהרשות לניירות ערך תביא בחשבון בעת נקיטת הליכי אכיפה מנהלית והיא עשויה לשמש במקרים המתאימים הגנה למנכ"ל במסגרת הטלת אחריות פיקוחית עליו. עוד פרסמה הרשות לניירות ערך, באוגוסט 2011, מסמך קריטריונים להכרה בתוכנית אכיפה פנימית, בה הוגדר הדיקטוריון כנושא באחריות העליונה לפיקוח על ביצוע התוכנית הלכה למעשה וכגורם האחראי לוודא כי התאגיד יגבש, יאמץ ויישם תוכנית אכיפה שכזו.

הבנק נערך ליישום החוק וגיבש מערך אחיפה פנימית, בהתאם לעקרונות שהותוו על ידי הרשות לניירות ערך. היערכות זו כוללת:

- (1) הקמת מחלקת אחיפה פנימית בתוך חטיבת הסיכונים בבנק אשר אמונה על ריכוז הטיפול בתחום האכיפה המנהלית.
- (2) אימוץ נוהל אב לתוכנית אחיפה מנהלית בדיני ניירות ערך, אשר אושר בדירקטוריון הבנק במרץ 2012.
- (3) מינוי מנהל חטיבת הסיכונים בבנק לתפקיד הממונה על האכיפה הפנימית בבנק ובחברות הבנות.
- (4) ביצוע סקר פערים מקיף לבדיקת תהליכי העבודה בבנק, ונהלי העבודה הקיימים בבנק בתחום ניירות ערך.
- (5) גיבוש תכנית עבודה לטיפול בפערים שנתגלו. הטיפול בסגירת הפערים הסתיים בסוף רבעון שני 2013.
- (6) יישום שוטף של השינויים המבוצעים בדיני ניירות ערך לרבות בדיקה ועדכון תהליכי העבודה בתחומים הרלבנטיים, עדכון נהלים טפסים ותכניות המחשב של הבנק במידת הצורך, וכן ביצוע הדרכות נדרשות כדי להטמיע את השינויים המתבקשים.
- (7) העברת הדרכות תקופתיות בנושא האכיפה המנהלית לעובדי הבנק לרבות חברי הדירקטוריון הנהלה, כדי לוודא חיזוק של תרבות הציות בבנק והטמעת תהליכי העבודה והנהלים בשיגרת העבודה של הבנק.
- (8) חיזוק הבקורות השוטפות המבוצעות במעגל הבקרה הראשון וכן קביעת מנגנון להעברת דיווחים על אירועי כשל/ חשש לאירועי כשל ויישום נהלים לבחינת דיווחים כאמור. בכל מקרה של הפרה או חשש להפרה ביצוע תחקיר להפקת לקחים מתאימים ותיקון תהליכי העבודה והנהלים לפי הצורך.

סיכויי הלבנת הון ומימון טרור

סיכון הלבנת הון ומימון טרור הינו הסיכון להפסד העלול להיגרם לבנק כתוצאה מניצולו למטרות הלבנת הון ומימון טרור על ידי לקוחות שלו, או כתוצאה מסנקציה שתוטל עליו עקב כישלון שלו לקיים את ההוראות הרגולטוריות החלות עליו בנושא זה. לחשיפה לסיכון זה השלכות נוספות הנובעות מסיכוי מוניטין, מסיכונים תפעוליים ומסיכונים משפטיים הנובעים ממנו. במסגרת פעילותו חשוף הבנק לסיכויי הלבנת הון ומימון טרור. חשיפתו זו מתמקדת הן בשלב פתיחת החשבון והן במהלך ניהול החשבון. הבנק עשוי להיחשף לגורמים המעוניינים "לנצלו" לצורך הלבנת כספים שמקורם בעבירות שהוגדרו "כעבירות מקור" בחוק איסור הלבנת הון והן לצורך מימון טרור באמצעותו.

בהוראות ניהול בנקאי תקין 411, שעניינה מניעת הלבנת הון ומימון טרור וזיהוי לקוחות, נקבעו, בין השאר, תפקידיו של האחראי למילוי החובות לפי חוק איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן "האחראי"). האחראי בבנק פועל במסגרת חטיבת הסיכונים של הבנק וכפוף ומדווח ישירות למנהל החטיבה, שהינו חבר הנהלת הבנק.

הדירקטוריון והנהלת הבנק קבעו נהלים ומדיניות בנושא של איסור הלבנת הון ומימון טרור. הנחיות האחראי הינן בהתאמה ובכפוף להוראות החוק.

במהלך שנת 2010 הוטמעה בבנק מערכת ממוחשבת לאיתור פעילות חריגה בחשבונות של הלקוחות. באופן שוטף מתבצעת הדרכה והטמעה של הוראות הרלבנטיות בנושא לקבוצות עובדים, בהתאם לתחומי עיסוק מקצועיים וניהוליים תוך התאמת הנושאים והיקפם. כמו כן כל עובדי הבנק החדשים עוברים הדרכה בנושא איסור הלבנת הון, טרם קבלת הרשאה להיכנס למערכות המחשב של הבנק.

לכל סניף ולכל יחידה במטה מונה נאמן הלבנת הון המהווה גורם מקצועי הצמוד למקום ביצוע העסקאות ונותן מענה מידי לשאלות המתעוררות בסניפים. הנאמן מקבל תגבור בהדרכות ובימי עיון במטרה להעלות את רמתו בתחום ומהווה גורם מקשר בין האחראי לנושא איסור הלבנת הון לבין הסניף.

האחראי מתעדכן באופן שוטף בחידושי החקיקה, הצווים והנורמות הקשורות לאיסור הלבנת הון, בין היתר, בהשתתפות בישיבות ובימי עיון בנושא. באחריותו לדאוג ליישום של כל ההשלכות הנובעות מעדכונים אלה על פעילות הבנק.

ביום 14 לפברואר 2013, נמסר לבנק דוח ביקורת שנערך על ידי הפיקוח על הבנקים בנושא יישום החוק לאיסור הלבנת הון, בעקבות ביקורת שנערכה בבנק ואשר התייחסה לפעילות הבנק בשנים 2010-2007. הדוח כולל פירוט ממצאים וכן דרישות לביצוע פעולות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור. ביום 8 במאי 2013 הגיש הבנק את תגובתו בכתב לדוח הביקורת האמור.

ביום 4 ביוני 2013 נתקבלה בבנק הודעה בדבר הגשת בקשה לועדה להטלת עיצום כספי לעניין תאגידי בנקאיים, להטיל על הבנק עיצום כספי על פי החוק לאיסור הלבנת הון התש"ס-2000, בגין הפרות לכאורה של החוק האמור. הבקשה, שאיננה נוקבת בסכום העיצום המבוקש, מתייחסת להפרות לכאורה הנזכרות בדו"ח הביקורת מחודש פברואר 2013, שנערך על ידי הפיקוח על הבנקים ביחס לתקופה שבין השנים 2007 עד 2010.

הבנק השיב על הבקשה והציג בתשובתו את עמדתו לפיה פעל בהתאם להוראות הדין, וזאת בהמשך לתשובותיו של הבנק לדו"ח הביקורת עצמו, ולמתווה הטיפול המפורט שהציג במסגרתו, המשקף, למיטב הבנתו, תרבות ציות ראויה, והקפדה של כל דרגיו על קיום הוראות הדין.

בשלב זה אין ביכולתו של הבנק להעריך האם יוטל עליו עיצום כספי כתוצאה מהודעה זו ואם כן, באיזה סכום.

עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל

עדכוני החקיקה ו/או הוראות בנק ישראל שהינם ספציפיים למגזרי הפעילות השונים תוארו בפרקים הרלבנטיים בדוח זה. בנוסף, הוראות חוק ורגולציה אשר התקבלו עד מועד פרסום הדוח השנתי של הבנק לשנת 2012 תוארו בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2012.

הוראות ניהול בנקאי תקין 311 בנושא "ניהול סיכון אשראי"

ביום 23 בדצמבר, 2012 פרסם המפקח על הבנקים את הוראה 311 בנושא ניהול סיכון אשראי, אשר מתבססת בעיקר על עקרונות באזל מספטמבר 2000. בהוראה זו מוגדרים מבנה ניהול סיכונים האשראי הנדרש מתאגיד בנקאי וחלוקת הסמכויות בנוגע לניהול סיכונים האשראי בין הגורמים השונים בתאגיד הבנקאי. דרישות אלו מהוות אימוץ של הגישה לפיה על מנת לתמוך בקבלת החלטות אשראי נאותות ולמזער השפעות ניהול סיכונים, נדרשת מעורבות גבוהה של גורם בלתי תלוי ביחידות העסקיות, בפרט, בגיבוש מדיניות האשראי, בסיווג חובות ובקביעת הפרשות להפסדי אשראי. עוד קובעת ההוראה שהחלטות בדבר אישורי חשיפות אשראי מהותיות יתקבלו תוך התייחסות לדעתה של פונקציית ניהול הסיכונים. מועד תחילת ההוראה מיום 1 בינואר, 2014. הבנק נערך ליישום ההוראה.

הוראת ניהול בנקאי תקין 350 בנושא "ניהול סיכון תפעולי"

ביום 23 בדצמבר, 2012 פרסם המפקח על הבנקים עדכון להוראה 350 בנושא ניהול סיכון תפעולי, המבוססת על הנחיות ועדת באזל מיוני 2011. הוראה זו מעדכנת את הוראה 350 הקודמת בקשר להחלת הוראת ניהול בנקאי תקין 310. ההוראה קובעת עשרה עקרונות יסוד לניהול הסיכון התפעולי, ומתייחסת למסגרת העבודה לניהול הסיכון התפעולי והעקרונות שנקבעו מתייחסים בעיקר לנושאי ממשל תאגידי ולסביבת ניהול הסיכון התפעולי. מועד תחילת ההוראה מיום 1 בינואר, 2014. הבנק נערך ליישום ההוראה.

הוראת ניהול בנקאי תקין 331 בנושא "חלוקת דיבידנדים על ידי תאגידי בנקאיים"

ביום 15 בינואר, 2013 תיקן בנק ישראל את הוראת ניהול בנקאי תקין 331 בדבר חלוקת דיבידנד על ידי תאגידי בנקאיים. ההוראה מתקנת את התייחסות לרווחים והפסדים מסוימים של תאגידי בנקאיים אשר נרשמים ברווח כולל אחר ולא בדוח רווח והפסד. ההוראה מתאימה את המגבלות הקיימות לחלוקת דיבידנד על ידי הבנק ומרחיבה אותן כך שהמגבלות על העודפים יכללו גם רכיבים של הרווח הכולל האחר המצטבר והמגבלות על הרווח הנקי יורחבו למגבלות על הרווח הכולל. ההוראה חלה החל מיום 1 בינואר, 2013, הבנק מיישם את ההוראה.

הוראת ניהול בנקאי תקין 314 בנושא "הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות"

ביום 30 באפריל, 2013 פרסם המפקח על הבנקים עדכון להוראה 314 בנושא הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות.

ההוראה המעודכנת מאמצת שבעה קריטריונים להערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות ומפרטת את הדרך הראויה ליישומם. בין הקריטריונים המפורטים בהוראה נכללת אחריות הדירקטוריון וההנהלה לקיום תהליכים להערכת סיכונים. כמו כן, מוטלת על הבנק החובה לקיים מערכת לסינוג מהימן של חובות, לקבוע במדיניותו תהליך כולל לתיקוף מודלים פנימיים ולאמץ, תוך כדי תיעוד, שיטת עבודה לטיפול בהפסדי אשראי. עוד קובעת ההוראה כי על הבנק לשמור הפרשות ברמה מספקת לכיסוי הפסדי האשראי המוערכים בתיק האשראי, להשתמש בשיקול דעת של עובדים מנוסים בתחום האשראי ולקיים תהליך הערכת סיכונים אחיד שיספק לו כלים ונתונים אחידים.

מועד תחילת ההוראה מיום 1 בינואר, 2014. הבנק נערך ליישום ההוראה. ליישום ההוראה לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

הוראת בנק ישראל בנושא מדיניות תגמול

ביום 19 בנובמבר 2013, פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין בעניין מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי ("ההוראה"). בהוראה נקבעו כללים שמטרתם להבטיח שהסדרי התגמול בתאגידים הבנקאיים בישראל יהיו עקביים עם מסגרת ניהול הסיכונים ועם המטרות ארוכות הטווח של התאגיד הבנקאי.

בהתאם להוראה, על תאגיד בנקאי לאמץ מדיניות תגמול שתחול על כל עובדי התאגיד הבנקאי ואשר תתייחס לכל סוגי התגמולים הניתנים לעובדים. מדיניות התגמול תיערך על בסיס רב שנתי, תביא בחשבון שיקולים כלל ארגוניים, ותהיה טעונה אישור הדירקטוריון לפחות אחת לשלוש שנים.

עוד נקבע כי על התאגיד הבנקאי להגדיר מיהם ה"עובדים המרכזיים" בתאגיד הבנקאי, שהנם כל מי שלפעילותו עשויה להיות השפעה מהותית על פרופיל הסיכון של התאגיד הבנקאי, ובכללם נושאי המשרה בתאגיד הבנקאי. ההוראה כוללת דרישות שיחולו על כלל עובדי התאגיד הבנקאי וכן דרישות שיחולו באופן פרטני על ה"עובדים המרכזיים".

בהוראה נקבע כי על התגמול המשתנה לעובדים המרכזיים להיות תלוי בעמידה בקריטריונים שיקבעו מראש, ולהתבסס על שילוב של ביצועי העובד, היחידה העסקית והתאגיד הבנקאי בכללותו. התגמול המשתנה המירבי לא יעלה על 100% מהתגמול הקבוע עבור כל עובד, בכפוף לחריג שנקבע בהוראה. כן כפוף התגמול המשתנה להסדרי דחיה שנקבעו בהוראה. עוד קובעת ההוראה כללים בדבר הענקה של מניות ומכשירים מבוססי מניות לרבות דרישה כי לפחות 50% מסך התגמול המשתנה בגין שנה קלנדרית יוענק בצורת מניות ומכשירים מבוססי מניות וכן איסור על הענקת תגמולים משתנים שאינם מותני ביצועים, למעט מענק חתימה. כן נקבע כי תשלום לעובדים מרכזיים (למעט דירקטורים) ישולם באופן ישיר ולא דרך תאגיד או גוף כלשהו.

ההוראה קובעת הוראות בדבר בקרה, תיעוד וביקורת בקשר עם המדיניות, ההסדרים והמנגנונים לתגמול בתאגיד הבנקאי, כמו גם הוראות לתגמול עובדי פונקציות ניהול הסיכונים, הביקורת והבקרה.

בנוסף כוללת ההוראה הוראות מעבר ולפיהן הדרישות לפי ההוראה יחולו על מדיניות תגמול שתיקבע החל מיום פרסום ההוראה ולא יאוחר מיום 30 ביוני 2014 וכן הוראות בדבר הסכמי תגמול קיימים.

הבנק נערך ליישום ההוראה ומצוי במהלך גיבוש מדיניות תגמול לנושאי המשרה בבנק.

הצעות חקיקה

מעט לעת מובאות בפני הכנסת הצעות לתיקוני חקיקה בנושאים שונים אשר לחלקן עשויה להיות השפעה על עסקיהם של התאגידים הבנקאיים ובכללם הבנק. כמו כן, מעט לעת מפיצים רגולטורים שונים, כגון: המפקח על הבנקים, רשות ניירות ערך, וכד' טיוטות של הוראות והנחיות שלהם להערות הציבור. למועד הדוחות הכספיים קיימות מספר הצעות חוק בשלבי חקיקה שונים וכן מספר טיוטות שהופצו על ידי המפקח על הבנקים. הצעות חוק וטיוטות הוראות אלו נועדו להגביר את הפיקוח וההסדרה של יחסי בנק לקוח, להסדיר אספקטים שונים בפעילות הבנק, להסדיר פעילות של חברות ציבוריות בנושאים שונים ועוד. עם זאת, למועד הדוחות הכספיים הצעות וטיוטות אלה נמצאות בשלבי חקיקה או הסדרה שונים, עשויים לחול בהן שינויים, ואין כל וודאות מתי יושלמו או אם יהפכו בסופו של דבר להוראות חקיקה או הוראות פיקוח מחייבות.

נושאי משרה בכירה

מר דניאל נחום סיים כהונתו כמנהל טכנולוגיות המידע ביום 15 בפברואר, 2013. מר מיכאל טייר המכהן כמנהל חטיבת המשאבים של הבנק מכהן גם כמנהל טכנולוגיות המידע של הבנק החל מהמועד הנ"ל.
מר ישראל בוקר מונה לתפקיד מנהל החטיבה הקמעונאית והחל לכהן בתפקיד ביום 12 במרץ, 2013.
מר אריק זוילי סיים כהונתו כמנהל אגף אשראי קמעונאי ביום 30 ביוני, 2013.
גב' דינה פרומוביץ' סיימה כהונתה כמנהלת אגף הסינוף בבנק ביום 1 באוקטובר, 2013.
מר ניסן לוי יסיים כהונתו כמנהל החטיבה הפיננסית ביום 30 בנובמבר, 2013.
מר משה עומר מונה לתפקיד מנהל החטיבה הפיננסית ויחל לכהן בתפקיד זה ביום 15 בדצמבר, 2013.
מר ארנון זית יסיים כהונתו כמנהל אגף הכספים והחשבונאי הראשי ביום 18 בפברואר, 2014.

גילוי בדבר הביקורת הפנימית בבנק

מר רון שגיא מכהן כמבקר הפנימי של הבנק החל מיום 20 במרץ 2012. הוא בעל תואר ראשון בכלכלה מהאוניברסיטה העברית. מר רון שגיא בעל ניסיון רב בתחום הבנקאות. בשנים 2003 עד 2010 כיהן כסמנכ"ל ומנהל אגף התפעול והתשתיות הבנקאיות של הבנק והחל מדצמבר 2010 ועד למינויו כמבקר הפנימי של הבנק כיהן כמ"מ וכסגן המבקר הפנימי.
דרך מינוי המבקר הפנימי, הכפיפות האירגונית, סדרי עבודת הביקורת הפנימית בבנק ובכלל זה הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית פורטו בדו"ח השנתי לשנת 2012. בתקופת הדו"ח לא חלו בהם שינויים מהותיים.
עבודת הביקורת הפנימית נערכה בתקופת הדו"ח על פי תכנית העבודה המאושרת על ידי הדירקטוריון לשנת 2013. תכנית עבודה זו נסמכת על סקר סיכונים מעודכן (סקר מקיף נערך על ידי הביקורת הפנימית, בשיתוף עם חברת יעוץ חיצונית, בסוף שנת 2011 וכלל את כל יחידות הבנק) כאשר, תדירות הביקורות והיקפן, בכל נושא ונושא, נגזרו ממתודולוגיה שיטתית של הערכת הסיכונים ושל הבקורות הפנימיות.
תכנית העבודה לשנת 2013 נדונה בוועדת הביקורת ביום 20 בדצמבר 2012, ואושרה בדירקטוריון ביום 27 בדצמבר 2012, דו"ח סיכום שנתי של המבקר הפנימי לשנת 2012, נדון בישיבת ועדת ביקורת ביום 29 בינואר 2013 ובדירקטוריון בישיבתו מיום 21 במרץ 2013.

מדיניות התרומות של הבנק מבוצעת בהתאם להחלטת ההנהלה ובמסגרת תקציב הבנק. התרומות מאושרות על ידי ועדת התרומות של הבנק וזאת בהתאם לקריטריונים שנקבעו לבחירת מוסדות ו/או עמותות ובהתאם לנוהל העבודה הקיים בנושא זה בבנק.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים דורשת מההנהלה שימוש באומדנים והערכות המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות. התוצאות בפועל של אומדנים אלו עלולות להיות שונות מהאומדנים ו/או ההערכות. האומדנים וההערכות מתבססים בדרך כלל על תחזיות כלכליות, הערכות לגבי השווקים השונים ונסיין העבר תוך הפעלת שיקול דעת ואשר ההנהלה מאמינה כי הינם סבירים בעת החתימה על הדוחות הכספיים.

במהלך התקופה המדווחת לא אירעו שינויים במדיניות החשבונאית של הבנק בנושאים קריטיים, אשר מפורטת בדוח הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

האורגן בבנק האחראי על בקרת העל (כמשמעותה בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 303) הינו דירקטוריון הבנק. נושאים עקרוניים הקשורים בגילוי הניתן בדוחות הכספיים, נדונים בוועדת גילוי בראשות המנכ"ל ובהשתתפות החשבונאי הראשי, היועצת המשפטית, חברי הנהלה נוספים, המבקר הפנימי, מזכירת הבנק, מנהל מחלקת החשבונות ומנהל יחידת דוחות כספיים, בישיבה נוכח גם רואה החשבון המבקר החיצוני של הבנק. במסגרת דיוני הוועדה נכללים נושאים בעלי השפעה משמעותית על הדוחות הכספיים, נושאים בעלי עניין לציבור, התפתחויות החייבות להיות מדווחות לציבור וכל נושא שהוועדה רואה צורך לדון בו קודם העברת הדוחות לוועדת ביקורת.

קודם לאישור הדוחות הכספיים על ידי הדירקטוריון, מועברת טיוטת הדוחות הכספיים, טיוטת דוח הדירקטוריון וטיטות הדוח התקופתי השנתי (בדוחות השנתיים בלבד), לוועדת הביקורת. הבנק הסמיך את ועדת הביקורת לשמש גם כוועדה לבחינת הדוחות הכספיים. הוועדה מורכבת מחברי הדירקטוריון הבאים: יו"ר הוועדה, מר שמואל אשל (דח"צ), מר אדיב ברוך (דח"צ), גב' אירה סובול (דירקטורית חיצונית על פי הוראה 301 ודירקטורית בלתי תלויה), מר רם הרמלך וגב' אסתר פרידמן (דח"צ).

בישיבת הוועדה נדונים בפרוטרוט הדוחות הכספיים ומתקבלת החלטה על מתן המלצה לדירקטוריון לאשר את הדוחות הכספיים.

לאחר קבלת המלצת הוועדה לעיל לאישור הדוחות הכספיים, מועברת טיוטת הדוחות הכספיים, טיוטת דוח הדירקטוריון והדוח התקופתי השנתי (בדוחות שנתיים בלבד), לעיונם של כלל חברי הדירקטוריון.

במהלך ישיבת הדירקטוריון, נסקרות התוצאות הכספיות, המצב הכספי ומוצגים נתונים על פעילות הבנק וניתנות תשובות לשאלות הדירקטורים.

בישיבה נוכח גם רואה החשבון המבקר החיצוני של הבנק אשר נותן את חוות דעתו המקצועית ביחס לדוחות הכספיים וכן ביחס לסוגיות חשבונאיות בקשר לדוחות הכספיים. עם סיום הדיון מחליט הדירקטוריון על אישור הדוחות הכספיים.

בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

ביום 5 בדצמבר 2005 פירסם המפקח על הבנקים חוזר המפרט הוראות ליישום דרישות סעיף 404 של ה-SOX Act. בסעיף 404 נקבעו על ידי ה- SEC וה-PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) הוראות באשר לאחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

הוראות המפקח בחוזר הנ"ל קובעות:

- תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיף 404 וכן את הוראות ה- SEC שפורסמו מכוחו.
 - בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה-COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית.
 - יישום דרישות ההוראה מחייב שדרוג ו/או הקמה של מערכת תשתית של בקורות פנימיות בבנק והליך פיתוחן של מערכות אלה מחייב את הבנק להיערך ולקבוע שלבים ויעדי ביניים עד ליישומן המלא.
- במסגרת יישום ההוראה, ביצע הבנק בשיתוף עם משרד רואי חשבון חיצוני, זיהוי של חשבונות ותהליכים עסקיים הקשורים לדיווח כספי ולגילוי נאות. בתהליכים אלו בוצע תיעוד והערכת סיכונים ובקורות תוך מיפוי הסיכונים והבקורות הפנימיות הקיימות ברמת התהליכים והעסקאות.
- כמו כן, סיים הבנק את הערכת אפקטיביות הבקורות תוך תיעוד בדיקות של אפקטיביות הבקורות וניתוח פערים קיימים אל מול מודל הבקרה הפנימית.
- הנהלת הבנק בפקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 30 בספטמבר 2013, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של COSO. בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה כי ליום 30 בספטמבר 2013, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.
- האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2012 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק "קוסט פורר גבאי את קסירר", כפי שצוין בדוח שלהם בעמוד 155 לדוח השנתי אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסויגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2012.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאי הראשי שלה, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינן אפקטיביות כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר, 2013 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

אוריאל פז

מנהל כללי

זאב גוטמן

יו"ר הדירקטוריון

28 בנובמבר 2013

נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים המאוחדים לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 (בלתי מבוקרים)

נספח לדוח הדירקטוריון

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			שיעור השינוי ב-%
2012	2013		

א. רווח ורווחיות

באחוזים			
2012	2013		
6.8%	1.7%		1. תשואת הרווח הנקי להון הממוצע (1), (2)
סכומים מדווחים מיליוני ש"ח			
171.1	192.4	12%	2. הכנסות ריבית, נטו
(20.2)	(48.4)	140%	3. הוצאות בגין הפסדי אשראי (2)
150.9	144.0	-5%	4. הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
86.0	77.6	-10%	5. הכנסות שאינן מריבית
(185.5)	(211.9)	14%	6. הוצאות תפעוליות ואחרות
51.4	9.7	-81%	7. רווח לפני מיסים
(17.9)	(0.8)	-96%	8. הפרשה למיסים
33.5	8.9	-73%	9. רווח נקי (2)

ליום			שיעור השינוי ב-%
31 בדצמבר 2012	30 בספטמבר 2013		

ב. יחסים פיננסיים עיקריים

באחוזים			
2012	2013		
0.37%	0.40%		10. הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור נטו (כולל סיכון אשראי חוץ מאזני משוקלל) (1), (3)
9.7%	9.5%		11. יחס הון ליבה לרכיבי סיכון (באזל II)
14.4%	13.4%		12. יחס הון לרכיבי סיכון (באזל II)

סכומים מדווחים מיליוני ש"ח			
2012	2013		

ג. מאזן - סעיפים עיקריים

12,292	12,720	3%	13. סך כל המאזן
1,361	1,910	40%	14. מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,163	910	-22%	15. ניירות ערך
9,581	9,683	1%	16. אשראי לציבור
9,814	10,402	6%	17. פיקדונות הציבור
1,581	1,434	-9%	18. איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
694	691	-0.5%	19. הון עצמי
1,031	976	-5%	20. הון לצורך יחס הון לרכיבי סיכון (באזל II)

ד. סעיפים חוץ - מאזניים

1,997	1,790	-10%	21. יתרת הלואות מפיקדונות לפי מידת הגביה
195	183	-6%	22. יתרת ערבויות

- (1) במונחים שנתיים אפקטיביים.
 (2) בשנת 2013 נכללה הוצאה חד פעמית בעקבות החלת הפרשה קבוצתית לדיור בשיעור של 0.35% בהתאם להוראות בנק ישראל בנושא מיום 21 במרץ 2013 בסך 19.2 מיליוני ש"ח.
 (3) בנטרול הוצאה חד פעמית בעקבות החלת הפרשה קבוצתית לדיור בשיעור של 0.35% בהתאם להוראות בנק ישראל בנושא מיום 21 במרץ 2013 בסך 19.2 מיליוני ש"ח.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾

וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

תוספת א

סכומים מדווחים

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013			
שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
אחוז	מיליוני ש"ח		
			נכסים נושאי ריבית
6.62	157.2	9,736.2	אשראי לציבור ^{(3),(6)}
0.17	0.1	234.1	פקדונות בבנקים
1.26	4.1	1,310.9	פקדונות בבנקים מרכזיים
1.74	3.2	739.5	אגרות חוב זמינות למכירה ⁽⁴⁾
1.89	1.1	234.7	אגרות חוב למסחר ⁽⁴⁾
5.52	165.7	12,255.4	סך כל הנכסים נושאי ריבית
-	-	32.0	חייבים בגין כרטיס אשראי שאינם נושאים ריבית
-	-	316.9	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁵⁾
5.36	165.7	12,604.3	סך כל הנכסים

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013			
שיעורי הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
אחוז	מיליוני ש"ח		
			התחייבויות נושאות ריבית
(2.94)	(69.5)	9,553.0	פקדונות הציבור
(9.21)	(1.3)	58.4	פקדונות מבנקים בישראל
(7.61)	(27.3)	1,476.0	אגרות חוב
(3.59)	(98.1)	11,087.4	סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית
-	-	697.7	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
-	-	128.1	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁷⁾
(3.33)	(98.1)	11,913.2	סך כל ההתחייבויות
		691.1	סך כל האמצעים ההוניים
		12,604.3	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
1.93			פער הריבית
2.22	67.6	12,255.4	תשואה נטו⁽⁸⁾ על נכסים נושאי ריבית

הערות: בסוף תוספת א

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

תוספת א

סכומים מדווחים

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012			
שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
אחוז	מיליוני ש"ח		
			נכסים נושאי ריבית
6.24	145.4	9,533.6	אשראי לציבור ^{(3),(6)}
0.89	0.2	90.1	פקדונות בבנקים
2.33	2.4	416.1	פקדונות בבנקים מרכזיים
1.71	4.6	1,080.5	אגרות חוב זמינות למכירה ⁽⁴⁾
2.64	1.4	214.0	אגרות חוב למסחר ⁽⁴⁾
72.38	0.7	4.8	נכסים אחרים
5.57	154.7	11,339.1	סך כל הנכסים נושאי ריבית
-	-	24.6	חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
-	-	372.0	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁵⁾
5.38	154.7	11,735.7	סך כל הנכסים

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012			
שיעורי הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
אחוז	מיליוני ש"ח		
			התחייבויות נושאות ריבית
(3.32)	(70.7)	8,619.6	פקדונות הציבור
(6.96)	(1.2)	70.7	פקדונות מבנקים בישראל
(6.82)	(23.7)	1,424.7	אגרות חוב
(3.83)	(95.6)	10,115.0	סך הכל התחייבויות הנושאות ריבית
-	-	858.3	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
-	-	89.9	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁷⁾
(3.50)	(95.6)	11,063.2	סך כל התחייבויות
		672.5	סך כל האמצעים ההוניים
		11,735.7	סך כל התחייבויות והאמצעים ההוניים
1.74			פער הריבית
2.10	59.1	11,339.1	תשואה נטו⁽⁸⁾ על נכסים נושאי ריבית

הערות: בסוף תוספת א

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

תוספת א

סכומים מדווחים

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013			
שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
אחוז	מיליוני ש"ח		
			נכסים נושאי ריבית
5.60	404.7	9,697.7	אשראי לציבור ^{(3),(6)}
0.30	0.5	225.0	פקדונות בבנקים
1.45	12.1	1,114.1	פקדונות בבנקים מרכזיים
1.77	10.0	754.0	אגרות חוב זמינות למכירה ⁽⁴⁾
1.75	4.3	328.4	אגרות חוב למסחר ⁽⁴⁾
4.78	431.6	12,119.2	סך כל הנכסים נושאי ריבית
-	-	29.5	חייבים בגין כרטיס אשראי שאינם נושאים ריבית
-	-	324.5	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁵⁾
4.64	431.6	12,473.2	סך כל הנכסים

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013			
שיעורי הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
אחוז	מיליוני ש"ח		
			התחייבויות נושאות ריבית
(2.44)	(170.9)	9,360.3	פקדונות הציבור
(6.34)	(2.9)	61.5	פקדונות מבנקים בישראל
(5.82)	(65.4)	1,507.8	אגרות חוב
(2.93)	(239.2)	10,929.6	סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית
-	-	729.8	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
-	-	119.0	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁷⁾
(2.72)	(239.2)	11,778.4	סך כל ההתחייבויות
		694.8	סך כל האמצעים ההוניים
		12,473.2	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
1.85			
			פער הריבית
2.12	192.4	12,119.2	תשואה נטו⁽⁸⁾ על נכסים נושאי ריבית

הערות: בסוף תוספת א

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

תוספת א

סכומים מדווחים

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012		
שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
אחוז	מיליוני ש"ח	
		נכסים נושאי ריבית
5.99	416.5	9,336.0
1.02	0.5	65.7
2.39	5.2	291.5
2.62	26.0	1,326.4
2.59	4.2	217.3
18.71	0.7	5.1
5.41	453.1	11,242.0
		סך כל הנכסים נושאי ריבית
-	-	24.6
-	-	363.6
5.23	453.1	11,630.2
		סך כל הנכסים
		אשראי לציבור ^{(3),(6)}
		פקדונות בבנקים
		פקדונות בבנקים מרכזיים
		אגרות חוב זמינות למכירה ⁽⁴⁾
		אגרות חוב למסחר ⁽⁴⁾
		נכסים אחרים
		חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
		נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁵⁾

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012		
שיעורי הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
אחוז	מיליוני ש"ח	
		התחייבויות נושאות ריבית
(3.26)	(208.4)	8,546.7
(6.63)	(3.5)	71.0
(6.30)	(70.1)	1,496.1
(3.73)	(282.0)	10,113.8
		סך הכל התחייבויות הנושאות ריבית
-	-	774.8
-	-	82.8
(3.44)	(282.0)	10,971.4
		סך כל ההתחייבויות
		סך כל האמצעים ההוניים
		658.8
		סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
		11,630.2
		פער הריבית
1.67		
2.03	171.1	11,242.0
		תשואה נטו⁽⁸⁾ על נכסים נושאי ריבית

הערות: בסוף תוספת א

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

תוספת א

סכומים מדווחים

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013			
שיעורי הכנסה/ הוצאה)	הכנסות/ הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	מיליוני ש"ח
באחוזים			
מטבע ישראלי לא צמוד			
4.13	71.8	7,060.4	סך נכסים נושאי ריבית
(1.49)	(23.1)	6,255.5	סך התחייבויות נושאות ריבית
2.64	פער הריבית		
מטבע ישראלי צמוד למדד			
9.41	84.7	3,726.8	סך נכסים נושאי ריבית
(8.10)	(73.1)	3,719.4	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.31	פער הריבית		
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)			
2.53	9.2	1,468.2	סך נכסים נושאי ריבית
(0.68)	(1.9)	1,112.5	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.85	פער הריבית		
סך פעילות בישראל			
5.52	165.7	12,255.4	סך נכסים נושאי ריבית
(3.59)	(98.1)	11,087.4	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.93	פער הריבית		

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012			
שיעורי הכנסה/ הוצאה)	הכנסות/ הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	מיליוני ש"ח
באחוזים			
מטבע ישראלי לא צמוד			
5.02	78.3	6,351.2	סך נכסים נושאי ריבית
(2.42)	(33.3)	5,547.7	סך התחייבויות נושאות ריבית
2.60	פער הריבית		
מטבע ישראלי צמוד למדד			
7.84	67.0	3,516.3	סך נכסים נושאי ריבית
(6.87)	(59.6)	3,556.9	סך התחייבויות נושאות ריבית
0.97	פער הריבית		
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)			
2.58	9.4	1,471.6	סך נכסים נושאי ריבית
(1.07)	(2.7)	1,010.4	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.51	פער הריבית		
סך פעילות בישראל			
5.57	154.7	11,339.1	סך נכסים נושאי ריבית
(3.83)	(95.6)	10,115.0	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.74	פער הריבית		

הערות: בסוף תוספת א

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

תוספת א

סכומים מדווחים

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013			
שיעורי הכנסה/ (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	מיליוני ש"ח
באחוזים			
מטבע ישראלי לא צמוד			
4.21	218.2	6,950.6	סך נכסים נושאי ריבית
(1.79)	(82.2)	6,129.8	סך התחייבויות נושאות ריבית
2.42			פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד			
6.73	185.2	3,702.0	סך נכסים נושאי ריבית
(5.39)	(151.2)	3,765.6	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.34			פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)			
2.57	28.2	1,466.6	סך נכסים נושאי ריבית
(0.75)	(5.8)	1,034.2	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.82			פער הריבית
סך פעילות בישראל			
4.78	431.6	12,119.2	סך נכסים נושאי ריבית
(2.93)	(239.2)	10,929.6	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.85			פער הריבית

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012			
שיעורי הכנסה/ (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	מיליוני ש"ח
באחוזים			
מטבע ישראלי לא צמוד			
5.05	238.0	6,328.6	סך נכסים נושאי ריבית
(2.65)	(111.3)	5,619.4	סך התחייבויות נושאות ריבית
2.40			פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד			
6.98	182.8	3,522.7	סך נכסים נושאי ריבית
(6.19)	(161.9)	3,511.4	סך התחייבויות נושאות ריבית
0.78			פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)			
3.11	32.3	1,390.7	סך נכסים נושאי ריבית
(1.20)	(8.8)	983.0	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.91			פער הריבית
סך פעילות בישראל			
5.41	453.1	11,242.0	סך נכסים נושאי ריבית
(3.73)	(282.0)	10,113.8	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.67			פער הריבית

הערות: בסוף תוספת א

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

תוספת א

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 לעומת שלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012			
שינוי נטו	בגלל שינוי מחיר ⁽⁹⁾	גידול (קטון) כמות ⁽⁹⁾	
נכסים נושאי ריבית			
11.8	8.5	3.3	אשראי לציבור בישראל
(0.8)	(2.3)	1.5	נכסים נושאי ריבית אחרים בישראל
11.0	6.2	4.8	סך כל הכנסות הריבית
התחייבויות נושאות ריבית			
1.2	8.0	(6.8)	פקדונות הציבור בישראל
(3.7)	(3.0)	(0.7)	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
(2.5)	5.0	(7.5)	סך כל הוצאות הריבית
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 לעומת תשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012			
שינוי נטו	בגלל שינוי מחיר ⁽⁹⁾	גידול (קטון) כמות ⁽⁹⁾	
נכסים נושאי ריבית			
(11.8)	(26.9)	15.1	אשראי לציבור בישראל
(9.7)	(12.9)	3.2	נכסים נושאי ריבית אחרים בישראל
(21.5)	(39.8)	18.3	סך כל הכנסות הריבית
התחייבויות נושאות ריבית			
37.5	52.4	(14.9)	פקדונות הציבור בישראל
5.3	5.4	(0.1)	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
42.8	57.8	(15.0)	סך כל הוצאות הריבית

- (1) הנתונים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבעי ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוכחה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן רווחים/הפסדים בגין אג"ח זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשלושה חודשים שהסתיימו בימים 30.9.2013, 30.9.2012 בסך 2.5 מיליון ש"ח, ו- 5.8 מיליון ש"ח, לתשעה חודשים שהסתיימו בימים 30.9.2013, 30.9.2012 בסך (2.3) מיליון ש"ח, ו- 11.2 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (5) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (6) עמלות בסך 3.1, 3.5, 9.3 ו- 10.5 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2013 ו- 30.9.2012 ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2013 ו- 30.9.2012, בהתאמה.
- (7) לרבות מכשירים נגזרים.
- (8) תשואה נטו - הכנסות ריבית, נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- (9) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

תוספת ב

סכומים מדווחים

30 בספטמבר					
2013					
מעל 3 שנים עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש	
מיליוני ש"ח					
מטבע ישראלי לא צמוד					
328.8	215.3	1,010.2	629.8	5,077.0	נכסים פיננסיים
-	95.1	96.0	63.8	231.2	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
328.8	310.4	1,106.2	693.6	5,308.2	סך הכל שווי הוגן
(63.1)	(330.8)	(676.8)	(927.4)	(4,692.9)	התחייבויות פיננסיות
-	(92.1)	(91.7)	(66.9)	(231.8)	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
(63.1)	(422.9)	(768.5)	(994.3)	(4,924.7)	סך הכל שווי הוגן
מכשירים פיננסיים, נטו					
265.7	(112.5)	337.7	(300.7)	383.5	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
573.7	308.0	420.5	82.8	383.5	החשיפה המצטברת במגזר
מטבע ישראלי צמוד למדד					
1,349.2	1,192.3	637.9	148.0	56.2	נכסים פיננסיים
-	-	51.0	-	-	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
1,349.2	1,192.3	688.9	148.0	56.2	סך הכל שווי הוגן
(939.8)	(985.9)	(920.8)	(527.9)	(73.3)	התחייבויות פיננסיות
-	-	(51.2)	-	-	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
(939.8)	(985.9)	(972.0)	(527.9)	(73.3)	סך הכל שווי הוגן
מכשירים פיננסיים, נטו					
409.4	206.4	(283.1)	(379.9)	(17.1)	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
(64.3)	(473.7)	(680.1)	(397.0)	(17.1)	החשיפה המצטברת במגזר
מטבע חוץ⁽²⁾					
111.3	59.0	82.3	54.2	1,185.8	נכסים פיננסיים
-	0.4	14.5	155.8	148.9	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
111.3	59.4	96.8	210.0	1,334.7	סך הכל שווי הוגן
(0.4)	(0.8)	(401.1)	(210.8)	(891.9)	התחייבויות פיננסיות
-	-	(14.3)	(155.7)	(147.6)	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
(0.4)	(0.8)	(415.4)	(366.5)	(1,039.5)	סך הכל שווי הוגן
מכשירים פיננסיים, נטו					
110.9	58.6	(318.6)	(156.5)	295.2	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
(10.4)	(121.3)	(179.9)	138.7	295.2	החשיפה המצטברת במגזר
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית					
1,789.3	1,466.6	1,730.4	832.0	6,319.0	סך כל הנכסים
-	95.5	161.5	219.6	380.1	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
1,789.3	1,562.1	1,891.9	1,051.6	6,699.1	סך הכל שווי הוגן
(1,003.3)	(1,317.5)	(1,998.7)	(1,666.1)	(5,658.1)	סך כל התחייבויות
-	(92.1)	(157.2)	(222.6)	(379.4)	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
(1,003.3)	(1,409.6)	(2,155.9)	(1,888.7)	(6,037.5)	סך הכל שווי הוגן
מכשירים פיננסיים, נטו					
786.0	152.5	(264.0)	(837.1)	661.6	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
499.0	(287.0)	(439.5)	(175.5)	661.6	החשיפה המצטברת במגזר

(1) בטור "ללא תקופת פירעון" מוצגות יתרות מאזניות.

(2) פעילות מקומית, לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

א. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר לפי סעיפי המאזן השונים יימסרו לכל מבקש.
 ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מציגים את הערך הנוכחי של זרמים עתידיים כשהם מהווים לפי שיעור הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 8 בדוח הכספי, בעקביות להנחות שלפיהם חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן ראה ביאור 21 בדוח הכספי השנתי לשנת 2012.

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)

דצמבר		30 בספטמבר						
2012		2013						
משך חיים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	משך חיים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	סך הכל	ללא תקופת פירעון ⁽¹⁾	מעל 20 שנים	מעל 10 שנים עד 20 שנים	מעל 5 שנים עד 10 שנים
שנים	%	שנים	%		מיליוני ש"ח			
0.38	3.70	0.41	3.30	7,333.9	3.9	0.2	3.4	65.3
0.44	-	0.57		486.1	-	-	-	-
0.38	3.70	0.42	3.30	7,820.0	3.9	0.2	3.4	65.3
0.29	2.13	0.23	1.60	(6,702.5)	-	-	-	(11.5)
0.61	-	0.56		(482.5)	-	-	-	-
0.30	2.13	0.25	1.60	(7,185.0)	-	-	-	(11.5)
0.08	1.57	0.17	1.70	635.0	3.9	0.2	3.4	53.8
				635.0	635.0	631.1	630.9	627.5
3.00	3.13	2.95	3.35	3,799.7	-	4.0	114.8	297.3
0.58	-	0.57		51.0	-	-	-	-
2.93	3.13	2.92	3.35	3,850.7	-	4.0	114.8	297.3
2.47	1.50	2.36	1.55	(3,870.7)	-	-	(14.3)	(408.7)
1.62	-	0.87		(51.2)	-	-	-	-
2.46	1.50	2.34	1.55	(3,921.9)	-	-	(14.3)	(408.7)
0.47	1.63	0.58	1.80	(71.2)	-	4.0	100.5	(111.4)
				(71.2)	(71.2)	(71.2)	(75.2)	(175.7)
0.44	3.82	0.87	3.10	1,560.6	-	-	13.7	54.3
-	-	0.15		319.6	-	-	-	-
0.44	3.82	0.87	3.10	1,880.2	-	-	13.7	54.3
0.18	0.90	0.18	1.16	(1,505.0)	-	-	-	-
-	-	0.15		(317.6)	-	-	-	-
0.17	0.90	0.17	1.16	(1,822.6)	-	-	-	-
0.28	2.92	0.70	1.94	57.6	-	-	13.7	54.3
				57.6	57.6	57.6	57.6	43.9
1.20	3.14	1.23	3.29	12,694.2	3.9	4.2	131.9	416.9
0.47		0.41		856.7	-	-	-	-
1.18	3.14	1.18	3.29	13,550.9	3.9	4.2	131.9	416.9
1.02	1.85	0.91	1.53	(12,078.2)	-	-	(14.3)	(420.2)
0.60	-	0.43		(851.3)	-	-	-	-
1.01	1.85	0.87	1.53	(12,929.5)	-	-	(14.3)	(420.2)
0.17	1.29	0.30	1.76	621.4	3.9	4.2	117.6	(3.3)
				621.4	621.4	617.5	613.3	495.7

ג. שיעור תשואה פנימי היינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 21 בדוח הכספי השנתי לשנת 2012.

ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן שיגרם כתוצאה משינוי קטן בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד

תוספת ג

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2013									
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)						סיכון אשראי כולל (1)			
הפסדי אשראי (4)									
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה			סך הכל	בעייתי (5)	סך הכל	
			פגום	בעייתי (5)	חובות (2)				
ציבור - מסחרי									
-	-	-	-	-	1.4	3.8	-	3.8	חקלאות
0.1	-	-	-	0.2	6.9	8.9	0.2	8.9	תעשייה
6.7	0.2	(1.0)	49.8	64.0	1,138.9	1,590.2	64.0	1,590.2	בינוי ונדל"ן - בינוי
2.3	0.3	2.5	3.7	14.2	386.4	437.5	14.2	437.5	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	-	-	-	0.9	0.9	-	0.9	חשמל ומים
0.3	1.6	1.3	7.5	7.5	24.6	26.1	7.5	26.1	מסחר
-	(1.3)	(1.3)	-	-	1.3	1.6	-	1.6	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
0.3	0.1	-	-	0.1	38.7	39.4	0.1	39.4	תחבורה ואחסנה
-	-	-	-	-	0.6	0.6	-	0.6	תקשורת ושירותי מחשב
0.2	-	-	-	-	32.6	34.9	-	35.3	שירותים פיננסיים
0.2	0.2	0.2	-	0.1	38.2	42.9	0.8	43.0	שירותים עסקיים ואחרים
0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	10.7	12.9	0.1	14.2	שירותים ציבוריים וקהילתיים
10.2	1.2	1.8	61.1	86.2	1,681.2	2,199.7	86.9	2,201.5	סך הכל מסחרי
73.9	8.9	22.3	-	252.8	6,993.6	7,523.6	252.8	7,523.6	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
27.9	18.9	24.3	8.4	33.3	1,118.1	1,383.8	33.3	1,383.8	אנשים פרטיים - אחר
112.0	29.0	48.4	69.5	372.3	9,792.9	11,107.1	373.0	11,108.9	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	22.4	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	479.5	479.5	-	1,376.7	ממשלת ישראל
112.0	29.0	48.4	69.5	372.3	10,272.4	11,586.6	373.0	12,508.0	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	4.0	בנקים בחו"ל
112.0	29.0	48.4	69.5	372.3	10,272.4	11,586.6	373.0	12,512.0	סך הכל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות - 10,272.4 מיליוני ש"ח, אג"ח - 909.3 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 16.1 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,314.2 מיליוני ש"ח. (ליום 31.12.12: חובות - 10,060.8 מיליוני ש"ח, אג"ח - 1,163.0 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 20.9 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,462.5 מיליוני ש"ח).
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) יתרה נמוכה מ 0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת בתוספת זו.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד

תוספת ג

סכומים מדווחים במליוני ש"ח

31 בדצמבר 2012										
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)							סיכון אשראי כולל (1)			
הפסדי אשראי (4)			מזה				סך הכל	בעייתי (5)	סך הכל	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי (5)	חובות (2)	סך הכל				
ציבור - מסחרי										
-	0.1	(0.1)	-	-	2.7	5.1	-	5.1	חקלאות	
0.1	0.2	0.2	-	0.7	16.0	22.1	0.7	22.1	תעשייה	
7.9	1.1	1.8	57.2	79.7	1,167.0	1,798.7	79.7	1,798.7	בינוי ונדל"ן - בינוי	
0.1	-	0.1	13.0	19.5	377.1	421.1	19.5	421.1	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	
-	-	-	-	-	0.9	0.9	-	0.9	חשמל ומים	
0.6	0.5	0.8	4.6	4.7	26.8	30.9	4.7	30.9	מסחר	
-	0.2	(0.2)	-	0.1	2.1	2.6	0.1	2.6	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	
0.4	0.3	0.2	-	0.5	51.9	52.6	0.5	52.6	תחבורה ואחסנה	
-	-	-	-	-	1.0	1.1	-	4.2	תקשורת ושירותי מחשב	
0.2	-	0.2	-	-	38.0	45.4	-	45.8	שירותים פיננסיים	
0.2	0.2	0.3	-	0.1	31.3	35.3	1.1	36.6	שירותים עסקיים ואחרים	
0.1	-	-	0.2	0.2	10.4	13.3	0.2	14.7	שירותים ציבוריים וקהילתיים	
9.6	2.6	3.3	75.0	105.5	1,725.2	2,429.1	106.5	2,435.3	סך הכל מסחרי	
60.5	7.6	(1.8)	-	261.6	6,882.7	7,389.9	261.6	7,389.9	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	
22.5	25.9	34.5	3.1	33.3	1,064.2	1,315.6	33.3	1,315.6	אנשים פרטיים - אחר	
92.6	36.1	36.0	78.1	400.4	9,672.1	11,134.6	401.4	11,140.8	סך הכל ציבור - פעילות בישראל	
-	-	-	-	-	141.8	141.8	-	177.9	בנקים בישראל	
-	-	-	-	-	223.8	223.8	-	1,364.0	ממשלת ישראל	
92.6	36.1	36.0	78.1	400.4	10,037.7	11,500.2	401.4	12,682.7	סך הכל פעילות בישראל	
-	-	-	-	-	23.1	23.1	-	24.5	בנקים בחו"ל	
92.6	36.1	36.0	78.1	400.4	10,060.8	11,523.3	401.4	12,707.2	סך הכל	

הצהרה (certification)

אני, אוריאל פז, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: - הבנק) לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר, 2013 (להלן: - הדוח).
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן גאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אוריאל פז

מנהל כללי

28 בנובמבר, 2013

אני, ארנון זית, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: - הבנק) לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר, 2013 (להלן: - הדוח).
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן גאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי. וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

ארנון זית

משנה למנכ"ל, מנהל אגף הכספים

וחשבונאי ראשי

28 בנובמבר, 2013

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק ירושלים בע"מ וחברות בנות שלו (להלן: "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר, 2013 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, רווח כולל, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים, לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

תמצית מאזן מאוחד ליום 30 בספטמבר 2013

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
	2012	2013	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
נכסים			
1,360.6	1,054.4	1,909.8	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,163.0	1,150.1	910.1	ניירות ערך (1)
9,672.1	9,573.7	9,792.9	אשראי לציבור
(90.7)	(85.8)	(109.7)	הפרשה להפסדי אשראי
9,581.4	9,487.9	9,683.2	אשראי לציבור, נטו
117.9	102.3	129.6	בניינים וציוד
20.9	12.3	19.4	נכסים בגין מכשירים נגזרים
47.7	41.6	68.2	נכסים אחרים
12,291.5	11,848.6	12,720.3	סך כל הנכסים
התחייבויות והון			
9,813.7	9,605.2	10,402.2	פיקדונות הציבור (2)
63.3	71.1	58.2	פיקדונות מבנקים
1,581.0	1,400.8	1,434.1	אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
16.4	13.1	14.0	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
123.0	72.2	120.9	התחייבויות אחרות (3)
11,597.4	11,162.4	12,029.4	סך כל ההתחייבויות
694.1	686.2	690.9	הון עצמי
12,291.5	11,848.6	12,720.3	סך כל ההתחייבויות וההון

ארנון זית

משנה למנכ"ל, מנהל אגף הכספים
וחשבונאי ראשי

אוריאל פז

מנהל כללי

זאב גוטמן

יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

28 בנובמבר, 2013

- (1) מזה שועבדו למלווים לימים 30.09.2013, 30.09.2012 ו- 31.12.2012 בסך 66.4 מיליון ש"ח, 169.4 מיליון ש"ח, 169.5 מיליון ש"ח, בהתאמה. לפרטים בדבר ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן ראה ביאור 2.
- (2) מזה יתרת הפקדונות של גופים מוסדיים לימים 30.09.2013, 30.09.2012 ו- 31.12.2012 בסך 692.0 מיליון ש"ח, 797.7 מיליון ש"ח, 745.9 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (3) מזה הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים לימים 30.09.13, 30.09.2012 ו- 31.12.2012 בסך 2.3 מיליון ש"ח, 1.3 מיליון ש"ח ו- 1.9 מיליון ש"ח בהתאמה.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החדשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החדשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2012	2013	2012	2013	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
555.7	453.1	431.6	154.7	165.7	הכנסות ריבית
324.8	* 282.0	239.2	* 95.6	98.1	הוצאות ריבית
230.9	171.1	192.4	59.1	67.6	הכנסות ריבית, נטו
36.0	* 20.2	48.4	* 10.8	9.9	הוצאות בגין הפסדי אשראי
194.9	150.9	144.0	48.3	57.7	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית					
22.6	* 17.2	10.1	* 3.2	(0.4)	הכנסות מימון שאינן מריבית
90.2	68.4	66.7	22.3	22.1	עמלות
0.6	0.4	0.8	0.2	0.1	הכנסות אחרות
113.4	86.0	77.6	25.7	21.8	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות					
137.8	101.6	110.8	33.8	36.8	משכורות והוצאות נילוות
46.9	34.1	42.4	11.6	15.0	אחזקה ופחת בניינים וציוד
69.8	* 49.8	58.7	* 15.3	20.2	הוצאות אחרות
254.5	185.5	211.9	60.7	72.0	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
53.8	51.4	9.7	13.3	7.5	רווח לפני מיסים
17.7	17.9	0.8	5.1	1.0	הפרשה למיסים
36.1	33.5	8.9	8.2	6.5	רווח נקי
רווח נקי למניה (בש"ח)					
0.51	0.48	0.13	0.12	0.09	רווח נקי בסיסי ומדולל למניה (בש"ח)

* סווג מחדש.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החדשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החדשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2012	2013	2012	2013	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
36.1	33.5	8.9	8.2	6.5	רווח נקי
					רווח (הפסד) כולל אחר:
					התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו
19.3	11.2	(2.3)	5.8	2.5	
(6.6)	(3.7)	0.9	(2.1)	(0.9)	השפעת המס המתייחס
12.7	7.5	(1.4)	3.7	1.6	רווח (הפסד) כולל אחר לאחר מיסים
48.8	41.0	7.5	11.9	8.1	סך כל הרווח הכולל

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

סך הכל הון עצמי	עודפים	רווח (הפסד) כולל אחר	קרנות הון				
		התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן	סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	הון המניות הנפרע	מפרמיה	
א. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר לשנת 2013 ולשנת 2012 (בלתי מבוקר)							
693.7	469.0	(1.9)	226.6	4.0	95.3	127.3	יתרה ליום 30 ביוני 2013
6.5	6.5	-	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(11.0)	(11.0)	-	-	-	-	-	דיבידנד
							התאמות ושינויים הנובעים:
0.1	-	-	0.1	0.1	-	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
1.6	-	1.6	-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
690.9	464.5	(0.3)	226.7	4.1	95.3	127.3	יתרה ליום 30 בספטמבר 2013
674.1	455.8	(7.8)	226.1	3.5	95.3	127.3	יתרה ליום 30 ביוני 2012
8.2	8.2	-	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
							התאמות ושינויים הנובעים:
0.2	-	-	0.2	0.2	-	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
3.7	-	3.7	-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
686.2	464.0	(4.1)	226.3	3.7	95.3	127.3	יתרה ליום 30 בספטמבר 2012
ב. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר לשנת 2013 ולשנת 2012 (מבוקר)							
694.1	466.6	1.1	226.4	3.8	95.3	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012 (מבוקר)
8.9	8.9	-	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(11.0)	(11.0)	-	-	-	-	-	דיבידנד
							התאמות ושינויים הנובעים:
0.3	-	-	0.3	0.3	-	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
(1.4)	-	(1.4)	-	-	-	-	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
690.9	464.5	(0.3)	226.7	4.1	95.3	127.3	יתרה ליום 30 בספטמבר 2013
644.6	430.5	(11.6)	225.7	3.1	95.3	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)
33.5	33.5	-	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
							התאמות ושינויים הנובעים:
0.6	-	-	0.6	0.6	-	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
7.5	-	7.5	-	-	-	-	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
686.2	464.0	(4.1)	226.3	3.7	95.3	127.3	יתרה ליום 30 בספטמבר 2012
ג. דוח על השינויים בהון העצמי לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012 (מבוקר)							
644.6	430.5	(11.6)	225.7	3.1	95.3	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2011
36.1	36.1	-	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
							התאמות ושינויים הנובעים:
0.7	-	-	0.7	0.7	-	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
12.7	-	12.7	-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
694.1	466.6	1.1	226.4	3.8	95.3	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על תזרימי המזומנים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2012	2013	2012	2013	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
					תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
36.1	33.5	8.9	8.2	6.5	רווח נקי לתקופה
					התאמות:
17.7	12.4	19.5	4.3	7.2	פחת על בניינים וציוד
36.0	* 20.2	48.4	* 10.8	9.9	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(41.3)	(40.5)	(17.4)	(8.2)	(3.2)	רווח ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
(20.2)	(11.7)	(6.2)	(4.2)	(1.1)	רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
0.7	0.6	0.3	0.2	0.1	הוצאות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות
(18.4)	(1.9)	(9.1)	(2.9)	0.9	מיסים נדחים, נטו
(5.7)	(3.4)	1.6	(0.7)	2.7	פיצויי פרישה - גידול (קיטון) בעודף היעודה על העתודה
					שינוי נטו בנכסים שוטפים:
(559.6)	* (450.3)	(150.2)	* (57.3)	(85.0)	אשראי לציבור
(72.0)	76.3	182.8	12.3	67.9	ניירות ערך למסחר
(13.7)	* (5.1)	1.5	* (7.4)	(0.1)	נכסים בגין מכשירים נגזרים
19.0	* 11.5	(10.5)	* 4.5	(3.8)	נכסים אחרים
					שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:
(12.9)	(5.1)	(5.1)	(1.7)	(1.4)	פיקדונות מבנקים
749.1	540.6	588.5	71.7	53.3	פיקדונות הציבור
(0.8)	(0.8)	-	(1.3)	(2.2)	פיקדונות הממשלה
1.4	* (1.9)	(2.4)	* (6.1)	2.3	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
92.2	* 35.7	49.8	* 22.9	29.3	התחייבויות אחרות
207.6	210.1	700.4	45.1	83.3	מזומנים נטו מפעילות שוטפת

* סווג מחדש.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על תזרימי המזומנים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2012	2013	2012	2013	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה					
(2,423.4)	(2,235.1)	(2,354.0)	(404.1)	(563.8)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
2,877.3	2,553.1	2,094.3	648.4	299.6	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
26.6	9.7	351.1	1.7	75.8	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
(48.7)	(30.0)	(30.7)	(11.5)	(13.6)	רכישת בניינים וציוד
431.8	297.7	60.7	234.5	(202.0)	מזומנים נטו מפעילות השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון					
296.9	104.3	-	104.3	-	הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(368.0)	(350.0)	(200.9)	(92.0)	(70.4)	פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
-	-	(11.0)	-	(11.0)	דיבידנד ששולם לבעלי המניות
(71.1)	(245.7)	(211.9)	12.3	(81.4)	מזומנים נטו מפעילות מימון
(7.4)	5.9	(0.8)	1.6	4.3	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים
575.7	256.2	550.0	290.3	(204.4)	גידול (קיטון) במזומנים ופיקדונות בבנקים
792.3	792.3	1,360.6	762.5	2,109.9	יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לתחילת התקופה
1,360.6	1,054.4	1,909.8	1,054.4	1,909.8	יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לסוף התקופה
ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:					
833.4	636.4	591.1	185.0	185.5	ריבית שהתקבלה
329.2	255.1	278.0	63.9	49.8	ריבית ששולמה
10.3	9.1	45.2	3.5	10.0	מיסים על הכנסה ששולמו
7.7	7.0	9.0	7.0	-	מיסים על ההכנסה שהתקבלו
פעולות שאינן במזומן:					
7.2	5.0	0.5	1.4	-	רכישת רכוש קבוע באשראי

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית

א. כללי

דוחות כספיים אלה נערכו במתכונת מתומצתת ליום 30 בספטמבר, 2013 (להלן - "דוחות כספיים ביניים"). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק ליום 31 בדצמבר, 2012 ולשנה שנסתיימה באותו תאריך ולביאורים הנלווים אליהם.

ב. עיקרי המדיניות החשבונאית

1. תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים ליום 30 בספטמבר, 2013 ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי רבעוני של תאגיד בנקאי. הכללים החשבונאיים שיושמו בעריכת דוחות הביניים הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר, 2012, פרט לאמור בסעיף 3 להלן. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר, 2012 ולשנה שנסתיימה באותו תאריך ולביאורים הנלווים אליהם.

2. תקן חשבונאות מספר 29 - "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים IFRS":

בחודש יולי 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29 - "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים IFRS" (להלן - "התקן"). התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 ומחויבות לדווח על פי תקנותיו של חוק זה, יעדכנו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות החל מיום 1 בינואר, 2008. האמור אינו חל עדיין על תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי אשר דוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" אשר קובע אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על ידי תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי.

בהתאם לחוזר, תאריך היעד לדיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בהתאם לתקני ה-IFRS הינו:

א. בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - החל מיום 1 בינואר, 2011. ממועד זה ואילך ידרשו התאגידים הבנקאים וחברות כרטיסי אשראי לעדכן את הטיפול החשבונאי בנושאים אלה באופן שוטף, בהתאם להוראות המעבר שיפורסמו בנוגע לתקנים הבינלאומיים בנושאים אלה, ובהתאם להבהרות שימסרו על ידי הפיקוח על הבנקים.

ב. בנושאים בליבת העסק הבנקאי - ההחלטה הסופית תקבע בהתחשב בלוח הזמנים שיקבע בארה"ב ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית.

כמו כן, הובהר כי לאחר השלמת הליך התאמת ההוראות לתקנים הבינלאומיים תיוותר סמכותו של הפיקוח על הבנקים לקבוע הבהרות מחייבות לגבי אופן יישום הדרישות בתקנים הבינלאומיים, וכן לקבוע הוראות

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

נוספות במקרים שבהם הדבר מתחייב לנוכח דרישות רשויות פיקוח במדינות מפותחות בעולם או בנושאים שלגביהם לא קיימת התייחסות בתקנים הבינלאומיים. בנוסף, הפיקוח על הבנקים ישמור על סמכותו לקבוע דרישות גילוי ודיווח.

ג. תקני דיווח כספי בינלאומיים יאומצו בהתאם לעקרונות הבאים (למעט אם נקבע אחרת על ידי המפקח על הבנקים):

- במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, תאגיד בנקאי יפעל לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח;
- במקרים שבהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, תאגיד בנקאי יטפל בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושאים אלו;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות התקן הבינלאומי;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

מיום 1 בינואר, 2011, ואילך הבנק מעדכן באופן שוטף את הטיפול החשבונאי בנושאים המטופלים בחוזר בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים חדשים שיפורסמו בנושאים אלה ובהתאם לעקרונות האימוץ והבהרות של הפיקוח על הבנקים.

3. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר, 2013 מיישם הבנק לראשונה תקנים חשבונאיים והוראות כמפורט להלן:

3.1 עדכון הוראות הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי (להלן - "ההוראה")

ביום ה-25 במרץ, 2012, פרסם המפקח על הבנקים הוראה בדבר עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי המבוסס על עדכון של ה-FASB לדרישות הגילוי בארה"ב על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. ההוראות בנושא מבוססות על דרישות הגילוי של ה-FASB (סעיף 10-310 בקודיפיקציה), על דרישות גילוי הקיימות ב-call report, וגם על גילוי שניתן בפועל על-ידי בנקים בארה"ב. לאור האמור, עודכנו הוראות הדיווח לציבור והוגדרו המונחים "מגזר אשראי", "קבוצות חובות" ו"אינדיקציה לאיכות אשראי".

הדרישות מרחיבות את הגילוי הכמותי והאיכותי בגין כל קבוצת חובות כפי שהוגדרה בהוראה, על איכות חובותיה לתאגיד הבנקאי, לרבות:

- תיאור של האינדיקציה לאיכות האשראי.
- יתרת החוב הרשומה של החובות, לפי האינדיקציה לאיכות האשראי.
- לכל אינדיקציה לאיכות האשראי, המועד או טווח המועדים שבו המידע עודכן לגבי אינדיקציה זו.
- התנועה בהפרשה להפסדי אשראי.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

החל מהדוח ליום 31 במרץ, 2013 ואילך התאגיד הבנקאי מציג גילויים נוספים לעניין ארגון מחדש של חוב בעייתי ובין היתר גילוי על הדרך שבה ארגונים מחדש של חובות בעייתיים שבוצעו במהלך התקופות המוצגות לרבות תיאור השינויים שבוצעו בחובות והשפעות הכספיות של השינויים, לגבי חלק מהחובות הבעייתיים שאורגנו מחדש יינתן גם מידע לגבי סוגי החובות שכשלו וסכום החובות שכשלו בהתאם להוראות החוזר.

ההוראה חלה החל מהדוח משנת 2012 כאשר בדוח לציבור לשנת 2012 נכללו גילויים מאזניים בלבד. החל מהדוח לציבור ליום 31 במרץ, 2013 ואילך, ניתן כל הגילוי הנדרש לפי הוראה זו.

לא קיימת השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק ותוצאותיו כתוצאה מאימוץ הוראה זו, למעט שינוי הצגתי.

3.2 עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיור (להלן - "ההנחיות")

ביום 21 במרץ, 2013, לנוכח הגידול המואץ במערכת הבנקאית באשראי לדיור בשנים האחרונות במקביל לעליה במחירי הדירות, פרסם המפקח על הבנקים עדכון הנחיות לעניין אשראי לדיור ונדל"ן, בנושא הקצאת ההון וההפרשה לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור ושינוי משקל הסיכון של ערבות לפי חוק המכר (טייטה של ההנחיות האמורות פורסמה לראשונה ביום 21 בפברואר, 2013).

להלן עיקרי ההנחיות:

1. לצורך חישוב יחסי הלימות ההון הלוואה לדיור משוקללת בשיעור של 35%, למעט הלוואה לדיור ממונפת בעלת רכיב של ריבית משתנה, אשר מחדש אוקטובר, 2010 משוקללת ב-100%. על פי ההנחיה החדשה, הקצאת ההון בגין הלוואות לדיור תעשה לפי שיעורי השקלול שלהלן:
 - הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן הוא עד 45%, ישוקללו ב-35% - נשאר ללא שינוי.
 - הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן, גבוה מ-45% ועד 60%, ישוקללו ב-50%, במקום ב-35%.
 - הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן, גבוה מ-60% ישוקללו ב-75% לצרכי דרישת הון, במקום ב-35% או ב-100%.
 - במקביל תבוטל הדרישה (מחודש אוקטובר, 2010) לשקלל ב-100% הלוואות בהן שיעור המימון עולה על 60% ובסכום של מעל 800 אלפי ש"ח ואשר שיעור הריבית המשתנה בהן עולה על 25%, במקומה, כאמור, יוחל שיעור שקלול של 75%.
 2. ההנחיות קובעות כי יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי המוחזקת בגין הלוואות לדיור לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת הלוואות האמורות החל מהדוחות לציבור לרבעון השני של שנת 2013. האמור לא יחול על הלוואות לדיור אשר מוחזקת בגין הפרשה לפי עומק הפיגור או הפרשה פרטנית. בסוף שנת 2012, עמד יחס זה בבנק על כ-0.11%.
 3. בנוסף, קובעות ההנחיות הפחתה בהקצאת ההון הנדרשת בגין ערבויות חוק מכר במקרה שהדירה נמסרה כבר למשתכן. ערבויות אלה ישוקללו במקדם המרה לאשראי של 10% במקום 20%. מהלך זה מהווה הקלה בדרישות הקצאת ההון ועשוי להגדיל את היצע האשראי הבנקאי לענף הבינוי והנדל"ן.
- הבנק מיישם הנחיות אלו החל מהדוחות לרבעון השני בשנת 2013. כתוצאה מיישום ההנחיות גדלה ההפרשה להפסדי אשראי ברבעון השני לשנת 2013 בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי בסך של כ-19 מיליוני ש"ח ברוטו לפני מס וכ-12 מיליוני ש"ח נטו לאחר מס. כמו כן, כתוצאה מעדכון משקולות הסיכון של הלוואות לדיור צפויה ירידה שנתית של כ-0.2%-0.1% ביחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

3.3 הגבלות על מתן הלוואות לדיור

ביום 29 באוגוסט, 2013, פורסם חוזר בנושא הגבלות על מתן הלוואות לדיור. החוזר מטיל מגבלות על מתן הלוואות לדיור על ידי תאגידים בנקאיים. מטרת החוזר היא להפחית את הסיכון הנשקף לתאגידים בנקאיים כתוצאה מנטילת משכנתאות על ידי הציבור, בתנאים שעלולים לסכן את יכולתו העתידית לפרוע את המשכנתא.

להלן עיקרי ההנחיות בחוזר:

- תאגיד בנקאי לא יאשר ולא יבצע הלוואה לדיור, בשיעור החזר מהכנסה העולה על 50%.
 - הלוואות לדיור, בהן שיעור החזר החודשי מההכנסה עולה על 40%, ישוקללו ב-100% לצורך חישוב יחס הלימות ההון.
 - תאגיד בנקאי יאשר ויבצע הלוואה לדיור, רק בהתקיים שני התנאים הבאים:
 - א. היחס בין חלק ההלוואה לדיור בריבית משתנה, לבין סך ההלוואה, אינו עולה על 66.66%.
 - ב. היחס בין חלק ההלוואה בריבית משתנה הנושא ריבית שעשויה להשתנות במהלך תקופה קצרה מחמש שנים ממועד אישור ההלוואה, לבין סך ההלוואה, אינו עולה על 33.33%.
 - תאגיד בנקאי לא יאשר ולא יבצע הלוואה לדיור עם תקופה לפירעון סופי העולה על 30 שנים.
 - תאגיד בנקאי לא יאשר ולא יבצע מיחזור של הלוואה לדיור, אם כתוצאה מן המיחזור נוצרה חריגה מאחת המגבלות לעיל, או הוגדלה חריגה שהייתה קיימת ערב המיחזור.
- הבנק מיישם את ההנחיות בהלוואות אשר ניתן להן אישור עקרוני החל מיום 1 בספטמבר, 2013.

3.4 הוראה בנושא דוח על רווח כולל

ביום 9 בדצמבר, 2012, פורסם חוזר בנושא דוח על רווח כולל. מטרת החוזר הינה התאמת אופן ההצגה של הדוח על הרווח הכולל לדרישות בכללי חשבונאות מקובלים בארה"ב (ASU 2011-05, ASU 2011-12). החוזר משנה את אופן ההצגה של פריטי רווח כולל אחר הדוחות הכספיים כך שפרטי רווח כולל אחר ידווחו בדוח נפרד שיקרא "דוח על הרווח הכולל" אשר יוצג לאחר דוח רווח והפסד.

כמו כן, פירוט ההרכב והתנועה של רווח כולל אחר מצטבר יוצג בביאור חדש על רווח כולל אחר מצטבר. התיקונים בהוראה זו חלים החל מהדוחות לרבעון הראשון של שנת 2013 ואילך וישומו בדרך של יישום למפרע.

לא קיימת השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק ותוצאותיו כתוצאה מאימוץ הוראה זו, למעט שינוי הצגתי.

3.5 הוראה בנושא גילוי על פיקדונות

ביום 13 בינואר, 2013, פרסם בנק ישראל חוזר אודות שינויים בהוראות הדיווח לציבור בנושא גילוי על פיקדונות.

התיקונים להוראות הדיווח לציבור נועדו להתאים את דרישת הגילוי על פיקדונות לדרישות הגילוי המקובלות בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארה"ב.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

השינויים העיקריים בהוראות הדיווח לציבור:

- נוספו הגדרות למונחים;
- נוספו דרישות גילוי (במגזרי פעילות, מצב נזילות);
- הרחבת הגילוי על פיקדונות שגויסו בישראל בנפרד מפיקדונות שגויסו בחו"ל, בכפוף למהותיות, בביאורים על פיקדונות הציבור, פיקדונות מבנקים ופיקדונות הממשלה;
- בביאור על פיקדונות הציבור: נוספה דרישה לגילוי על יתרת הפיקדונות הנושאים ריבית בנפרד מיתרת הפיקדונות שאינם נושאים ריבית. בוטלה הדרישה לגילוי על פיקדונות בתוכניות חיסכון ועל פיקדונות אחרים, נוספה דרישה לדיווח לפי גודל בהתאם למדרגות, נוספה דרישה לדיווח על זהות המפקידים פיקדונות בישראל.
- בביאור "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופות לפירעון": נוספה דרישה לגילוי על מועדי הפירעון החוזיים של האשראי לציבור ופיקדונות הציבור, הושמטו השורות המתייחסות למועדי הפירעון של פריטים לא כספיים.

הוראות שנקבעו בהתאם לחוזר זה ייושמו למפרע החל מהדוח לציבור לשנת 2013 ואילך, למעט הדרישה לגילוי על יתרת הפיקדונות של גופים מוסדיים שנכללו בפיקדונות הציבור שגויסו בישראל, המיושמת החל מהדוח הכספי לרבעון הראשון לשנת 2013.

3.6 הוראה בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות

ביום 12 בדצמבר, 2012, פורסם חוזר בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות. מטרת החוזר הינה התאמת ההוראות בנושא זה לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. החוזר קובע כי תאגיד בנקאי ישקול האם התנאים לגריעה של נכסים והתחייבויות מתקיימים בטרם ישקול האם יש לקזז נכסים והתחייבויות. בנוסף, הובהרו שיקולים מסוימים שתאגיד בנקאי נדרש להביא בחשבון בעת בחינת קיום התנאים לקיזוז. נוספו דרישות גילוי בהתייחס לקיזוז נכסים והתחייבויות וביניהן גילויים חדשים לגבי מכשירים נגזרים שהוצגו בנטו או שקיימים לגביהם הסכמי התחשבות בנטו או הסכמים דומים. בנוסף, עודכנו דרישות הגילוי הנוגעות במפעילות מכשירים נגזרים וכן נוספו דרישות גילוי עבור מכשירים מפחיתי סיכון אשראי שלא קוזזו במאזן.

ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר זה ייושמו למפרע החל מהדוח הכספי לרבעון הראשון לשנת 2013.

לא קיימת השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק ותוצאותיו כתוצאה מאימוץ הוראה זו.

3.7 חוזר המפקח על הבנקים בנושא הפרשה נוספת לחובות מסופקים

ביום 30 במאי, 2013, פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא הפרשה נוספת לחובות מסופקים. החוזר מעדכן את הוראת ניהול בנקאי 315 בנושא "הפרשה נוספת לחובות מסופקים" וזאת בעקבות עדכון הוראת ניהול בנקאי 313 בנושא מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים אשר עודכנה גם היא בחוזר שפורסם ביום 30 במאי, 2013.

על פי החוזר, תאגיד בנקאי נדרש החל מיום 30 במאי, 2013, לעדכן את שיעור המגבלה לחבות קבוצת לווים ל-25% במקום 30%. כמו כן, נדרש התאגיד הבנקאי לעדכן את שיעור המגבלה לסך חבות הלווים הגדולים ל-120% לכלל הלווים הגדולים, במקום 135% לששת הלווים הגדולים.

לא קיימת השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק כתוצאה מאימוץ הוראה זו.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

3.8 עדכוני תקינה חשבונאית כמפורט להלן:

תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים ופרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתייחסות ליישום תקנים אלה:

3.8.1 בחודש מאי 2011 פרסם ה-IASB שלושה תקנים חדשים:

- IFRS 10 דוחות כספיים מאוחדים
- IFRS 11 הסדרים משותפים
- IFRS 12 גילוי בדבר זכויות בישויות אחרות

התקנים החדשים ייושמו למפרע החל מהדוחות הכספיים לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2013, או לאחריו. התקנים כוללים הוראות מעבר עם הקלות מסוימות בעת היישום לראשונה. להלן עיקרי הוראות התקנים האמורים:

IFRS 10 - דוחות כספיים מאוחדים

IFRS 10 (להלן - תקן 10) מחליף את IAS 27 בדבר הטיפול החשבונאי בדוחות כספיים מאוחדים, וכן כולל את הטיפול החשבונאי באיחוד ישויות מובנות (structured entities) שטופלו בעבר ב-12 SIC איחוד - ישויות למטרות מיוחדות.

תקן 10 אינו כולל שינויים בנהלי האיחוד, אך משנה את ההגדרה של קיומה של שליטה לצורך איחוד וכולל מודל יחיד לצורכי איחוד. על פי תקן 10 על מנת שתתקיים שליטה נדרש קיומם של כוח (power) וחשיפה או זכות לתשואות משתנות (variable returns) מהבנק המושקע. כוח הינו היכולת להשפיע ולכוון את הפעילויות של הבנק המושקע, אשר משפיעות באופן משמעותי על התשואה של המשקיע.

תקן 10 מיושם למפרע החל מהדוחות הכספיים לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2013.

לא קיימת השפעה מהותית על תוצאות הבנק כתוצאה מאימוץ תקן זה.

IFRS 11 - הסדרים משותפים

IFRS 11 (להלן - תקן 11) מחליף את IAS 31 בדבר הטיפול החשבונאי בזכויות בעסקאות משותפות ואת SIC 13 בדבר פרשנות לטיפול החשבונאי בהשקעות לא כספיות על ידי ישויות בשליטה משותפת. כמו כן, התקן מתקן חלק מהנחיות IAS 28 בדבר השקעות בחברות כלולות.

תקן 11 מגדיר הסדרים משותפים כהסדרים חוזיים שלפיהם לשני צדדים או יותר קיימת שליטה משותפת.

תקן 11 מחלק את ההסדרים המשותפים לשני סוגים:

- עסקאות משותפות (Joint Ventures), שבהן לצדדים להסדר יש שליטה משותפת על הזכויות בנכסים נטו של העסקה המשותפת יטופלו לפי שיטת השווי המאזני.
- פעילויות משותפות (Joint Operations), שבהן לצדדים להסדר יש שליטה משותפת על הזכויות בנכסים של הפעילות המשותפת ומחויבות משותפת בגין ההתחייבויות של הפעילות המשותפת. תקן 11 דורש כי הבנק המחזיק יכיר בנכסים, בהתחייבויות, בהכנסות ובהוצאות של הפעילות המשותפת על פי חלקו היחסי בפעילות זו כפי שנקבע בהסדר המשותף, בדומה לטיפול החשבונאי הקיים היום.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

התקן משנה את הטיפול החשבונאי באובדן שליטה משותפת כאשר לאחר אובדן השליטה המשותפת נותרת השפעה מהותית ומבטל את ההוראה הקיימת הדורשת לשערך לשווי הוגן את ההשקעה שנותרת בחברה הכלולה במועד אובדן השליטה המשותפת.

תקן 11 מיושם למפרע החל מהדוחות הכספיים לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2013. לא קיימת השפעה מהותית על תוצאות הבנק ועל מצבו הכספי כתוצאה מאימוץ תקן זה.

IFRS 12 - גילוי בדבר זכויות בישויות אחרות

IFRS 12 (להלן - תקן 12) קובע דרישות גילוי לגבי ישויות מוחזקות של הבנק, לרבות חברות בנות, הסדרים משותפים, חברות כלולות וישויות מובנות (structured entities). תקן 12 מרחיב את דרישות הגילוי בנוגע לשיקולים ולהנחות ששימשו את ההנהלה בקביעת קיומה של שליטה, שליטה משותפת או השפעה מהותית בישויות מוחזקות, וכן בקביעת סוג ההסדר המשותף. תקן 12 כולל גם דרישות גילוי לגבי ישויות מוחזקות מהותיות.

מטרת דרישות הגילוי החדשות היא לאפשר למשתמשים בדוחות הכספיים להבין את המהות והסיכונים הנובעים מהזכויות של התאגיד המדווח בישויות אחרות, וכן להבין את ההשפעה של אותן זכויות על המצב הכספי של התאגיד המדווח. מטרה זו באה לידי ביטוי בדרישות גילוי נרחבות ומקיפות, בין השאר: שיקול דעת והנחות משמעותיות שבאו לידי ביטוי בקביעת מהותן של זכויות בישויות ובהסדרים, זכויות בחברות בנות, זכויות בהסדרים משותפים ובחברות כלולות וזכויות בישויות מובנות.

הגילויים המתאימים נכללים בדוחות הכספיים של הבנק החל מאימוץ התקן לראשונה ביום 1 בינואר, 2013. לא קיימת השפעה מהותית על תוצאות הבנק ועל מצבו הכספי כתוצאה מאימוץ תקן זה.

3.8.2 בחודש מאי 2011 פרסם ה-IASB תיקון לשני תקנים קיימים:

- IAS 27R (מתוקן 2011) דוחות כספיים נפרדים
- IAS 28R (מתוקן 2011) השקעות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות.

IAS 27R - דוחות כספיים נפרדים

IAS 27R מחליף את IAS 27 ומטפל רק בדוחות כספיים נפרדים.

ההנחיות הקיימות לגבי דוחות כספיים נפרדים נותרו ללא שינוי במסגרת תקן 27 המתוקן.

IAS 28R - השקעות בחברות כלולות ועסקאות משותפות

IAS 28R (להלן - תקן 28 המתוקן) מחליף את IAS 28. השינויים העיקריים הנכללים בו לעומת IAS 28 מתייחסים לטיפול החשבונאי לפי שיטת השווי המאזני בהשקעות בעסקאות משותפות, כתוצאה מפרסום IFRS 11 והמעבר מיישום שיטת האיחוד היחסי ליישום שיטת השווי המאזני בהשקעות אלה.

תקן 28 המתוקן מיושם למפרע החל מהדוחות הכספיים לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2013. לא קיימת השפעה מהותית על תוצאות הבנק ועל מצבו הכספי כתוצאה מאימוץ תקנים אלו.

4. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

4.1 הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת ריבית:

אימוץ ASC 310-20 בדבר "עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות":

ביום 29 בדצמבר, 2011, פורסם חוזר המפקח על הבנקים אשר נועד להתאים את הוראות הדיווח לציבור לצורך אימוץ הכללים שנקבעו במסגרת תקני חשבונאות מקובלים ארה"ב בנושא עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות.

ההוראה קובעת כללים לטיפול בעמלות מיצירת הלוואות ובעלויות ישירות ליצירת הלוואות. העמלות והעלויות הכשירות בהתאם לקריטריונים שנקבעו בהוראה, לא יוכרו באופן מיידי בדוח רווח והפסד אלא יובאו בחשבון בחישוב שיעור הריבית האפקטיבית של הלוואה.

בנוסף, ההוראה משנה את הטיפול בעמלות ועלויות הקשורות להתחייבויות להקצאת אשראי לרבות עסקאות בכרטיסי אשראי. כמו כן, בהוראה נקבעו כללים בנוגע לטיפול בשינויים בתנאי החוב אשר לא מהווים ארגון מחדש של חוב בעייתי, טיפול בפירעונות מוקדמים של חובות וכן טיפול בעסקאות מתן אשראי אחרות כגון עסקאות סינדיקציה.

התיקונים הקשורים לאימוץ נושא מדידת הכנסות ריבית יישמו מיום 1 בינואר, 2014 ואילך.

הבנק בוחן את ההשפעה הצפויה של אימוץ הוראה זו על הדוחות הכספיים.

4.2 הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא דרישות גילוי של באזל הנוגעות להרכב ההון

ביום 29 באוגוסט, 2013, פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא דרישות גילוי של באזל הנוגעות להרכב ההון. בהמשך לאימוץ הוראות באזל III על ידי הפיקוח על הבנקים, תוקנו הוראות הדיווח לציבור. להלן עיקרי דרישות הגילוי:

- הרחבת הגילוי על המאפיינים העיקריים של מכשירי ההון שהונפקו.
- עדכון הגילוי על רכיבי ההון הפיקוחי.
- קביעת מתכונת להצגת הקשר בין המאזן בדוחות הכספיים שפורסמו לבין רכיבי ההון הפיקוחי.

ההוראות יחולו החל מיום 1 בינואר, 2014. יחד עם זאת, במסגרת הביאור המבוקר על הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים ליום 31 בדצמבר, 2013, יינתן גילוי להשפעה הצפויה של אימוץ הוראות באזל III. בנוסף, בדוח הדירקטוריון ליום 31 בדצמבר, 2013, תיכלל התייחסות כמותית ואיכותית לגורמים העיקריים שבגינם צפוי לחול שינוי בשל אימוץ באזל III, בהון לצרכי הלימות הון וביתרות המשוקללות של נכסי הסיכון.

להערכת הבנק המעבר למשטר באזל III יקטין את יחס הלימות ההון העצמי, רובד 1 בכ- 0.3% - 0.2%.

4.3 הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא דיווח על סכומים שסווגו מחדש מחוץ לרווח כולל אחר מצטבר

ביום 30 בספטמבר, 2013, פורסם חוזר המפקח על הבנקים בדבר דיווח סכומים שסווגו מחדש מחוץ לרווח כולל אחר מצטבר. החוזר נועד להתאים את דרישות הגילוי על סכומים שסווגו מחדש מחוץ לרווח כולל אחר מצטבר לדרישות העדכון ולאופן הגילוי המקובל על סכומים כאמור בדוחות כספיים של תאגידים בנקאיים בארה"ב. השינויים העיקריים:

1. לביאור על רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר נוספה דרישה לגילוי על הסעיפים בדוח רווח והפסד שבהם נכללו הסכומים שסווגו מחדש מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

2. בביאור על הכנסות מימון שאינן ריבית נוספה הערת שוליים המבהירה אלו סעיפים בביאור סווגו מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.

ההוראות שנקבעו בחוזר ייושמו למפרע החל מהדוח לציבור לרבעון הראשון של שנת 2014, ואילך. להערכת הבנק לא צפויה השפעה מהותית על תוצאות הבנק ועל מצבו הכספי כתוצאה מאימוץ דרישות גילוי אלו.

4.4 הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון

ביום 30 בספטמבר, 2013, פורסם חוזר המפקח על הבנקים בדבר נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון. החוזר נועד להתאים את דרישות הגילוי להצגת תזרימי מזומנים בגין נכסים והתחייבויות בהבחנה בין מטבע ישראלי לא צמוד, מטבע ישראלי צמוד למדד, מטבע חוץ - פעילות מקומית ומטבע חוץ - פעילות חוץ. מטרת החוזר הינה לאפשר לקורא הדוח להבין טוב יותר את סיכון הנזילות אליו התאגיד הבנקאי חשוף. השינויים העיקריים:

1. במקום להציג לפי בסיסי מטבע או הצמדה למדד המחירים לצרכן והבחנה במטבע חוץ בין פעילות מקומית לבין פעילות בחו"ל, תאגיד בנקאי נדרש להציג את תזרימי המזומנים בגין נכסים והתחייבויות בהבחנה בין מטבע ישראלי (לרבות מטבע ישראלי צמוד מט"ח) לבין מטבע חוץ.

2. הדיווח על תזרימי מזומנים בגין מכשירים נגזרים המסולקים נטו בהתאם לסעיף 22.ב.ד(1) להוראות הדיווח לציבור ישתנה, ויהיה כדלקמן: התזרים המאזני החוזי הצפוי נטו בגין המכשיר הנגזר יסווג למטבע ישראלי או למטבע חוץ בהתאם למטבע בו יתבצע הסילוק. התאגיד הבנקאי לא ידווח על סכומים חוץ מאזניים של מכשירים נגזרים כאמור.

ההוראות שנקבעו בחוזר ייושמו למפרע החל מהדוח לציבור לשנת 2013, ואילך. מספרי השוואה לשנים קודמות יסווגו מחדש בהתאם למתכונת החדשה.

להערכת הבנק לא צפויה השפעה מהותית על תוצאות הבנק ועל מצבו הכספי כתוצאה מאימוץ דרישות גילוי אלו.

ביאור 2 - ניירות ערך

סכומים מדווחים

30 בספטמבר 2013					
שווי הוגן ⁽¹⁾	רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת (במניות - עלות)	הערך במאזן	
	הפסדים	רווחים			
(בלתי מבוקר)					
מיליוני ש"ח					
ניירות ערך זמינים למכירה -					
אגרות חוב					
711.4	1.2	0.4	712.2	711.4	של ממשלת ישראל
10.1	-	0.1	10.0	10.1	של מוסדות פיננסיים בישראל
1.7	-	0.2	1.5	1.7	של אחרים בישראל
723.2	1.2	0.7	723.7	723.2	סך הכל אגרות חוב
0.8 ⁽²⁾	-	-	0.8	0.8	מניות
(2) 724.0	(3) 1.2	(3) 0.7	724.5	724.0	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

30 בספטמבר 2013					
שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	הערך במאזן	
	שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן			
(בלתי מבוקר)					
מיליוני ש"ח					
ניירות ערך למסחר -					
אגרות חוב					
185.8	0.9	1.2	185.5	185.8	של ממשלת ישראל
0.3	-	-	0.3	0.3	של מוסדות פיננסיים בישראל
186.1	0.9	1.2	185.8	186.1	סך הכל אגרות חוב
186.1	(4) 0.9	(4) 1.2	185.8	186.1	סך הכל ניירות ערך למסחר
910.1	2.1	1.9	910.3	910.1	סך הכל ניירות ערך

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (2) כולל מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך 0.1 מיליוני ש"ח.
 (3) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 (4) נזקפו לדוח רווח והפסד.

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים 9-10.

ביאור 2 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים

30 בספטמבר 2012					
שווי הוגן ⁽¹⁾	רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת - (במניות - עלות)	הערך במאזן	
	הפסדים	רווחים			
(בלתי מבוקר)					
מיליוני ש"ח					
ניירות ערך זמינים למכירה -					
אגרות חוב					
901.2	6.7	1.5	906.4	901.2	של ממשלת ישראל
21.4	0.1	0.2	21.3	21.4	של מוסדות פיננסיים בישראל
17.3	-	-	17.3	17.3	מגובי נכסים (ABS) בישראל
3.2	-	0.2	3.0	3.2	של אחרים בישראל
943.1	6.8	1.9	948.0	943.1	סך הכל אגרות חוב
(2) 1.1	-	-	1.1	1.1	מניות
⁽²⁾ 944.2	⁽³⁾ 6.8	⁽³⁾ 1.9	949.1	944.2	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

30 בספטמבר 2012					
שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת - (במניות - עלות)	הערך במאזן	
	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן			
(בלתי מבוקר)					
מיליוני ש"ח					
ניירות ערך למסחר -					
אגרות חוב					
200.4	0.2	3.1	197.5	200.4	של ממשלת ישראל
3.6	-	-	3.6	3.6	של מוסדות פיננסיים בישראל
1.9	0.1	-	2.0	1.9	של אחרים בישראל
205.9	0.3	3.1	203.1	205.9	סך הכל אגרות חוב
205.9	(4) 0.3	(4) 3.1	203.1	205.9	סך הכל ניירות ערך למסחר
1,150.1	7.1	5.0	1,152.2	1,150.1	סך הכל ניירות ערך

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (2) כולל מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך 0.1 מיליוני ש"ח.
 (3) כוללים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 (4) נזקפו לדוח רווח והפסד.

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים 9 - 10.

ביאור 2 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2012					
שווי הוגן ⁽¹⁾	רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת - (במניות - עלות)	הערך במאזן	
	הפסדים	רווחים			
(מבוקר)					
מיליוני ש"ח					
ניירות ערך זמינים למכירה -					
אגרות חוב					
786.2	1.7	3.4	784.5	786.2	של ממשלת ישראל
10.0	-	-	10.0	10.0	של מוסדות פיננסיים בישראל
3.0	-	0.2	2.8	3.0	של אחרים בישראל
799.2	1.7	3.6	797.3	799.2	סך הכל אגרות חוב
⁽²⁾ 1.1	-	-	1.1	1.1	מניות
⁽²⁾ 800.3	⁽³⁾ 1.7	⁽³⁾ 3.6	798.4	800.3	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

31 בדצמבר 2012					
שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת - (במניות - עלות)	הערך במאזן	
	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן			
(מבוקר)					
מיליוני ש"ח					
ניירות ערך למסחר -					
אגרות חוב					
354.0	-	8.9	345.1	354.0	של ממשלת ישראל
6.6	-	-	6.6	6.6	של מוסדות פיננסיים בישראל
2.1	0.1	-	2.2	2.1	של אחרים בישראל
362.7	0.1	8.9	353.9	362.7	סך הכל אגרות חוב
362.7	⁽⁴⁾ 0.1	⁽⁴⁾ 8.9	353.9	362.7	סך הכל ניירות ערך למסחר
1,163.0	1.8	12.5	1,152.3	1,163.0	סך הכל ניירות ערך

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (2) כולל מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך 0.1 מיליוני ש"ח.
 (3) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 (4) נזקפו לדוח רווח והפסד.

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים 9-10.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים מיליוני ש"ח

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013						
הפרשה להפסדי אשראי						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
111.8	0.1	111.7	25.1	75.7	10.9	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2013
9.9	(0.1)	10.0	9.0	1.3	(0.3)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(13.9)	-	(13.9)	(8.2)	(3.1)	(2.6)	מחיקות חשבונאיות
4.2	-	4.2	2.0	-	2.2	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(9.7)	-	(9.7)	(6.2)	(3.1)	(0.4)	מחיקות חשבונאיות נטו
112.0	-	112.0	27.9	73.9	10.2	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2013 ⁽¹⁾
2.3	-	2.3	0.3	0.7	1.3	⁽¹⁾ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013						
הפרשה להפסדי אשראי						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
92.6	-	92.6	22.5	60.5	9.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
48.4	-	48.4	24.3	22.3	1.8	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(38.1)	-	(38.1)	(24.8)	(8.9)	(4.4)	מחיקות חשבונאיות
9.1	-	9.1	5.9	-	3.2	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(29.0)	-	(29.0)	(18.9)	(8.9)	(1.2)	מחיקות חשבונאיות נטו
112.0	-	112.0	27.9	73.9	10.2	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2013 ⁽¹⁾
2.3	-	2.3	0.3	0.7	1.3	⁽¹⁾ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל חובות* בגינם היא חושבה:

30 בספטמבר 2013						
הפרשה להפסדי אשראי						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
יתרת חוב רשומה של חובות*:						
1,487.5	-	1,487.5	219.7	-	1,267.8	שנבדקו על בסיס פרטני
8,784.9	479.5	8,305.4	898.4	6,993.6	413.4	שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽²⁾
6,825.7	-	6,825.7	-	6,825.7	-	⁽²⁾ מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
10,272.4	479.5	9,792.9	1,118.1	6,993.6	1,681.2	סך הכל חובות*
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
8.5	-	8.5	1.1	-	7.4	שנבדקו על בסיס פרטני
101.2	-	101.2	26.5	** 73.2	1.5	שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽³⁾
48.7	-	48.7	-	48.7	-	⁽³⁾ מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
109.7	-	109.7	27.6	73.2	8.9	סך ההפרשה להפסדי אשראי

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
** כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 24.5 מיליוני ש"ח.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012						
הפרשה להפסדי אשראי						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
86.7	-	86.7	14.4	64.5	7.8	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2012
10.8	-	10.8	9.1	1.2	0.5	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(11.4)	-	(11.4)	(8.6)	(1.8)	(1.0)	מחיקות חשבונאיות
1.0	-	1.0	0.9	-	0.1	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות***
(10.4)	-	(10.4)	(7.7)	(1.8)	(0.9)	מחיקות חשבונאיות נטו
87.1	-	87.1	15.8	63.9	7.4	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2012 ⁽¹⁾
1.3	-	1.3	0.3	-	1.0	⁽¹⁾ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012						
הפרשה להפסדי אשראי						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
92.7	-	92.7	13.9	69.9	8.9	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
20.2	-	20.2	19.0	(0.1)	1.3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(30.5)	-	(30.5)	(21.2)	(5.9)	(3.4)	מחיקות חשבונאיות
4.7	-	4.7	4.1	-	0.6	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות***
(25.8)	-	(25.8)	(17.1)	(5.9)	(2.8)	מחיקות חשבונאיות נטו
87.1	-	87.1	15.8	63.9	7.4	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2012 ⁽¹⁾
1.3	-	1.3	0.3	-	1.0	⁽¹⁾ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל חובות* בגינם היא חושבה:

30 בספטמבר 2012						
הפרשה להפסדי אשראי						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
יתרת חוב רשומה של חובות*:						
1,701.8	-	1,701.8	219.7	-	1,482.1	שנבדקו על בסיס פרטי
7,871.9	-	7,871.9	738.8	6,973.0	160.1	שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽²⁾
6,809.0	-	6,809.0	-	6,809.0	-	⁽²⁾ מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
9,573.7	-	9,573.7	958.5	6,973.0	1,642.2	סך הכל חובות*
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
5.7	-	5.7	0.8	-	4.9	שנבדקו על בסיס פרטי
80.1	-	80.1	14.7	** 63.9	1.5	שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽³⁾
56.2	-	56.2	-	56.2	-	⁽³⁾ מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
85.8	-	85.8	15.5	63.9	6.4	סך ההפרשה להפסדי אשראי

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
** כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 7.7 מיליוני ש"ח.
*** סווג מחדש.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012						
הפרשה להפסדי אשראי						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
92.7	-	92.7	13.9	69.9	8.9	1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי
36.0	-	36.0	34.5	(1.8)	3.3	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
(42.3)	-	(42.3)	(31.3)	(7.6)	(3.4)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
6.2	-	6.2	5.4	-	0.8	מחיקות חשבונאיות
(36.1)	-	(36.1)	(25.9)	(7.6)	(2.6)	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות***
92.6	-	92.6	22.5	60.5	9.6	מחיקות חשבונאיות נטו
1.9	-	1.9	0.2	-	1.7	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה (1)
						(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל חובות* בגינם היא חושבה:

31 בדצמבר 2012						
הפרשה להפסדי אשראי						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
1,565.4	-	1,565.4	374.8	-	1,190.6	יתרת חוב רשומה של חובות*:
8,495.4	388.7	8,106.7	689.4	6,882.7	534.6	שנבדקו על בסיס פרטני
6,602.6	-	6,602.6	-	6,602.6	-	שנבדקו על בסיס קבוצתי (2)
10,060.8	388.7	9,672.1	1,064.2	6,882.7	1,725.2	(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***
9.0	-	9.0	1.8	-	7.2	סך הכל חובות*
81.7	-	81.7	20.5	** 60.5	0.7	הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות
53.1	-	53.1	-	53.1	-	שנבדקו על בסיס פרטני
90.7	-	90.7	22.3	60.5	7.9	שנבדקו על בסיס קבוצתי (3)
						(3) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
						סך ההפרשה להפסדי אשראי

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
 ** כולל יתרות הפרשה שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 7.4 מיליוני ש"ח.
 *** סווג מחדש

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1)

30 בספטמבר 2013						
חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים (2)				1. איכות אשראי ופיגורים
בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)	בפיגור של 90 ימים או יותר (4)	סך הכל	פגומים (3)	לא פגומים	לא בעייתיים	
פעילות לווים בישראל						
ציבור מסחרי						
0.3	0.2	1,138.9	49.8	14.2	1,074.9	בינוי ונדל"ן- בינוי
2.7	2.8	386.4	3.7	10.5	372.2	בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן
-	-	32.6	-	-	32.6	שרותים פיננסים
1.6	0.1	123.3	7.6	0.4	115.3	מסחרי- אחר
4.6	3.1	1,681.2	61.1	25.1	1,595.0	סך הכל מסחרי
65.3	252.8	6,993.6	-	252.8 (6)	6,740.8	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
18.1	9.9	1,118.1	8.4	24.9	1,084.8	אנשים פרטיים - אחר
88.0	265.8	9,792.9	69.5	302.8	9,420.6	סך הכל ציבור- פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	479.5	-	-	479.5	ממשלת ישראל
88.0	265.8	10,272.4	69.5	302.8	9,900.1	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
88.0	265.8	10,272.4	69.5	302.8	9,900.1	סך הכל

30 בספטמבר 2012						
חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים (2)				1. איכות אשראי ופיגורים
בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)	בפיגור של 90 ימים או יותר (4)	סך הכל	פגומים (3)	לא פגומים	לא בעייתיים	
פעילות לווים בישראל						
אשראי לציבור						
9.9	4.8	1,701.8	41.0	56.0	1,604.8	שנבדק על בסיס פרטני
65.7	267.2	7,125.5	-	270.6	6,854.9	הלוואות לדיור לפי עומק הפיגור
33.7	13.9	746.4	-	60.3	686.1	שנבדק לפי בסיס קבוצתי אחר
109.3	285.9	9,573.7	41.0	386.9	9,145.8	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
109.3	285.9	9,573.7	41.0	386.9	9,145.8	סך הכל

- 1 אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
- 2 סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- 3 ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 2.2 לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר, 2012.
- 4 מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- 5 צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של 9.3 מיליוני ש"ח, סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- 6 כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 106.2 מיליוני ש"ח עם הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1)

31 בדצמבר 2012						
חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים (2)			1. איכות אשראי ופיגורים	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)	בפיגור של 90 ימים או יותר (4)	סך הכל	פגומים (3)	לא פגומים	לא בעייתיים	פעילות לזוים בישראל
ציבור מסחרי						
0.7	5.2	1,167.0	57.2	10.3	1,099.5	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	3.4	377.1	13.0	6.5	357.6	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	38.0	-	-	38.0	שרותים פיננסיים
0.9	0.3	143.1	4.8	1.0	137.3	מסחרי- אחר
1.6	8.9	1,725.2	75.0	17.8	1,632.4	סך הכל מסחרי
62.7	261.6	6,882.7	-	(6) 261.6	6,621.1	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
17.7	9.8	1,064.2	3.1	26.6	1,034.5	אנשים פרטיים - אחר
82.0	280.3	9,672.1	78.1	306.0	9,288.0	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	141.8	-	-	141.8	בנקים בישראל
-	-	223.8	-	-	223.8	ממשלת ישראל
82.0	280.3	10,037.7	78.1	306.0	9,653.6	סך הכל פעילות בישראל
-	-	23.1	-	-	23.1	בנקים בחו"ל
82.0	280.3	10,060.8	78.1	306.0	9,676.7	סך הכל

- 1 אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
- 2 סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- 3 ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 2.2 לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר, 2012.
- 4 מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- 5 צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של 9.3 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- 6 כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 102.3 מיליוני ש"ח עם הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות *

2. מידע נוסף על חובות פגומים

30 בספטמבר 2013					
ייתר קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת ** חובות פגומים	יתרת ** חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ***	יתרת הפרשה פרטנית ***	יתרת ** חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ***	א. חובות פגומים והפרשה פרטנית פעילות לווים בישראל
ציבור מסחרי					
58.2	49.8	20.6	1.8	29.2	בינוי ונדל"ן - בינוי
4.8	3.7	3.7	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שרותים פיננסים
8.0	7.6	5.3	0.2	2.3	מסחרי - אחר
71.0	61.1	29.6	2.0	31.5	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
11.9	8.4	-	1.7	8.4	אנשים פרטיים - אחר
82.9	69.5	29.6	3.7	39.9	סך הכל
מזה:					
35.2	34.1	3.7	1.9	30.4	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
48.4	44.9	5.5	2.0	39.4	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

** יתרת חוב רשומה.

*** הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות *

2. מידע נוסף על חובות פגומים

31 בדצמבר 2012					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת ** חובות פגומים	יתרת ** חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ***	יתרת הפרשה פרטנית ***	יתרת ** חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ***	א. חובות פגומים והפרשה פרטנית פעילות לווים בישראל
ציבור מסחרי					
65.5	57.2	27.7	2.5	29.5	בינוי ונדל"ן - בינוי
14.0	13.0	13.0	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שרותים פיננסים
4.8	4.8	1.8	0.3	3.0	מסחרי - אחר
84.3	75.0	42.5	2.8	32.5	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
7.5	3.1	-	0.7	3.1	אנשים פרטיים - אחר
91.8	78.1	42.5	3.5	35.6	סך הכל
מזה:					
70.3	60.9	25.3	3.5	35.6	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
55.8	46.5	10.9	3.5	35.6	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
 ** יתרת חוב רשומה.
 *** הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות *

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013			לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013			2. מידע נוסף על חובות פגומים ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית פעילות לווים בישראל
מזה:	הכנסות ריבית שנרשמו *** **	יתרה ממוצעת של חובות פגומים	מזה:	הכנסות ריבית שנרשמו *** **	יתרה ממוצעת של חובות פגומים	
נרשמו על בסיס מזומן			נרשמו על בסיס מזומן			
1.1	1.1	51.6	0.4	0.4	49.9	ציבור - מסחרי
0.2	0.2	9.6	-	-	7.6	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	8.4	-	-	8.5	שרותים פיננסיים
1.3	1.3	69.6	0.4	0.4	66.0	מסחרי - אחר
-	-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	5.8	-	-	7.0	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
1.3	1.3	75.4	0.4	0.4	73.0	אנשים פרטיים - אחר
						סך הכל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012	2. מידע נוסף על חובות פגומים ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית
54.4	36.0	38.8	
0.2 ****	0.4 ****	0.1	סך הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין אשראי זה בפרק הזמן בו סווג כפגום (1)
3.1	1.6	0.9	סך הכנסות ריבית שהיו נרשמות בתקופת הדיווח אילו היה אשראי זה צובר ריבית לפי תנאיו המקוריים
0.2 ****	0.4 ****	0.1	(1) מזה: הכנסות ריבית שנרשמו לפי השיטה החשבונאית של בסיס מזומן

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
 ** הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.
 *** אילו החובות היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 3.9 מיליוני ש"ח ו-1.3 מיליוני ש"ח לתשעת החודשים ולשלושת החודשים, בהתאמה, שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013.
 **** סווג מחדש

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות *

30 בספטמבר 2013					2. מידע נוסף על חובות פגומים
יתרת חוב רשומה					
סך הכל	צובר** לא בפיגור	צובר** בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר** בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל
ציבור מסחרי					
29.2	-	-	-	29.2	בינוי ונדל"ן - בינוי
3.0	-	-	-	3.0	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שרותים פיננסים
4.8	0.1	-	-	4.7	מסחרי - אחר
37.0	0.1	-	-	36.9	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
7.9	1.4	-	-	6.5	אנשים פרטיים - אחר
44.9	1.5	-	-	43.4	סך הכל

30 בספטמבר 2012					
41.0	-	-	-	41.0	סך הכל ציבור
41.0	-	-	-	41.0	סך הכל

ליום 30 בספטמבר 2013 לא קיימת בבנק התחייבות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי.

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
** צובר הכנסות ריבית.
*** נכללו בחובות פגומים.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות *

31 בדצמבר 2012					2. מידע נוסף על חובות פגומים
יתרת חוב רשומה					
סך הכל	צובר** לא בפיגור	צובר** בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר** בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל
					ציבור מסחרי
37.3	7.8	-	-	29.5	בינוי ונדל"ן - בינוי
3.1	-	-	-	3.1	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שרותים פיננסים
3.0	-	-	-	3.0	מסחרי- אחר
43.4	7.8	-	-	35.6	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
3.1	-	-	-	3.1	אנשים פרטים - אחר
46.5	7.8	-	-	38.7	סך הכל

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

** צובר הכנסות ריבית.

*** נכללו בחובות פגומים.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות *

בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013			2. מידע נוסף על חובות פגומים
יתרת חוב רשומה			יתרת חוב רשומה			
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל
						ציבור מסחרי
-	-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
2.9	2.9	2	2.9	2.9	1	מסחרי - אחר
2.9	2.9	2	2.9	2.9	1	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
5.1	5.1	169	2.6	2.6	69	אנשים פרטיים - אחר
8.0	8.0	171	5.5	5.5	70	סך הכל

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות *

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו **				2. מידע נוסף על חובות פגומים
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013		בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013		ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	
				ציבור מסחרי
-	-	-	-	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
***	1	-	-	מסחרי - אחר
***	1	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
1.4	63	1.0	37	אנשים פרטיים - אחר
1.4	64	1.0	37	סך הכל

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
 ** חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.
 *** יתרה הנמוכה מ-0.1 מיליון ש"ח

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות *

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף תקופה לפי שיעור המימון (LTV) * סוג החזר וסוג ריבית

30 בספטמבר 2013					
סיכון אשראי חוץ מאזני	יתרת הלוואות לדיור			סך הכל*	
	מזה: ריבית משתנה*	מזה: בולט ובלון*	סך הכל		
567.1	4,604.6	144.6	5,493.4	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
82.6	1,445.5	22.4	1,606.6	מעל 60%	
3.7	20.7	1.6	40.7		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
653.4	6,070.8	168.6	7,140.7		סך הכל

30 בספטמבר 2012					
סיכון אשראי חוץ מאזני	יתרת הלוואות לדיור			סך הכל*	
	מזה: ריבית משתנה*	מזה: בולט ובלון*	סך הכל		
508.1	5,971.9	140.0	7,125.6		סך הכל

31 בדצמבר 2012					
סיכון אשראי חוץ מאזני	יתרת הלוואות לדיור			סך הכל*	
	מזה: ריבית משתנה*	מזה: בולט ובלון*	סך הכל		
638.6	4,352.0	123.6	5,332.7	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
56.9	1,483.2	20.1	1,662.2	מעל 60%	
4.5	20.9	0.9	45.6		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
700.0	5,856.1	144.6	7,040.5		סך הכל

* היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאור 4 - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

סכומים מדווחים במליוני ש"ח

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בדבר "מדידה והלימות הון".

א - הון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2012	2012	2013		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)			
693.0	686.2	690.9		הון רובד 1, לאחר ניכויים
338.0	270.8	284.6		הון רובד 2, לאחר ניכויים
1,031.0	957.0	975.5		סך כל ההון הכולל

ב - יתרות משוקללות של נכסי סיכון

6,452.3	6,330.6	6,597.4		סיכון אשראי
148.2	118.1	59.2		סיכוי שוק
553.3	540.6	604.6		סיכון תפעולי
7,153.8	6,989.3	7,261.2		סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

ג - יחס ההון לרכיבי סיכון

באחוזים			
9.7	9.8	9.5	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.4	13.7	13.4	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
13.0	13.0	13.0	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

ביאור 5 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במליוני ש"ח

30 בספטמבר 2013						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
						נכסים
1,909.8	-	21.6	340.1	-	1,548.1	מזומנים ופיקדונות בבנקים
910.1	0.8	-	17.4	129.6	762.3	ניירות ערך
9,683.2	-	119.1	1,025.8	3,593.7	4,944.6	אשראי לציבור, נטו
129.6	129.6	-	-	-	-	בניינים וציוד
19.4	-	4.7	3.9	0.6	10.2	נכסים בגין מכשירים נגזרים
68.2	8.7	-	-	2.2	57.3	נכסים אחרים
12,720.3	139.1	145.4	1,387.2	3,726.1	7,322.5	סך הכל נכסים
						התחייבויות
10,402.2	-	316.4	1,183.1	2,975.3	5,927.4	פיקדונות הציבור
58.2	-	-	5.9	52.3	-	פיקדונות מבנקים
1,434.1	-	-	0.2	756.9	677.0	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
14.0	-	0.8	5.8	-	7.4	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
120.9	40.8	-	-	-	80.1	התחייבויות אחרות
12,029.4	40.8	317.2	1,195.0	3,784.5	6,691.9	סך הכל התחייבויות
690.9	98.3	(171.8)	192.2	(58.4)	630.6	הפרש
						מכשירים נגזרים שאינם מגדרים
-	-	173.4	(157.5)	(0.8)	(15.1)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
690.9	98.3	1.6	34.7	(59.2)	615.5	סך הכל כללי

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

ביאור 5 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במליוני ש"ח

30 בספטמבר 2012						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
						נכסים
1,054.4	-	48.1	192.9	-	813.4	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,150.1	1.1	-	41.2	121.9	985.9	ניירות ערך
9,487.9	-	136.0	1,171.2	3,436.2	4,744.5	אשראי לציבור, נטו
102.3	102.3	-	-	-	-	בניינים וציוד
12.3	-	7.2	1.7	0.4	3.0	נכסים בגין מכשירים נגזרים
41.6	9.6	-	-	-	32.0	נכסים אחרים
11,848.6	113.0	191.3	1,407.0	3,558.5	6,578.8	סך הכל נכסים
						התחייבויות
9,605.2	-	360.2	1,070.6	3,008.2	5,166.2	פיקדונות הציבור
71.1	-	-	13.1	58.0	-	פיקדונות מבנקים
1,400.8	-	-	2.0	636.8	762.0	פיקדונות הממשלה
13.1	-	1.7	6.7	0.8	3.9	תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
72.2	34.5	-	-	-	37.7	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
11,162.4	34.5	361.9	1,092.4	3,703.8	5,969.8	סך הכל התחייבויות
686.2	78.5	(170.6)	314.6	(145.3)	609.0	הפרש
						מכשירים נגזרים שאינם מגדרים
-	-	173.2	(272.5)	69.4	29.9	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
686.2	78.5	2.6	42.1	(75.9)	638.9	סך הכל כללי

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

ביאור 5 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במליוני ש"ח

31 בדצמבר 2012						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
						נכסים
1,360.6	-	50.3	293.0	-	1,017.3	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,163.0	1.1	-	2.7	189.7	969.5	ניירות ערך
9,581.4	-	127.4	1,097.4	3,474.7	4,881.9	אשראי לציבור, נטו
117.9	117.9	-	-	-	-	בניינים וציוד
20.9	-	3.8	5.5	-	11.6	נכסים בגין מכשירים נגזרים
47.7	4.7	-	-	2.5	40.5	נכסים אחרים
12,291.5	123.7	181.5	1,398.6	3,666.9	6,920.8	סך הכל נכסים
						התחייבויות
9,813.7	-	369.3	1,065.3	3,011.8	5,367.3	פיקדונות הציבור
63.3	-	-	10.9	52.4	-	פיקדונות מבנקים
1,581.0	-	-	0.5	833.9	746.6	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
16.4	-	0.4	2.0	-	14.0	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
123.0	35.4	-	-	-	87.6	התחייבויות אחרות
11,597.4	35.4	369.7	1,078.7	3,898.1	6,215.5	סך הכל התחייבויות
694.1	88.3	(188.2)	319.9	(231.2)	705.3	הפרש
						מכשירים נגזרים שאינם מגדרים
-	-	192.6	(280.8)	69.0	19.2	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
694.1	88.3	4.4	39.1	(162.2)	724.5	סך הכל כללי

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

ביאור 6 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - מכשירים פיננסיים חוץ - מאזניים

31 בדצמבר		30 בספטמבר				
2012		2012		2013		
הפרשה (2)	יתרה (1)	הפרשה (2)	יתרה (1)	הפרשה (2)	יתרה (1)	
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)				
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:						
0.7	1,038.5	0.5	869.7	1.2	912.7	התחייבויות בלתי חוזרות שאושרו ועדיין לא ניתנו
0.2	32.9	0.2	34.1	0.2	18.1	ערבויות לרוכשי דירות
0.3	81.4	0.2	87.5	0.2	69.9	ערבויות להבטחת אשראי
0.5	80.5	0.2	83.1	0.4	94.5	ערבויות אחרות
0.2	134.4	0.2	128.2	0.3	153.3	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
-	80.1	-	65.6	-	74.8	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
1.9	1447.8	1.3	1,268.2	2.3	1,323.3	סך הכל

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

(2) יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה.

ב - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2012	2012	2012	2013	
171.5	163.9	175.0		חוזי שכירות לטווח ארוך

ג - תביעות

1. כללי

במהלך העסקים השוטף הוגשו תביעות משפטיות שונות נגד הבנק. בהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים באשר לסיכויי התביעות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, נכללו הפרשות נאותות בדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בגין הפסדים צפויים הנובעים מתביעות תלויות כנגד הבנק.

א. כנגד הבנק תלויות ועומדות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות כפי שמפורט כדלקמן:

ביום 12 ביולי, 2010 הוגשה תביעה בבית המשפט המחוזי בירושלים כנגד הבנק, וכן הוגשה בקשה להכיר בתביעה זו כתובענה ייצוגית בסך כולל של 10,692 אלפי ש"ח לכלל הקבוצה המיוצגת. בתביעה נטען כי הבנק לא הסיר את כל רישומי השעבודים הרשומים על שמו להבטחת הלוואות שכבר סולקו במלואן על ידי הלווים. לפיכך, נתבע כי הבנק יסיר רישומים אלו ויפצה לקוחות שהסירו רישומים אלו על חשבונם. בימים אלו מתקיימים הליכי גישור בתיק זה. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, הסיכויים כי הבנק ידרש לשלם תשלומים במסגרת התובענה (למעט שכר טרחה לעו"ד התובעים) הינם קלושים.

ב. ביום 17 בספטמבר, 2013 הוגשה תביעה בבית המשפט המחוזי בירושלים (בין היתר) כנגד הבנק, וכן הוגשה בקשה להכיר בתביעה זו כתובענה ייצוגית, בטענה לפיה הבנק מטעה את לקוחותיו שהם נכים (בשיעור של 40% ומעלה) ומפר את הדין, בכך שאינו מיידעם על זכותם לפי החוק לקבלת הנחות מעמלות מסוימות. הסעדים שנדרשו בבקשה לאישור התובענה כייצוגית הם השבת ההפרש בין התשלום שנגבה מהלקוחות הנכים לבין התשלום שהיה נגבה מהם בפועל אם היו ניתנות ההנחות. וכן, מתן צו עשה המורה לבנק לעדכן את דבר ההנחה לנכים בקרב לקוחותיו. התובע העריך כי סכום הנזק שנגרם לקבוצה כולה ביחס לבנק בירושלים עומד על כ- 784 אלפי ש"ח. ככל שניתן להעריך בשלב ראשוני ומוקדם זה, לבנק טענות הולמות כנגד הטענות שבבקשה, ולפיכך, להערכת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, קלושים סיכוייה של הבקשה להתקבל.

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון

סכומים מדווחים במליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

30 בספטמבר 2013				
סך הכל	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל - מדד	אחר
(בלתי מבוקר)				
א. נגזרים ALM (1), (2)				
638.4	-	638.4	-	-
חוזי Forward				
262.9	-	-	162.9	100.0
Swaps				
901.3	-	638.4	162.9	100.0
סך הכל				
205.9	-	-	155.9	50.0
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
ב. נגזרים אחרים (1)				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה				
736.8	675.0	61.8	-	-
אופציות שנכתבו				
736.8	675.0	61.8	-	-
אופציות שנקנו				
1,473.6	1,350.0	123.6	-	-
סך הכל				
ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
90.2	-	90.2	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ (spot)				
2,465.1	1,350.0	852.2	162.9	100.0
סך הכל				

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים ALM (1), (2)				
16.1	-	14.6	0.9	0.6
שווי הוגן ברוטו חיובי				
10.7	-	9.2	0.7	0.8
שווי הוגן ברוטו שלילי				
ג. נגזרים אחרים (1)				
3.3	2.9	0.4	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
3.3	2.9	0.4	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				
19.4	2.9	15.0	0.9	0.6
סך הכל ברוטו חיובי				
14.0	2.9	9.6	0.7	0.8
סך הכל ברוטו שלילי				

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ spot
(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גדור.

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

30 בספטמבר 2012				
סך הכל	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			אחר	שקל - מדד
(בלתי מבוקר)				
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾				
19.6	-	-	19.6	-
19.6	-	-	19.6	-
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
19.6	-	-	19.6	-
ב. נגזרים ALM⁽¹⁾,⁽²⁾				
-	-	-	-	-
574.5	-	574.5	-	-
281.5	-	-	111.5	170.0
856.0	-	574.5	111.5	170.0
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
231.5	-	-	111.5	120.0
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה				
350.8	328.1	22.7	-	-
350.8	328.1	22.7	-	-
701.6	656.2	45.4	-	-
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
-	-	-	-	-
ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
81.7	-	81.7	-	-
1,659.0	656.2	701.7	131.1	170.0

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾				
-	-	-	-	-
1.2	-	-	1.2	-
ב. נגזרים ALM⁽¹⁾,⁽²⁾				
10.0	-	9.6	-	0.4
9.6	-	5.3	3.2	1.1
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾				
2.3	1.8	0.5	-	-
2.3	1.8	0.5	-	-
12.3	1.8	10.1	-	0.4
13.1	1.8	5.8	4.4	1.1

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גדור.

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2012					
סך הכל	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית		
			שקל - מדד	אחר	
(מבוקר)					
א. נגזרים ALM (1), (2)					
649.0	-	649.0	-	-	חוזי Forward
490.8	-	-	320.8	170.0	Swaps
1,139.8	-	649.0	320.8	170.0	סך הכל
440.8	-	-	320.8	120.0	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.
ב. נגזרים אחרים (1)					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה					
643.5	610.7	32.8	-	-	אופציות שנכתבו
643.5	610.7	32.8	-	-	אופציות שנקנו
1,287.0	1,221.4	65.6	-	-	סך הכל
ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט					
65.5	-	65.5	-	-	חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט
2,492.3	1,221.4	780.1	320.8	170.0	סך הכל

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים ALM (1), (2)					
16.4	-	15.9	0.1	0.4	שווי הוגן ברוטו חיובי
11.9	-	3.5	6.4	2.0	שווי הוגן ברוטו שלילי
ב. נגזרים אחרים (1)					
4.5	4.2	0.3	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
4.5	4.2	0.3	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
20.9	4.2	16.2	0.1	0.4	סך הכל ברוטו חיובי
16.4	4.2	3.8	6.4	2.0	סך הכל ברוטו שלילי

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גדור.

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

30 בספטמבר 2013			
סך הכל	בנקים	בורסות	
(בלתי מבוקר)			
19.4	16.1	3.3	יתרה מאזנית של נכסים מכשירים נגזרים ⁽²⁾
			סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(0.3)	(0.3)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
19.1	15.8	3.3	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
63.8	53.4	10.4	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
82.9	69.2	13.7	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
14.0	10.7	3.3	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

30 בספטמבר 2012			
(בלתי מבוקר)			
12.3	10.0	2.3	יתרה מאזנית של נכסים מכשירים נגזרים ⁽²⁾
96.9	95.8	1.1	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
109.2	105.8	3.4	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
16.4	11.9	4.5	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2012			
(מבוקר)			
20.9	16.4	4.5	יתרה מאזנית של נכסים מכשירים נגזרים ⁽²⁾
61.5	55.6	5.9	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
82.4	72.0	10.4	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
14.3	10.8	3.5	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(1) ההפרש אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על החבות של הלווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

(2) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם לימים 30.9.2013, 30.9.2012 ו- 31.12.2012 בסך 19.4 מיליוני ש"ח, 12.3 מיליוני ש"ח ו- 20.9 מיליוני ש"ח בהתאמה, הכלולה בסעיף נכסים בגין מכשירים נגזרים.

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. פרוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות על בסיס מאוחד

30 בספטמבר 2013				
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
(בלתי מבוקר)				
100.0	-	-	100.0	-
162.9	7.0	155.9	-	-
852.2	-	88.4	65.4	698.4
1,350.0	-	-	-	1,350.0
2,465.1	7.0	244.3	165.4	2,048.4

30 בספטמבר 2012				
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
(בלתי מבוקר)				
170.0	-	100.0	70.0	-
131.1	19.6	111.5	-	-
701.6	-	-	215.9	485.7
656.2	-	-	-	656.2
1,658.9	19.6	211.5	285.9	1,141.9

31 בדצמבר 2012				
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
(מבוקר)				
170.0	-	100.0	-	70.0
320.8	-	320.8	-	-
780.1	-	37.3	186.0	556.8
1,221.4	-	-	-	1,221.4
2,492.3	-	458.1	186.0	1,848.2

ביאור 8 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סכומים מדווחים

30 בספטמבר 2013					
(בלתי מבוקר)					
שווי הוגן					
סך הכל (2)	רמה 3 (1)	רמה 2 (1)	רמה 1 (1)	יתרה במאזן	
מיליוני ש"ח					
					נכסים פיננסיים
1,909.8	-	-	1,909.8	1,909.8	מזומנים ופיקדונות בבנקים
909.3	-	18.4	890.9	909.3	ניירות ערך (3)
9,865.0	9,865.0	-	-	9,683.2	אשראי לציבור, נטו
19.4	-	16.1	3.3	19.4	נכסים בגין מכשירים נגזרים
10.0	10.0	-	-	10.0	נכסים פיננסיים אחרים
12,713.5	9,875.0	34.5	2,804.0	12,531.7	סך כל הנכסים הפיננסיים
					התחייבויות פיננסיות
10,463.2	10,463.2	-	-	10,402.2	פיקדונות הציבור
65.5	65.5	-	-	58.2	פיקדונות מבנקים
1,473.0	274.7	-	1,198.3	1,434.1	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
14.0	-	10.7	3.3	14.0	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
76.4	76.4	-	-	76.4	התחייבויות פיננסיות אחרות
12,092.1	10,879.8	10.7	1,201.6	11,984.9	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) מזה: נכסים אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 30.09.2013, 30.09.2012 ו-31.12.2012 בסך 2,838.5 מיליוני ש"ח, 2,215.7 מיליוני ש"ח, 2,328 מיליוני ש"ח, בהתאמה. התחייבויות אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 30.09.2013, 30.09.2012 ו-31.12.2012 בסך 918.7 מיליוני ש"ח, 738.8 מיליוני ש"ח, 801.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאור 8 א'.

(3) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור ניירות ערך.

ביאור 8 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2012					
(בלתי מבוקר)					
שווי הוגן					
סך הכל (2)	רמה 3 (1)	רמה 2 (1)	רמה 1 (1)	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים					
1,054.4	-	-	1,054.4	1,054.4	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,149.0	-	22.8	1,126.2	1,150.1	ניירות ערך (3)
9,619.2	9,619.2	-	-	9,487.9	אשראי לציבור, נטו
12.3	-	10.0	2.3	12.3	נכסים בגין מכשירים נגזרים
15.6	15.6	-	-	15.6	נכסים פיננסיים אחרים
11,850.5	9,634.8	32.8	2,182.9	11,720.3	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
9,680.4	9,680.4	-	-	9,605.2	פיקדונות הציבור
78.8	78.8	-	-	71.1	פיקדונות מבנקים
1,416.1	339.0	-	1,077.1	1,400.8	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
13.1	-	10.8	2.3	13.1	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים*
34.2	34.2	-	-	34.2	התחייבויות פיננסיות אחרות*
11,222.6	10,132.4	10.8	1,079.4	11,124.4	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
31 בדצמבר 2012					
(מבוקר)					
שווי הוגן					
סך הכל (2)	רמה 3 (1)	רמה 2 (1)	רמה 1 (1)	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים					
1,360.6	388.7	-	971.9	1,360.6	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,161.9	-	4.0	1,157.9	1,161.9	ניירות ערך (3)
9,744.9	9,744.9	-	-	9,581.4	אשראי לציבור, נטו
20.9	-	16.4	4.5	20.9	נכסים בגין מכשירים נגזרים
6.3	6.3	-	-	6.3	נכסים פיננסיים אחרים
12,294.6	10,139.9	20.4	2,134.3	12,131.1	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
9,865.8	9,865.8	-	-	9,813.7	פיקדונות הציבור
72.8	72.8	-	-	63.3	פיקדונות מבנקים
1,634.0	425.6	-	1,208.4	1,581.0	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
16.4	-	11.9	4.5	16.4	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
83.1	83.1	-	-	83.1	התחייבויות פיננסיות אחרות
11,672.1	10,447.3	11.9	1,212.9	11,557.5	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

ביאור א8 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן

סכומים מדווחים

30 בספטמבר 2013				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
מיליוני ש"ח				
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה:				
711.4	-	-	711.4	אגרות חוב ממשלת ישראל
12.6	0.8	1.4	10.4	אגרות חוב חברות אחרות
724.0	0.8	1.4	721.8	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למטרות מסחר:				
185.8	-	17.0	168.8	אגרות חוב - של ממשלת ישראל
0.3	-	-	0.3	אגרות חוב חברות אחרות
186.1	-	17.0	169.1	סך הכל ניירות ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
0.6	-	0.6	-	חוזי ריבית שקל מדד
0.9	-	0.9	-	חוזי ריבית - אחר
15.0	-	14.6	0.4	חוזי מטבע חוץ
2.9	-	-	2.9	חוזי מניות
19.4	-	16.1	3.3	סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
929.5	0.8	34.5	894.2	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
0.8	-	0.8	-	חוזי ריבית - שקל מדד
0.7	-	0.7	-	חוזי ריבית - אחר
9.6	-	9.2	0.4	חוזי מטבע חוץ
2.9	-	-	2.9	חוזי מניות
14.0	-	10.7	3.3	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
14.0	-	10.7	3.3	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

ביאור א8 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

סכומים מדווחים

30 בספטמבר 2012				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
מיליוני ש"ח				
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה:				
901.2	-	23.3	877.9	אגרות חוב ממשלת ישראל
43.0	1.1	1.8	40.1	אגרות חוב חברות אחרות
944.2	1.1	25.1	918.0	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למטרות מסחר:				
200.4	-	-	200.4	אגרות חוב ממשלת ישראל
5.5	-	-	5.5	אגרות חוב חברות אחרות
205.9	-	-	205.9	סך הכל ניירות ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
0.4	-	0.4	-	חוזי ריבית שקל מדד
-	-	-	-	חוזי ריבית - אחר
10.1	-	9.6	0.5	חוזי מטבע חוץ
1.8	-	-	1.8	חוזי מניות
12.3	-	10.0	2.3	סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,162.4	1.1	35.1	1,126.2	סך כל הנכסים הפיננסים
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
1.1	-	1.1	-	חוזי ריבית - שקל מדד
4.4	-	4.4	-	חוזי ריבית - אחר
5.8	-	5.3	0.5	חוזי מטבע חוץ
1.8	-	-	1.8	חוזי מניות
13.1	-	10.8	2.3	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
13.1	-	10.8	2.3	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

ביאור 8א - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2012				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)*	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)*	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)*	
מיליוני ש"ח				
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה:				
786.2	-	2.3	783.9	אגרות חוב ממשלת ישראל
14.1	1.1	1.7	11.3	אגרות חוב חברות אחרות
800.3	1.1	4.0	795.2	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למטרות מסחר:				
354	-	-	354.0	אגרות חוב ממשלת ישראל
8.7	-	-	8.7	אגרות חוב חברות אחרות
362.7	-	-	362.7	סך הכל ניירות ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
0.4	-	0.4	-	חוזי ריבית שקל מדד
0.1	-	0.1	-	חוזי ריבית - אחר
16.2	-	15.9	0.3	חוזי מטבע חוץ
4.2	-	-	4.2	חוזי מניות
20.9	-	16.4	4.5	סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,183.9	1.1	20.4	1,162.4	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
2.0	-	2.0	-	חוזי ריבית - שקל מדד
6.4	-	6.4	-	חוזי ריבית - אחר
3.8	-	3.5	0.3	חוזי מטבע חוץ
4.2	-	-	4.2	חוזי מניות
16.4	-	11.9	4.5	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
16.4	-	11.9	4.5	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

* בשנת 2012 הועברו מרמה 1 לרמה 2 סך של 2.3 מיליוני ש"ח.

ביאור 9 - הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעת החודשים		לשלושת החודשים		
שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
* 2012	2013	* 2012	2013	
				הכנסות ריבית
416.5	404.7	145.4	157.2	מאשראי לציבור
5.2	12.1	2.4	4.1	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
0.5	0.5	0.2	0.1	מפיקדונות בבנקים
30.2	14.3	6.0	4.3	מאגרות חוב
0.7	-	0.7	-	מנכסים אחרים
453.1	431.6	154.7	165.7	סך כל הכנסות הריבית
				הוצאות ריבית
208.4	170.9	70.7	69.5	על פיקדונות הציבור
3.5	2.9	1.2	1.3	על פיקדונות מבנקים
70.1	65.4	23.7	27.3	על תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
282.0	239.2	95.6	98.1	סך כל הוצאות הריבית
171.1	192.4	59.1	67.6	סך הכנסות ריבית, נטו
				פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית
(1.3)	-	-	-	הוצאות ריבית
				פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב
26.2	10.2	4.6	3.2	זמינות למכירה
4.0	4.1	1.4	1.1	למסחר
30.2	14.3	6.0	4.3	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

* סווג מחדש.

ביאור 10 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעת החודשים		לשלושת החודשים		
שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
* 2012	2013	* 2012	2013	
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר				
1. מפעילות מכשירים נגזרים				
1.3	(0.5)	3.4	(0.6)	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽¹⁾
(3.8)	(0.4)	(6.8)	(2.5)	2. הפרשי שער, נטו (ללא השפעת נגזרים)
3. מהשקעה באגרות חוב				
17.4	8.7	5.4	1.0	רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה
(4.3)	(1.5)	(3.0)	(1.3)	הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה
13.1	7.2	2.4	(0.3)	סך הכל מהשקעה באג"ח
4. הפסדים מהשקעה במניות				
(1.5)	(0.3)	-	-	הפסדים מהפרשה לירידת ערך
(1.5)	(0.3)	-	-	סך הכל מהשקעה במניות
0.9	-	-	-	5. הכנסות מימון אחרות
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר				
0.6	(0.1)	1.0	0.7	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
6.6	4.2	3.2	2.3	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו ⁽²⁾
7.2	4.1	4.2	3.0	סך הכל מפעילויות מסחר
17.2	10.1	3.2	(0.4)	סך הכנסות מימון שאינן מריבית

* סווג מחדש.

- (1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
 מזה בגין הפרשי שער נגזרים ALM לימים 30.9.2013, ו- 30.9.2012 בסך (0.6) מיליוני ש"ח ו- 1.8 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
 (2) מזה חלק הרווחים וההפסדים הקשורים לאג"ח למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן, לימים 30.9.2013, ו- 30.9.2012 בסך של 0.3 מיליוני ש"ח ו- 1.8 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

ביאור 11 - מגזרי פעילות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013						
סך הכל	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	בנקאות פרטית	משקי בית	
(בלתי מבוקר)						
67.6	-	1.2	9.4	5.0	52.0	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
21.8	-	(0.4)	7.3	2.6	12.3	הכנסות שאינן מריבית - מחיצוניים
-	-	1.6	(0.4)	(0.2)	(1.0)	הכנסות בינמגזריות
89.4	-	2.4	16.3	7.4	63.3	סך הכנסות
6.5	-	0.4	5.9	(0.1)	0.3	רווח נקי (הפסד)

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013						
סך הכל	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	בנקאות פרטית	משקי בית	
(בלתי מבוקר)						
192.4	-	2.6	28.2	14.9	146.7	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
77.6	-	10.1	20.4	8.3	38.8	הכנסות שאינן מריבית - מחיצוניים
-	-	5.8	(1.4)	(0.6)	(3.8)	הכנסות בינמגזריות
270.0	-	18.5	47.2	22.6	181.7	סך הכנסות
8.9	-	8.5	15.7	(0.3)	(15.0)	רווח נקי (הפסד)

ביאור 11 - מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012*						
סך הכל	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	בנקאות פרטית	משקי בית	
(בלתי מבוקר)						
59.1	-	(5.7)	10.0	5.8	49.0	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
25.7	-	3.2	5.3	2.9	14.3	הכנסות שאינן מריבית - מחיצוניים
-	-	5.7	(1.3)	(0.6)	(3.8)	הכנסות בינמגזריות
84.8	-	3.2	14.0	8.1	59.5	סך הכנסות
8.2	-	1.1	4.4	0.5	2.2	רווח נקי

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012*						
סך הכל	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	בנקאות פרטית	משקי בית	
(בלתי מבוקר)						
171.1	-	(10.0)	27.7	16.0	137.4	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
86.0	0.1	17.1	17.0	8.8	43.0	הכנסות שאינן מריבית - מחיצוניים
-	-	14.3	(3.3)	(1.6)	(9.4)	הכנסות בינמגזריות
257.1	0.1	21.4	41.4	23.2	171.0	סך הכנסות
33.5	0.1	11.0	12.3	1.9	8.2	רווח נקי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012						
סך הכל	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	בנקאות פרטית	משקי בית	
(מבוקר)						
230.9	-	(17.1)	38.5	21.5	188.0	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
113.4	-	22.6	22.4	11.6	56.8	הכנסות שאינן מריבית - מחיצוניים
-	-	22.0	(5.0)	(2.4)	(14.6)	הכנסות בינמגזריות
344.3	-	27.5	55.9	30.7	230.2	סך כל הכנסות
36.1	-	14.6	15.0	2.8	3.7	רווח נקי

* סווג מחדש.

ביאור 12 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013

סך הכל	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו	
שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר לשנת 2013 ולשנת 2012 (בלתי מבוקר)		
(1.9)	(1.9)	יתרה ליום 30 ביוני 2013
1.6	1.6	שינוי נטו במהלך התקופה
(0.3)	(0.3)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2013
שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר לשנת 2012 ולשנת 2011 (בלתי מבוקר)		
(7.8)	(7.8)	יתרה ליום 30 ביוני 2012
3.7	3.7	שינוי נטו במהלך התקופה
(4.1)	(4.1)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2012
שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר לשנת 2013 ולשנת 2012 (בלתי מבוקר)		
1.1	1.1	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012 (מבוקר)
(1.4)	(1.4)	שינוי נטו במהלך התקופה
(0.3)	(0.3)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2013
שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)		
(11.6)	(11.6)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)
7.5	7.5	שינוי נטו במהלך התקופה
(4.1)	(4.1)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2012
שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנת 2012 (מבוקר)		
(11.6)	(11.6)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2011
12.7	12.7	שינוי נטו במהלך התקופה
1.1	1.1	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012

ביאור 12 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר לשנת 2013 (בלתי מבוקר) ולשנת 2012 (מבוקר).

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום						
30 בספטמבר 2012			30 בספטמבר 2013			
(בלתי מבוקר)						
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	
						התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
5.5	(2.7)	8.2	1.3	(0.8)	2.1	רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
(1.8)	0.6	(2.4)	0.3	(0.1)	0.4	(רווחים) הפסדים בגין ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
3.7	(2.1)	5.8	1.6	(0.9)	2.5	סך כל השינוי נטו במהלך התקופה

שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר לשנת 2013 (בלתי מבוקר) ולשנת 2012 (מבוקר)

ולתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012 (מבוקר)

לשנה שנתיימה ביום	לתשעת החודשים שהסתיימו ביום								
	31 בדצמבר 2012			30 בספטמבר 2013					
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)								
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	
									התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
19.5	(10.1)	29.6	15.3	(7.5)	22.8	3.4	(1.1)	4.5	רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
(6.8)	3.5	(10.3)	(7.8)	3.8	(11.6)	(4.8)	2.0	(6.8)	(רווחים) הפסדים בגין ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
12.7	(6.6)	19.3	7.5	(3.7)	11.2	(1.4)	0.9	(2.3)	סך כל השינוי נטו במהלך התקופה

ביאור 13 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח

1. ביום 7 בינואר, 2013 התקשרה ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה בהסכם, עם צד ג' לא קשור לבנק, למכירת פעילות ניהול התיקים, כמשמעותה בחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה - 1995, המנוהלת על ידה. ביום 21 במרץ 2013 הושלמה העברת פעילות ניהול התיקים של חברת הבת לצד ג' לא קשור לבנק, בהתאם להסכם שבין הצדדים. יצוין כי ההכנסות שנבעו לחברת הבת מהפעילות הנמכרת כאמור, וכן התמורה בגין המכירה כאמור, הן בסכום שאינו מהותי לבנק.
2. ביום 21 במרץ, 2013, פרסם המפקח על הבנקים הנחיות בנושא הקצאת ההון וההפרשה לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיר ושינוי משקל הסיכון של ערבות לפי חוק המכר. לפרטים ראה ביאור 1 מדיניות חשבונאית סעיף 3.2.
3. ביום 30 במאי, 2013 הודיעה חברת מעלות כי בהמשך למעקב אחר דירוג הבנק תחת המתודולוגיה המעודכנת לדירוג בנקים של מעלות (כפי שפורסמה ב-9 לנובמבר 2011), היא משאירה את הדירוג ilA+ של הבנק ומעדכנת את תחזית הדירוג ליציבה משלילית.
4. א. בחודש יוני, 2013 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ג-2013 אשר קבע כי שיעור מס השכר החל על מוסדות כספיים יעמוד על 18% מהשכר ששולם בעד עבודה בחודש יוני ואילך ומס הרווח יעמוד על 18% מהרווח שהופק. ההוראה לגבי מס הרווח בשנת המס 2013 תחול לגבי החלק היחסי מהרווח בשנה זו.
- ב. ביום 30 ביולי, 2013 אושרה בכנסת בקריאה שנייה ושלישית התכנית הכלכלית לשנים 2013-2014 (חוק התקציב), אשר כוללת בין היתר שינויים פיסקאליים אשר מטרתם העיקרית היא העמקת גביית המיסים לאותן השנים. השינויים האמורים כוללים, בין היתר, העלאת שיעור מס החברות מ-25% ל-26.5%, החל מיום 1 בינואר, 2014.
- ג. להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם הבנק בעקבות השינויים האמורים:

שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס כולל
%		
2012	25.00	*16.33
2013	25.00	*17.58
2014 ואילך	26.50	18.00
		35.53
		**36.22
		37.71

(* שיעור משוקלל.
 (** לעומת שיעור מס של 35.90% ערב פרסום התיקון.)

- לשינוי האמור בשיעור מס הרווח אין השפעה מהותית על הרווח הכולל של הבנק.
- ד. יתרות המסים הנדחים הנכללות בדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר, 2013 מחושבות לפי שיעורי המס החדשים, שחקיקתם הושלמה למעשה נכון לתאריך המאזן ועל כן הן כוללות את השינויים האמורים לעיל.
- השינויים האמורים בשיעורי המס כאמור לעיל, הביאו לגידול ברווח הנקי בסך של כ-2.2 מיליוני ש"ח ו-1.6 מיליוני ש"ח בתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2013 בהתאמה. לשינויים האמורים השפעה שאינה מהותית על הרווח הכולל האחר.
5. ביום 4 ביוני 2013 נתקבלה בבנק הודעה בדבר הגשת בקשה לועדה להטלת עיצום כספי לעניין תאגידים בנקאיים, להטיל על הבנק עיצום כספי על פי החוק לאיסור הלבנת הון התש"ס - 2000, בגין הפרות לכאורה של החוק האמור. הבקשה, שאיננה נוקבת בסכום העיצום המבוקש, מתייחסת להפרות לכאורה הנזכרות בדו"ח הביקורת מחודש פברואר 2013, שנערך על ידי הפיקוח על הבנקים ביחס לתקופה שבין השנים 2007 עד 2010. הבנק השיב על הבקשה והציג בתשובתו את עמדתו לפיה פעל בהתאם להוראות הדין, וזאת בהמשך לתשובותיו של

ביאור 13 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח (המשך)

- הבנק לדו"ח הביקורת עצמו, ולמתווה הטיפול המפורט שהציג במסגרתו, המשקף, למיטב הבנתו, תרבות ציות ראויה, והקפדה של כל דרגיו על קיום הוראות הדין.
- בשלב זה אין ביכולתו של הבנק להעריך האם יוטל עליו עיצום כספי כתוצאה מהודעה זו ואם כן, באיזה סכום.
6. ביום 14 ביולי, 2013 הודיע הבנק כי על רקע שינויים בדרישות ההון ודרישות רגולציה נוספות והשפעתן על הבנק, החלט על יישום תכנית התייעלות בבנק, במטרה לצמצם את הוצאות הבנק.
7. ביום 6 באוגוסט, 2013 התקשר הבנק עם כלל פיננסים בע"מ ("כלל פיננסים") ועם חבר הבורסה של כלל פיננסים בע"מ - כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ ("כלל בטוחה") בהסכם לרכישת מלוא החזקותיה של כלל פיננסים בכלל בטוחה ("ההסכם"). בהתאם להסכם ירכוש הבנק את מלוא החזקותיה של כלל פיננסים בכלל בטוחה כנגד תמורה בסכום השווה להון העצמי של כלל בטוחה במועד השלמת ההסכם, כפוף להתאמות כפי שיהיו ליום ההשלמה. 90% מהתמורה המשוערת תשולם ביום ההשלמה, ו- 10% מהתמורה המשוערת יופקדו בידי נאמן לצורך בחינה סופית של גובה התמורה. ההון העצמי של כלל בטוחה עומד, נכון ליום 30 בספטמבר 2013 על כ- 261 מיליון ש"ח. יצוין, כי הונה העצמי של כלל בטוחה צפוי להיות מוחזק בנכסים נזילים במועד השלמת העסקה. השלמת העסקה כפופה להתקיימותם של תנאים מתלים, אשר למועד הדוח, התקיימו. מועד השלמת העסקה נקבע ליום 15 בדצמבר 2013.
- ביום 10 באוקטובר 2013 החליט דירקטוריון הבנק על מיזוג הבנק עם כלל פיננסים בטוחה ניהול והשקעות בע"מ וכלל פיננסים בטוחה ברוקראד' בע"מ.
- כלל פיננסים התחייבה לשיפוי הבנק בשל שורת אירועים המפורטים בהסכם בקשר לנזק או חבות בגין התקופה הקודמת למועד השלמת ההסכם, לרבות בגין הפרת מצגים, בגין חבות בשל פעילות כלל בתקופה הקודמת למועד השלמת ההסכם, בגין חבויות מס, חבויות הנובעות מיחסי עבודה ואירועים נוספים שנקבעו בהסכם, בתנאי שהבנק הודיע לכלל אודות קרות אירוע משפה לא יאוחר מ- 84 חודשים ממועד ההשלמה, או לא יאוחר מ- 36 חודשים ממועד ההשלמה (ביחס לחבות בשל פעילות עבר והפרת מצגים). סכום השיפוי המקסימלי (למעט ביחס לפעילות עבר, שלגביה השיפוי איננו מוגבל בסכום) לא יעלה על 190 מיליון ש"ח, ועל 250 מיליון ש"ח ביחס לאירועים הנוספים. כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ בעלת השליטה בכלל פיננסים, התחייבה ביחד ולחוד עם כלל פיננסים בכל התחייבויותיה של כלל פיננסים לשיפוי.
8. ביום 26 באוגוסט 2013, פרסמה חברת "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ" (חברה בת בבעלות מלאה של הבנק) תשקיף מדף להנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים.
9. ביום 29 באוגוסט 2013 פרסם המפקח על הבנקים הוראה המטילה מגבלות על מתן להלוואות לדיור על ידי הבנקים. לפרטים ראה ביאור 1 מדיניות חשבונאית סעיף 3.3.
10. ביום 29 באוגוסט 2013 החליט דירקטוריון הבנק על אימוץ מדיניות חלוקת דיבידנד של עד 30% מהרווח הנקי של הבנק בכל שנה.
11. ביום 29 באוגוסט, 2013, החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד ביניים במזומן בסך של 11 מיליון ש"ח (ברוטו) על בסיס יתרת עודפי הבנק. הדיבידנד שולם ביום 23 בספטמבר, 2013, לבעלי המניות אשר החזיקו במניות הבנק ביום 10 בספטמבר, 2013 (המועד הקובע).

סניפי הבנק וחברות בנות

ההנהלה המרכזית

רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה

מען לדיוור: רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

האגף העסקי

רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה

סניף בנקאות פרטית

רח' קרן היסוד 18, ירושלים 92149

סניף ירושלים

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

סניף גאולה

רח' יעקב מאיר 10, ירושלים 95513

סניף תל אביב

רח' אחד העם 21, ת"א 65251

סניף באר שבע

רח' הדסה 90, באר שבע 84221

סניף חיפה

רח' פל-ים 9 (בית צים), חיפה 33095

סניף בני ברק

רח' חזון איש 2, בני ברק 51512

סניף אשקלון

רח' הרצל 5, אשקלון 78601

סניף אשדוד

רח' שבי ציון 118, אשדוד 77273

סניף ראשון לציון

רח' הרצל 63, ראש"צ 75267

סניף חולון

רח' סוקולוב 28, חולון 58256

סניף פתח תקוה

רח' ההגנה 10, פ"ת 49591

סניף נתניה

רח' הרצל 45, נתניה 42401

סניף מודיעין עילית

אבני נזר 18, מודיעין עילית

סניף פסגת זאב

שד' משה דיין 164, ירושלים

סניף קרית

דרך עכו 192, קרית ביאליק 27000

סניף נצרת

מרכז אל ריאד 6092/50, נצרת 16000

סניף סחנין

קניון סחנין מול, כביש ראשי סחנין

סניף כרמיאל

מעלה כמון 5, קניון חוצות כרמיאל, כרמיאל

סניף אום אל פחם

קניון אלהרם, כביש ראשי, אום אל פחם

סניף בת ים

קניון בת ים, רח' יוספטל 92 בת ים

ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

בנק ירושלים

כתובתנו באינטרנט:

www.bankjerusalem.co.il